

Załącznik do Uchwały
Nr 85/21
Rady Nadzorczej NFOŚiGW
z dn. 30 kwietnia 2021 r.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

SPRAWOZDANIE z działalności Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2020 roku

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Warszawa, kwiecień 2021 r.

Spis treści

I. Władze Narodowego Funduszu	4
II. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2020 r.	6
III. Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2020 r.	12
III.1. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2020 r.	12
III.1.1. Tabele realizacji Planu finansowego.....	13
IV. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym w 2020 r.	22
V. Program priorytetowy „Czyste Powietrze”	26
VI. Program priorytetowy „Mój Prąd”	31
VII. Wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	32
VIII. Zarządzanie Funduszem Niskoemisyjnego Transportu	32
IX. Współpraca z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	33
IX.1. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych	34
IX.2. Budownictwo Energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie ..	34
IX.3. Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest	34
IX.4. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie	35
IX.5. Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych	35
IX.6. Program priorytetowy „Moja Woda”	35
X. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich	36
X.1. Wstęp	36
X.2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	37
X.2.1. Wstęp.....	37
X.2.2. Działanie 1.1 – Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.....	40
X.2.3. Działanie 1.2 – Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach.....	41
X.2.4. Działanie 1.3 – Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach	42
X.2.5. Działanie 1.5 – Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu	45
X.2.6. Działanie 1.6 – Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe	46
X.2.7. Działanie 2.1 – Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska.....	48
X.2.8. Działanie 2.2 – Gospodarka odpadami komunalnymi	49
X.2.9. Działanie 2.3 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach.....	50
X.2.10. Działanie 2.4 – Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.....	51
X.2.11. Działanie 2.5 – Poprawa jakości środowiska miejskiego	52
X.3. Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy.....	53
X.4. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013	55
X.5. ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)	56
X.6. Pozostałe środki europejskie i ich współfinansowanie	57
X.6.1. Program na rzecz ochrony środowiska i klimatu LIFE.....	57
X.6.2. Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA	59
X.7. Refundacja kosztów i wydatków Narodowego Funduszu finansowana ze źródeł zagranicznych	59
X.7.1. Refundacja kosztów pomocy technicznej w ramach PO IiŚ 2014-2020 oraz programu operacyjnego Pomoc Techniczna	59
X.7.2. Refundacja kosztów wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego	60

X.7.3.	Refundacja kosztów Projektu Budowania Potencjału Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w Polsce	60
X.7.4.	Refundacja kosztów doradztwa i zarządzania projektem „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”	60
X.7.5.	Refundacja kosztów obsługi Systemu Zielonych Inwestycji	61
X.7.6.	Refundacja kosztów FinEERGo-Dom - System finansowania na potrzeby efektywności energetycznej i energii odnawialnej, zapewnianego przy gruntowych remontach zasobów budowlanych.	61
XI.	Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r.	61
XI.1.	Wstęp	61
XI.2.	Finansowanie przedsięwzięć ze środków własnych Narodowego Funduszu realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich.....	62
XI.2.1.	Wstęp.....	62
XI.2.2.	Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r.	63
XI.2.3.	Ochrona wód	70
XI.2.4.	Gospodarka wodna.....	71
XI.2.5.	Ochrona klimatu i atmosfery	72
XI.2.6.	Ochrona powierzchni ziemi	75
XI.2.7.	Ochrona przyrody i krajobrazu	76
XI.2.8.	Górnictwo	77
XI.2.9.	Geologia.....	78
XI.2.10.	Monitoring Środowiska	78
XI.2.11.	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska.....	79
XI.2.12.	Edukacja ekologiczna	80
XI.2.13.	Generator Koncepcji Ekologicznych – GEKON.....	81
XI.2.14.	Wspieranie ekologicznych form transportu oraz ochrona środowiska w żegludze śródlądowej	81
XI.2.15.	Gospodarka o obiegu zamkniętym	82
XI.2.16.	SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) REGION	82
XI.2.17.	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	82
XI.2.18.	Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska	83
XII.	Działalność Biura Narodowego Funduszu w 2020 r.	84
XII.1.	Kadra pracownicza Narodowego Funduszu	84
XII.1.1.	Zatrudnienie	84
XII.1.2.	Zarządzanie zasobami ludzkimi	85
XII.1.3.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników	85
XII.1.4.	Działania wprowadzone w Narodowym Funduszu w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19	86
XIII.	Informacja dotycząca realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU), zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji ..	87
XIV.	Załączniki	91
	Załącznik 1	91
	Załącznik 2	94
	Załącznik 3	99
	Załącznik 4	103
XV.	Spis rysunków	106
XVI.	Spis tabel.....	106

I. Władze Narodowego Funduszu

RADA NADZORCZA

Pan Roman Niżnikowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej do 23.02.2020 r., a od 24.02.2020 r.
Członek Rady Nadzorczej
Pan Marek Szydło – Przewodniczący Rady Nadzorczej (od 24.02.2020 r.)
Pan Janusz Wojdalski – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
Pan Michał Baj (do 31.08.2020 r.)
Pan Stanisław Bodys
Pan Maciej Chorowski (od 24.02.2020 r. do 19.08.2020 r.)
Pan Olgierd Geblewicz
Pan Artur Kawaler (od 14.10.2020 r.)
Pani Ewa Konarzewska-Gubała (od 24.02.2020 r.)
Pan Krzysztof Masiuk
Pan Paweł Mazurkiewicz
Pan Zbigniew Myczkowski
Pan Kazimierz Suszyński

W 2020 r. odbyło się 21 posiedzeń Rady Nadzorczej, na których przyjęto łącznie 231 uchwał.

W trakcie 2020 r. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu rozpatrywała wnioski Zarządu, o dofinansowanie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w kwocie o równowartości powyżej **1.000.000** euro, w przypadku dofinansowania w formie pożyczki, oraz w kwocie o równowartości powyżej **500.000** euro, w przypadku dotacji.

Rada Nadzorcza uchwaliła Plan działalności oraz programy priorytetowe na 2020 rok. Rada Nadzorcza podjęła uchwały w sprawie zatwierdzenia Sprawozdania finansowego Narodowego Funduszu za rok obrotowy 2019, a także Sprawozdania z działalności Narodowego Funduszu w 2019 roku. Ponadto podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2021 r.

Rada Nadzorcza dokonała również zmiany Zasad udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu oraz listy programów priorytetowych na 2020 r. oraz przeprowadzała okresowe oceny postępu w realizacji Planu finansowego oraz Planu działalności Narodowego Funduszu na 2020 r.

W związku z faktem, że rok 2020 był ostatnim rokiem obowiązywania Strategii działania NFOŚiGW na lata 2017-2020 oraz Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej Rada Nadzorcza w czerwcu 2020 roku uchwaliła Wspólną Strategię Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024, a we wrześniu Strategię Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2021-2024.

ZARZĄD

Pan Piotr Woźny – Prezes Zarządu (do 31.05.2020 r.)
Pan Dominik Bąk – Zastępca Prezesa Zarządu, p.o. Prezesa Zarządu (od 01.06.2020 r. do 19.08.2020 r.)
Pan Maciej Chorowski – Prezes Zarządu (od 20.08.2020 r.)
Pan Artur Lorkowski – Zastępca Prezesa Zarządu (od 09.03.2020 r.)
Pani Anna Mańk – Zastępca Prezesa Zarządu (do 31.03.2020 r.)
Pan Artur Michalski – Zastępca Prezesa Zarządu
Pan Paweł Mirowski – Zastępca Prezesa Zarządu od 10.09.2020 r.

W 2020 r. Zarząd Narodowego Funduszu zebrał się na 146. posiedzeniach, na których przyjęto 1.221 uchwał.

Zarząd Narodowego Funduszu realizując zadania określone, w szczególności w art. 400k ustawy – Prawo ochrony środowiska, (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.) koncentrował się na działaniach zapewniających pełne wykorzystanie środków europejskich, niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną, jak również wprowadzał nowe kierunki wydatkowania środków jednocześnie kontynuując i rozwijając współpracę z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Działania dotyczyły m.in.

- wdrażania programów priorytetowych Narodowego Funduszu; w szczególności programów skierowanych do osób fizycznych tj. „Czyste Powietrze” i „Mój Prąd”;
- wypracowania propozycji uproszczeń ułatwiających wybór projektów do dofinansowania, wdrażanie i rozliczanie projektów programu PO liŚ 2014-2020;
- propozycji przesunięć środków pomiędzy działaniami PO liŚ 2014-2020, ukierunkowanych na pełne wykorzystanie, przyznanej na Program alokacji;
- zapewnienia sprawnego funkcjonowania Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE, w ramach działania 1.3.3 PO liŚ 2014-2020;
- wdrażania Projektu budowania potencjału Programu LIFE, ukierunkowanego na upowszechnianie informacji na temat Programu LIFE i pozyskanie szerokiego spektrum grup docelowych, działających na rzecz ochrony środowiska i klimatu, a także pomoc w przygotowaniu najwyższej jakości wniosków LIFE i efektywnego wykorzystania dostępnych na ten cel środków,
- opracowania i przedłożenia Radzie Nadzorczej projektów Wspólnej Strategii Działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2021-2024 oraz Strategii Działania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na lata 2021-2024.

Istotnym elementem działalności Zarządu Narodowego Funduszu było wdrożenie zmian w organizacji pracy i dofinansowania w związku z pandemią COVID-19. Zmiany dotyczyły m.in.

- wprowadzenia możliwości jednokrotnej (czasowej, maksymalnie do 12 miesięcy) zmiany terminu wykonania przedsięwzięcia lub osiągnięcia efektu ekologicznego, bez utraty prawa do częściowego umorzenia pożyczki, na warunkach przewidzianych w umowie o dofinansowanie;
- opracowania i wdrożenia zasad postępowania do oceny zmiany umowy w związku z COVID-19. Rozwiązanie określa ścieżkę postępowania i zakres informacji i danych, które beneficjent powinien przedłożyć w przypadku wystąpienia o zmianę warunków umowy, powołując się na panującą w kraju pandemię;
- w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa pracowników wprowadzenia możliwości świadczenia pracy w trybie pracy zdalnej, zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych;
- modyfikacji Instrukcji Wykonawczych Instytucji Wdrażającej I i II oś Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko ukierunkowanej na elektroniczną obsługę naborów, ocenę i wybór projektów do dofinansowania, obsługę umowy, a także wniosków o płatność;
- możliwości stosowania odstępstw w zakresie procedowania wniosków i umów PO liŚ w związku z występującą pandemią (m.in. możliwe opóźnienia, wydłużenie terminów składania uzupełnień dokumentacji).

Oprócz tego Zarząd Narodowego Funduszu podejmował decyzje, inicjował prace i prowadził nadzór m.in. nad:

- przyjęciem dokumentów przedkładanych następnie Radzie Nadzorczej, m.in. Zasad udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu, Kryteriów wyborów przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu, Listy przedsięwzięć priorytetowych;
- uchwalaniem oraz zmianą programów priorytetowych;
- wyborem przedsięwzięć do dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu i jego udzielaniem;
- uchwaleniem projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2021 r. oraz projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym;
- innymi działaniami w zakresie wdrażania projektów w unijnej perspektywie finansowej 2014-2020;
- bieżącą analizą i kontrolą sytuacji finansowej Narodowego Funduszu w 2020 r.;
- analizą zgodności wydatkowania środków z programami priorytetowymi, kryteriami wyboru przedsięwzięć do dofinansowania i Planem działalności Narodowego Funduszu na 2020 rok;
- pozyskaniem nowych źródeł przychodów oraz nowych obszarów finansowania ochrony środowiska tj. Fundusz modernizacyjny czy Krajowy Plan Odbudowy.

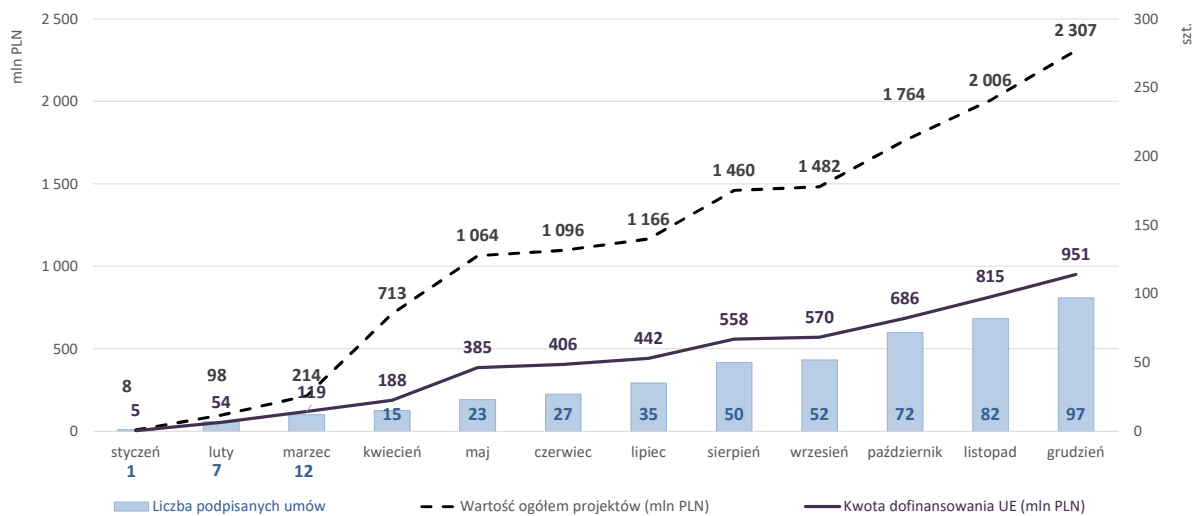
Istotny element działalności Zarządu Narodowego Funduszu stanowiły prace nad zapewnieniem sprawnego funkcjonowania największego zarówno pod względem finansowym (budżet 103 mld zł), jak i liczby potencjalnych odbiorców (3 mln gospodarstw domowych) programu priorytetowego Narodowego Funduszu „Czyste Powietrze” (w 2020 r. wpłynęło do wojewódzkich funduszy 83,8 tys. wniosków na kwotę prawie 1.308 mln zł, zawarto 101 tys. umów na kwotę 1.772 mln zł – więcej informacji w rozdziale V).

II. Synteza działalności Narodowego Funduszu w 2020 r.

Najistotniejszym elementem działalności operacyjnej Narodowego Funduszu w 2020 r. były prace służące absorpcji bezzwrotnych środków europejskich (ogłaszanie konkursów, nabór i ocena wniosków, a także podpisywanie i rozliczanie umów), dostępnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Przy wystąpieniu znacznych opóźnień i barier systemowych w początkowej fazie wdrażania Programu, konieczne było podejmowanie dodatkowych działań w celu przyspieszenia podpisywania umów i wypłacania środków PO liŚ 2014-2020. Możliwość pełnego wykorzystania dostępnych kwot (łącznie ponad **20** mld zł) wystąpi jedynie w sytuacji realizacji wskaźników pośrednich i docelowych uzgodnionych w trakcie negocjacji z Komisją Europejską. Należy mieć na uwadze, że po 2023 r. poniesione przez beneficjentów koszty nie będą uznawane za kwalifikowane i nie będą mogły podlegać refundacji z budżetu UE.

W 2020 r. w ramach wdrażania PO liŚ 2014-2020 Narodowy Fundusz podpisał 97 umów na kwotę dofinansowania ze środków UE przekraczającą **950,7** mln zł dla inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej **2.307,3** mln zł. Łącznie w okresie wdrażania PO liŚ 2014-2020, wg stanu na koniec 2020 r. Narodowy Fundusz zawarł 1.350 umów na **19.685,6** mln zł dofinansowania ze środków europejskich, przy wartości kosztorysowej wynoszącej **38.629,6** mln zł. Oznacza to, że z alokacji będącej w dyspozycji Narodowego Funduszu rozdysponowane zostało 93,3% dostępnego budżetu (przy kursie 1 euro = 4,5122 zł.).

Rysunek 1 Zawieranie umów w ramach PO IiŚ 2014-2020 narastająco w 2020 r.

W 2020 r. do Narodowego Funduszu złożono 37 wniosków o środki PO IiŚ 2014-2020 na kwotę prawie **419,4** mln zł. Dodatkowo w 2020 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 600 wniosków o dofinansowanie z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego na kwotę **2.715,5** mln zł.

Narodowy Fundusz kontynuował także udzielanie dofinansowania ze środków własnych (m.in. na współfinansowanie przedsięwzięć PO IiŚ 2014-2020), w ramach którego wpłynęły 236.897 wnioski na kwotę **7.701,5** mln zł, w tym: „Mój Prąd” 235.628 wnioski na kwotę **1.178,1** mln zł. Tak więc łączne wnioskowane w 2020 r. dofinansowanie ze środków własnych i obsługiwanych przez Narodowy Fundusz środków europejskich sięgnęło **10.836,4** mln zł, przy koszcie całkowitym przedsięwzięć wynoszącym **25.513** mln zł.

łącznie w 2020 r. w ramach środków własnych i europejskich podpisano 99.956 umów, realizujących przedsięwzięcia o wartości kosztorysowej sięgającej **15.287,9** mln zł, przy kwocie udzielonego dofinansowania **6.937,7** mln zł, w tym „Mój Prąd” 98.124 wypłat dofinansowania na kwotę **489,6** mln zł i koszcie całkowitym instalacji **2.566,2** mln zł.

W tabeli 1 przedstawiono syntetyczną informację o liczbie i kwotach zawartych przez Narodowy Fundusz w latach 2018-2020 umów na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, z wyszczególnieniem:

- dotacji ze środków europejskich, obsługiwanych przez rachunki Narodowego Funduszu lub na podstawie zleceń płatności do Banku Gospodarstwa Krajowego (głównie środki PO IiŚ);
- finansowania ze środków własnych Narodowego Funduszu.

Tabela 1 Liczba i kwoty zawartych w latach 2018-2020 umów na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej – zestawienie syntetyczne (tys. zł)

Poz.	Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków i przy udziale Narodowego Funduszu	Wykonanie 2018 r.		Wykonanie 2019 r.		Wykonanie 2020 r.		Wskaźnik kwoty zawartych umów	
		liczba zawartych umów (szt.)	kwota zawartych umów (tys. zł)	liczba zawartych umów (szt.)	kwota zawartych umów (tys. zł)	liczba zawartych umów (szt.)	kwota zawartych umów (tys. zł)	2020 r. vs. 2018 r. 8/4 (%)	2020 r. vs. 2019 r. 8/6 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków europejskich obsługiwanych przez NFOŚiGW (I.1 + I.2), z tego:	312	3 775 506	255	1 790 548	101	970 922	26%	54%
I.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	312	3 775 506	255	1 790 548	97	950 706	25%	53%
I.2	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021	-	-	-	-	3	20 092	-	-
I.3	Powierzone środki europejskie (EFP SIDA)	-	-	-	-	1	124	-	-
II	Finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków własnych NFOŚiGW (II.1+II.2+II.3), z tego:	602	3 686 084	19 535	4 145 339	99 855	5 966 819	162%	144%
II.1	Finansowanie pożyczkowe	111	1 566 918	114	1 079 224	186	3 047 536	194%	282%
II.2	Finansowanie dotacyjne	490	1 909 166	19 420	3 016 115	99 668	2 891 776	151%	96%
II.3	Finansowanie kapitałowe	1	210 000	1	50 000	1	27 507	13%	55%
III	Razem finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków obsługiwanych i w dyspozycji (I+II)	914	7 461 590	19 790	5 935 887	99 956	6 937 741	93%	117%
IV	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć realizowanych w wyniku zawarcia umów o współfinansowanie ze środków i przy udziale Narodowego Funduszu		13 429 953		10 126 959		15 287 872	114%	151%

Ze środków własnych, jak również środków europejskich wypłaconych przez BGK i będących w dyspozycji Narodowego Funduszu środków europejskich beneficjentom dofinansowania wypłacono w 2020 r. łącznie ponad **8.138,9** mln zł, tj. 124% wielkości wypłaconej w 2019 r.

W ujęciu wypłat na finansowanie i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych przy udziale środków europejskich wydatkowano w 2020 r. **4.064** mln zł, tj. 50% ogółu środków przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej (w 2019 r. **3.427** mln zł).

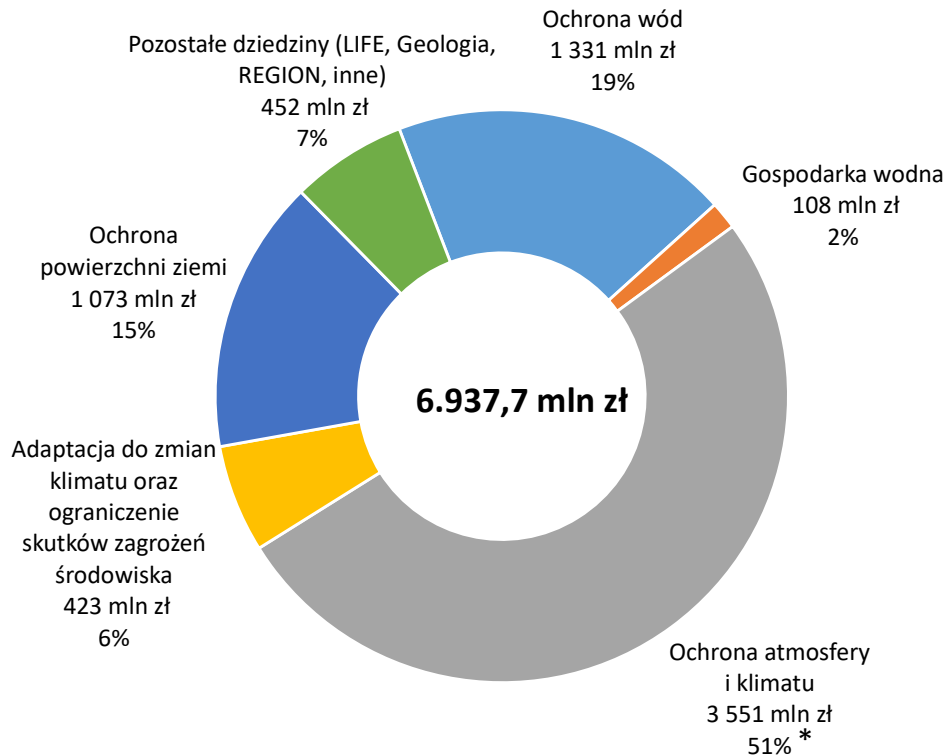
Narodowy Fundusz wspierał również inne przedsięwzięcia, których realizacja nie angażuje środków europejskich, ale są one niezbędne dla realizacji polityki zrównoważonego rozwoju i wynikają m.in. ze Strategii działania Narodowego Funduszu i nałożonych na Narodowy Fundusz nakazów przekazania środków. Na ten rodzaj przedsięwzięć wydatkowano łącznie **4.075** mln zł, tj. 50% ogółu środków, w tym wpłata na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg w kwocie **1.400** mln zł.

Analizując powyższe dane należy zwrócić uwagę na znaczący wzrost kwoty udzielanego dofinansowania wynikający z kumulacji wypłat środków PO IiŚ 2014-2020, obowiązku wnoszenia wpłat

na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, wdrażania programów priorytetowych ukierunkowanych na finansowanie przedsięwzięć realizowanych przez osoby fizyczne („Mój Prąd”, „Czyste Powietrze”).

Zawieranie umów z zakresu PO IiŚ 2014-2020 to również czynnik determinujący strukturę finansowania ochrony środowiska w ujęciu dziedzinowym.

Rysunek 2 Struktura dziedzinowa finansowania ochrony środowiska dla umów zawieranych przez Narodowy Fundusz w 2020 r.

* - w ramach umów z dziedziny Ochrony atmosfery i klimatu prezentowane są wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg w kwocie 1.400 mln zł.

Największe środki zostały zakontraktowane w umowach z zakresu ochrony atmosfery i klimatu wpisujące się w cele Krajowego Pakietu Czystego Powietrza, przygotowywanego do realizacji przez Narodowy Fundusz i wojewódzkie fundusze, Programu „Mój Prąd” i wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg, a także finansowanie przedsięwzięć I osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020. Nakierowanie działań na ochronę powietrza, w tym walkę ze smogiem, pozwoliło alokować kwotę **3.551** mln zł.

W dziedzinie ochrony wód, czynnikiem decydującym o wielkości udzielonego dofinansowania było alokowanie środków na współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych przy udziale środków działania 2.3 PO IiŚ 2014-2020, w ramach którego Narodowy Fundusz zawarł w 2020 r. umowy na kwotę **988** mln zł. Kwota **302** mln zł została alokowana na przedsięwzięcia realizowane w ramach ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W 2020 r. Narodowy Fundusz w dalszym ciągu prowadził działania zmierzające do poprawy i optymalizacji funkcjonowania kontroli zarządczej, a także realizowanych procesów i informatyzacji Narodowego Funduszu – m.in. dedykowane systemy dla programów Mój Prąd, Czyste Powietrze, Zielony Samochód.

Prowadzone były działania zapewniające adekwatną do występującego zaangażowania refundację kosztów i wydatków na zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych Biura Narodowego Funduszu. W wyniku podjętych działań z kwoty **115** mln zł kosztów funkcjonowania Narodowego Funduszu wraz z wydatkami inwestycyjnymi własnymi organów i Biura Narodowego Funduszu refundacji tylko ze środków zagranicznych podlegała w 2020 r. kwota **35,7** mln zł (31%).

Na koniec 2020 r. stan środków pieniężnych, uwzględniający wycenę niezapadłych odsetek, wyniósł **8.273** mln zł i był niższy o **904** mln zł, tj. o 10%, od stanu środków pieniężnych na koniec 2019 r. Na obserwowane zmniejszenie wpłynął wzrost dynamiki wypłat środków dotacyjnych (więcej o ponad **680** mln zł w stosunku do 2019 r.), głównie w ramach programu „Mój Prąd”. Zmniejszenie środków nastąpiło również przez intensyfikację wypłat pożyczkowych (więcej o ponad **500** mln zł) głównie w dziedzinie ochrony wód.

Ekologiczny aspekt działalności Narodowego Funduszu w 2020 r. zaprezentowano w tabeli 2, w której przedstawiono wybrane efekty ekologiczne i rzeczowe, reprezentatywne dla trzech głównych obszarów ochrony środowiska, tj. ochrony klimatu i atmosfery, ochrony powierzchni ziemi oraz ochrony wód i gospodarki wodnej. Efekty zaprezentowano w podziale na planowane do osiągnięcia, tj. wynikające z umów zawartych w 2020 r. oraz uzyskane, tj. wynikające z umów zakończonych (potwierdzonych) ekologicznie lub rzeczowo w 2020 r.

Tabela 2 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w Narodowym Funduszu w 2020 r. w porównaniu do 2019 r.

Poz.	Dziedzina	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu			
				z umów zawartych		z umów zakończonych	
				2019	2020	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Ochrona klimatu i atmosfery	Zwiększenie produkcji energii cieplnej i elektrycznej	tys. MWh/rok	113	1 084	188	749
		Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną	tys. MWh/rok	1 256	1 340	321	647
		Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	tys. GJ/rok	4 156	2 924	49	540
		Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla	tys. Mg/rok	1 379	2 001	447	917
		Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki	tys. Mg/rok	3,5	9,3	22,8	4,8
		Zmniejszenie emisji tlenków azotu	tys. Mg/rok	0,1	0,04	1,6	0,5
		Zmniejszenie emisji pyłu	tys. Mg/rok	2,2	1,9	2,2	0,9
		Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	42 557	71 043	11 826	38 315
2	Ochrona powierzchni ziemi	Ograniczenie masy składowanych odpadów	tys. Mg/rok	-	38	534	142
		Masa odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu	tys. Mg/rok	82	94	36	2
		Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji/remediacji	ha	187	38	55	78
3	Ochrona wód i gospodarka wodna	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków	tys. RLM	6	2	93	183
		Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji	tys. RLM	2 117	1 160	96	452
		Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej	km	78	19	321	498
		Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	-	228	37	56
		Ilość zagospodarowanej wody opadowej	tys. m ³ /rok	-	1 598	-	222

W zakresie niektórych, większych pod względem wartości, wskaźników wykazywanych w tabeli 2 należy wskazać, że:

- 1) W zakresie ochrony klimatu i atmosfery, prezentowane wartości wskaźników: „Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną oraz „Liczba budynków objętych termomodernizacją”, są przede wszystkim rezultatem działań prowadzonych we współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w ramach programu „Czyste powietrze”. W przypadku zmniejszania zapotrzebowania na energię pierwotną wartości generują głównie przedsięwzięcia realizowane w ramach I osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020. Z kolei dla zwiększania produkcji energii cieplnej i elektrycznej prezentowany efekt to w większości rezultat realizacji programu „Mój prąd”. Programy „Czyste powietrze” oraz „Mój prąd” mają dominujące przełożenie na efekt osiągnięty z umów zakończonych w zakresie ograniczania lub unikania emisji dwutlenku węgla. W przypadku umów podpisanych dla tego efektu oprócz ww. programów istotną część generują projekty I osi PO IiŚ.
- 2) W zakresie ochrony powierzchni ziemi prezentowane wartości dla „Masy odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu” uzyskano przede wszystkim dzięki realizacji przedsięwzięć w ramach programów „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej” oraz „Usuwanie porzuconych odpadów”. Dla miernika „Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji/remediacji” podpisywano głównie umowy w ramach działania 2.5 II osi priorytetowej PO IiŚ 2014-2020, natomiast efekt osiągnięty to rezultat zarówno ww. działania jak i programu priorytetowego „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin”.
- 3) W zakresie ochrony wód prezentowane dla poszczególnych pozycji wartości są przede wszystkim wynikiem przedsięwzięć realizowanych w ramach działania 2.3 PO IiŚ 2014-2020 oraz współfinansowania ww. działania poprzez program priorytetowy „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach”. W obszarze sieci wodociągowych podpisane w 2020 r. umowy wynikają głównie z realizacji programu „Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska”. Wartości wskaźnika dotyczącego zagospodarowania wody opadowej są z kolei rezultatem uruchomienia programu „Moja woda”.

W dalszej części Sprawozdania przedstawiono działalność Narodowego Funduszu w 2020 r., prezentując wykonanie za 2020 r. Planu finansowego (rozdział III) i Planu finansowego w układzie zadaniowym (rozdział IV). Pokazano dotychczasowe postępy we wdrażaniu przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich (rozdział X). W rozdziale XI zaprezentowano informację o wypłacie środków oraz o głównych efektach ekologicznych i rzeczowych uzyskanych z prowadzonej działalności w ujęciu poszczególnych obszarów (dziedzin) funkcjonowania Narodowego Funduszu. Informacja o działaniach wprowadzonych w Narodowym Funduszu w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19, kadrze Narodowego Funduszu zamieszczona została w rozdziale XII. W rozdziale XIII przedstawiono informację dotyczącą dotychczasowego stanu realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU), zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji. Rozdział VIII i rozdział V i VI prezentują stosunkowo nowe obszary działalności Narodowego Funduszu tj. odpowiednio informację o zarządzaniu Funduszem Niskoemisyjnego Transportu oraz wdrażanie programów „Czyste Powietrze” oraz „Mój Prąd”. W rozdziale IX opisano najważniejsze elementy współpracy z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, natomiast rozdział VII przedstawia informacje na temat realizacji obowiązku dokonywania wpłat na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.

Dodatkowo w załącznikach do Sprawozdania zawarty jest wyciąg podstawowych danych finansowych prezentowanych w Sprawozdaniu finansowym Narodowego Funduszu za 2020 r. (załącznik 1), wydatkowanie środków i kwoty podpisanych umów w 2020 r. w układzie programów priorytetowych (odpowiednio załącznik 2 i załącznik 3), zestawienia złożonych wniosków o dofinansowanie i zawartych umów w 2020 r. (załącznik 4).

III. Realizacja Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2020 r.

III.1. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w 2020 r.

Projekt Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2020 r. został uchwalony przez Radę Nadzorczą w dniu 18 lipca 2019 r. Projekt Planu opracowano na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 183, z późn. zm.), na formularzu PF-OSPR określonym w załączniku nr 31. W ciągu 2020 r. dokonano jednej zmiany Planu finansowego Narodowego Funduszu polegającej na zwiększeniu limitu kwot planowanych w pozycji III.1.8.5 „opłaty na rzecz budżetu państwa” o 150 tys. zł, przy jednoczesnym zmniejszeniu limitu w pozycji III.1.3 Usługi obce. Zmiana, wynikająca z konieczności poniesienia dodatkowych opłat ponoszonych za usługi prawne świadczone przez Prokuraturę Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, uzyskała w dniu 28 października 2020 r. aprobatę Ministra Klimatu, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Finansów Publicznych.

W części A tabeli projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu zaprezentowano stan na początek i koniec roku wybranych pozycji bilansowych, przychody, koszty oraz wynik finansowy, a także informacje o kwotach planowanych dotacji z budżetu państwa, środki na wydatki majątkowe i środki przyznane innym podmiotom. W części B zaprezentowano tabelę Planu finansowego w ujęciu kasowym, w tym planowany stan środków pieniężnych na początek i koniec roku oraz zaplanowane dochody i wydatki. W częściach C i D, o charakterze danych uzupełniających, przedstawiono odpowiednio zobowiązania zaliczane do państwowego długu publicznego według wartości nominalnej oraz wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów. W części E zawarte zostały informacje dotyczące nakładów na aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne oraz dotyczące finansowania. W części F projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu zamieszczono dane o charakterze statystycznym, w ujęciu memoriałowym i kasowym, obejmujące w szczególności informację o wydatkach na bezwrotne finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w układzie form dofinansowania oraz odbiorców dofinansowania w szczególności określonej w art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 305).

Na tabelę Planu finansowego Narodowego Funduszu, zamieszczoną w załączniku nr 14 do ustawy budżetowej na rok 2020, składały się części A i D. Część D oznaczono w załączniku do ustawy budżetowej literą B.

III.1.1. Tabele realizacji Planu finansowego

Plan finansowy Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – części A oraz B przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3 Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2020 r. i jego wykonanie (dane w zaokrągleniu do tys. zł)

Część A Plan finansowy w układzie memoriałowym

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2019 r.	Plan na 2020 r.	Wykonanie w 2020 r.	Wskaźnik 5/4	Wskaźnik 5/3
		w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
I	STAN NA POCZĄTEK ROKU:	x	x	x	x	x
1	Środki obrotowe, w tym:	8 041 603	8 299 988	10 006 791	121%	124%
1.1	Środki pieniężne	7 207 562	7 481 424	9 176 796	123%	127%
1.2	Należności krótkoterminowe, w tym:	834 041	818 564	829 995	101%	100%
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	819 864	813 164	808 195	99%	99%
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	282 073	275 182	239 957	87%	85%
1.3	Zapasy				--	--
2	Należności długoterminowe, w tym:	4 351 292	4 305 421	4 168 229	97%	96%
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	4 351 292	4 305 421	4 168 229	97%	96%
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	911 864	902 251	884 594	98%	97%
3	Zobowiązania, w tym:	32 407	28 358	37 986	134%	117%
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów				--	--
3.2	wymagalne				--	--
II	PRZYCHODY OGÓŁEM	4 774 832	2 733 970	3 039 328	111%	64%
1	Przychody z prowadzonej działalności, z tego:	4 471 038	2 410 000	2 792 020	116%	62%
1.1	Przychody netto ze sprzedaży produktów sprzedanych NFZ				--	--
1.2	Przychody z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne				--	--
1.3	Oplaty i kary za korzystanie ze środowiska	451 724	347 000	194 368	56%	43%
1.4	Oplaty eksploatacyjne i koncesyjne	283 280	290 000	271 157	94%	96%
1.5	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o odnawialnych źródłach energii	194 109	40 000	22 780	57%	12%
1.6	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	707 836		3 235	--	0%
1.7	Oplaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o efektywności energetycznej	-4 847	500	-3 213	-643%	66%
1.8	Oплата emisyjna, o której mowa w art. 321a ustawy Prawo ochrony środowiska	1 625 771	1 684 000	1 594 951	95%	98%
1.9	Pozostałe opłaty i składki	1 213 164	48 500	708 742	1461%	58%
2	Dotacje z budżetu państwa	44 464	59 240	46 649	79%	105%
3	Środki otrzymane z Unii Europejskiej	879		321	--	37%
4	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	600	3 230	210	7%	35%
5	Pozostałe przychody, w tym:	257 851	261 500	200 128	77%	78%
5.1	Odsetki (np. z tytułu udzielonych pożyczek), w tym:	251 332	246 000	193 901	79%	77%
5.1.1	Odsetki od depozytów u Ministra Finansów lub z tytułu skarbowych papierów wartościowych	109 570	106 000	63 283	60%	58%
5.2	Środki otrzymane od jednostek spoza sektora finansów publicznych				--	--
5.3	Równowartość odpisów amortyzacyjnych				--	--

Część A cd)

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik	Wskaźnik
		w 2019 r.	na 2020 r.	w 2020 r.	5/4	5/3
		w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
III	KOSZTY OGÓŁEM	2 981 721	4 205 000	3 746 424	89%	126%
1	Koszty funkcjonowania	107 594	124 000	112 335	91%	104%
1.1	Amortyzacja	3 900	5 650	3 868	68%	99%
1.2	Materiały i energia	1 471	1 930	1 270	66%	86%
1.3	Usługi obce	9 153	12 480	6 098	49%	67%
1.4	Wynagrodzenia, z tego:	72 391	77 200	76 997	100%	106%
1.4.1	osobowe	71 427	75 720	75 720	100%	106%
1.4.2	bezosobowe	964	1 480	1 277	86%	132%
1.4.3	pozostałe				--	--
1.5	Świadczenia na rzecz osób fizycznych		500	44	9%	--
1.6	Składki, z tego na:	12 465	14 200	13 481	95%	108%
1.6.1	ubezpieczenie społeczne	11 122	12 560	11 991	95%	108%
1.6.2	Fundusz Pracy	1 343	1 640	1 489	91%	111%
1.6.3	Fundusz Emerytur Pomostowych				--	--
1.7	Płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań				--	--
1.8	Podatki i opłaty, w tym:	1 796	2 420	1 777	73%	99%
1.8.1	podatek akcyzowy				--	--
1.8.2	podatek od towarów i usług (VAT)				--	--
1.8.3	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	560	900	563	63%	101%
1.8.4	podatki stanowiące źródło dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego	236	280	240	86%	102%
1.8.5	opłaty na rzecz budżetu państwa	301	370	300	81%	100%
1.8.6	pozostałe podatki i opłaty	699	870	675	78%	97%
1.9	Pozostałe koszty funkcjonowania	6 418	9 620	8 800	91%	137%
2	Koszty realizacji zadań, w tym:	2 772 853	3 900 000	3 464 870	89%	125%
2.1	- środki przekazane innym podmiotom	2 772 853	3 900 000	3 464 870	89%	125%
3	Pozostałe koszty, w tym:	101 274	181 000	169 219	93%	167%
3.1	Środki na wydatki majątkowe				--	--
IV	WYNIK BRUTTO (poz. II - III)	+1 793 111	-1 471 030	-707 096	48%	-39%
V	OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO				--	--
1	Podatek dochodowy od osób prawnych				--	--
2	Pozostałe obciążenia wyniku finansowego				--	--
2.1	Wpłata do budżetu państwa (np. z zysku, nadwyżki środków finansowych)				--	--
VI	WYNIK NETTO (poz. IV - V)	+1 793 111	-1 471 030	-707 096	48%	-39%
VII	DOTACJE Z BUDŻETU PAŃSTWA	x	x	x	x	x
1	Dotacje ogółem, z tego:	44 464	59 240	46 649	79%	105%
1.1	- podmiotowa				--	--
1.2	- przedmiotowa				--	--
1.3	- celowa				--	--
1.4	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - bieżące	44 115	57 410	46 275	81%	105%
1.4.1	w tym: na współfinansowanie	4 753	5 908	4 798	81%	101%
1.5	- celowa na finansowanie projektów z udziałem środków UE - majątkowe	349	1 830	374	20%	107%
1.5.1	w tym: na współfinansowanie	49	235	31	13%	63%
1.6	- na inwestycje i zakupy inwestycyjne				--	--
VIII	ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE (nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne)	2 494	48 631	2 366	5%	95%
IX	ŚRODKI PRZYZNANE INNYM PODMIOTOM	2 772 853	3 900 000	3 464 870	89%	125%

Część A cd)

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik	Wskaźnik
		w 2019 r.	na 2020 r.	w 2020 r.	5/4	5/3
		w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
X	STAN NA KONIEC ROKU:	x	x	x	x	x
1	Środki obrotowe, w tym:	10 006 791	5 371 468	9 049 398	168%	90%
1.1	Środki pieniężne	9 176 796	4 522 904	8 272 812	183%	90%
1.2	Należności krótkoterminowe, w tym:	829 995	848 564	776 586	92%	94%
1.2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	808 195	843 164	758 531	90%	94%
1.2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	239 957	305 182	190 729	62%	79%
1.3	Zapasy				--	--
2	Należności długoterminowe, w tym:	4 168 229	5 160 421	4 556 142	88%	109%
2.1	z tytułu udzielonych pożyczek	4 168 229	5 160 421	4 556 142	88%	109%
2.2	od jednostek sektora finansów publicznych	884 594	1 081 426	949 735	88%	107%
3	Zobowiązania, w tym:	37 986	29 018	42 790	147%	113%
3.1	z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów				--	--
3.2	wymagalne				--	--

Część B. Dane uzupełniające

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik	Wskaźnik
		w 2019 r.	na 2020 r.	w 2020 r.	5/4	5/3
		w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6	7
1	Wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów	9 143 077	4 516 747	8 251 773	183%	90%
1.1	- depozyty overnight (O/N)	353 425	102 523	1 407 773	1373%	398%
1.2	- depozyty terminowe	8 789 652	4 414 224	6 844 000	155%	78%

Przepływy środków pieniężnych w układzie zobowiązań wieloletnich w 2020 r. przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4 Środki pieniężne Narodowego Funduszu w 2020 r. – układ źródeł finansowania (dane w zaokrągleniu do tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Stan środków na koniec 2019 r.	Zwiększenia	Zmniejszenia	Stan środków na koniec 2020 r. (3+4-5)
1	2	3	4	5	6
1	Geologia - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	148 755	135 579	181 428	102 905
2	Górnictwo - opłaty i kary wynikające z ustawy Prawo geologiczne i górnicze	623 410	135 579	422 488	336 500
3	Pozwolenia zintegrowane - opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	21 859	1 127	441	22 546
4	OZE i efektywność energetyczna - opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne i ustawy o efektywności energetycznej	4 801 090	226 352	1 702 491	3 324 952
5	Substancje kontrolowane - opłaty i kary za substancje zubożające warstwę ozonową	7 627		542	7 085
6	Biokomponenty i biopaliwa - kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	473		473	
7	Handel uprawnieniami do emisji - opłaty za przyznanie uprawnień do emisji	28 832	23 712	21 743	30 800
8	Kary wynikające z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska	634	480		1 113
9	Gospodarowanie odpadami	490 110	181 599	131 756	539 953
10	Przeciwdziałanie emisjom	938 902	1 547 986	691 865	1 795 024
11	Fundusz Niskoemisyjnego Transportu		704 865	743	704 123
12	Razem zobowiązania wieloletnie	7 061 692	2 957 279	3 153 970	6 865 001
13	Powierzone środki europejskie, w tym LIFE	232	141	372	2
14	Środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	36 158	167	36 325	
15	Wyodrębnione subkonto rachunku klimatycznego	1 094 768	6 098	496 499	604 367
16	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	600	248		848
17	Fundusz podstawowy	983 346	1 024 393	1 205 144	802 594
18	RAZEM (12+13+14+15+16+17)	9 176 796	3 988 326	4 892 310	8 272 812

Wpływy i wydatki środków finansowych w ujęciu pozycji szczegółowych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 5.

Tabela 5 Wpływy i wydatki środków finansowych w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. (dane w zaokrągleniu do tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie w 2019 r.	Wykonanie w 2020 r.	Wskaźnik 4/3
1	2	3	4	5
1	Stan środków pieniężnych i papierów wartościowych Skarbu Państwa na początek roku	7 207 562	9 176 796	127,3%
2	Wpływy	5 680 572	3 988 326	70,2%
2.1	Wpływy dotacji z budżetu państwa	42 900	47 664	111,1%
2.2	Środki otrzymane z Unii Europejskiej		141	
2.3	Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	600	210	35,0%
2.4	Wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska	184 889	187 652	101,5%
2.5	Wpływy z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych	283 280	271 157	95,7%
2.6	Wpływy z tytułu opłat produktowych	24 717	25 283	102,3%
2.7	Wpływy z opłat rejestracyjnych za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 185	1 019	86,0%
2.8	Opłaty z ustawy - Prawo wodne	266 835	6 716	2,5%
2.9	Wpływy z opłat i kar z ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz przypadające NFOŚiGW opłaty za NO _x i SO ₂	26 008	23 712	91,2%
2.10	Wpływy z opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	1 004	451	44,9%
2.11	Wpływy z kar wynikających z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	1		
2.12	Wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy Prawo energetyczne	707 836	3 235	0,5%
2.13	Opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o odnawialnych źródłach energii	194 109	22 780	11,7%
2.14	Wpływy z opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy o efektywności energetycznej	-4 847	-3 214	66,3%
2.15	Wpływy z kar wynikających z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	393	240	61,1%
2.16	Wpływy z opłat i kar wynikających z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	650	420	64,6%
2.17	Wpływy pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji	1 156 382		
2.18	Wpływy z opłaty emisyjnej	1 625 771	1 594 952	98,1%
2.19	Wpływy z Funduszu Niskoemisyjnego Transportu		653 588	
2.20	Wpływy z tytułu kar wynikających z ustawy o odpadach	2 445	3 301	135,0%
2.21	Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	120	249	207,5%
2.22	Wpływy z kar wynikających z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska	261	480	183,9%
2.23	Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów (bez marży banków)	133 580	120 433	90,2%
2.24	Wpływy z tytułu zwrotu rat pożyczek i kredytów	845 313	890 827	105,4%
2.25	Wpływy z tytułu przychodów z papierów wartościowych oraz oprocentowania lokat i rachunków bankowych	117 106	70 783	60,4%
2.26	Spadek salda pożyczek na zachowanie płynności finansowej (kapitał)	1 474	1 419	96,3%
2.27	Zwroty niewykorzystanych pożyczek	60 742	47 379	78,0%
2.28	Zwroty nierozliczonych zaliczek z tytułu dofinansowania państwowych jednostek budżetowych	3 484	11 986	344,0%
2.29	Pozostałe wpływy	4 334	5 463	126,0%
3	Wydatki	3 711 339	4 892 310	131,8%
3.1	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie pożyczek	778 459	1 288 652	165,5%
3.2	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie dotacji (bez umorzeń)	2 609 216	3 356 005	128,6%
3.3	Wydatki na finansowanie ochrony środowiska w formie kapitałowej	49 500	27 507	55,6%
3.4	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	161 419	100 872	62,5%
3.5	Wydatki z tytułu kosztów bieżących działalności	96 459	107 253	111,2%
3.6	Wydatki i zakupy inwestycyjne własne	2 494	2 366	94,9%
3.7	Wyplacone i nierozliczone zaliczki na dofinansowanie państwowych jednostek budżetowych	11 986	6 344	52,9%
3.8	Pozostałe wydatki	1 806	3 311	183,3%
4	Stan środków pieniężnych na koniec roku	9 176 796	8 272 812	90,1%

Część A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

W części A tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu zaprezentowano stan na początek i koniec roku wybranych pozycji bilansowych, przychody, koszty oraz wynik finansowy, a także dotacje z budżetu państwa, środki na wydatki majątkowe i środki przyznane innym podmiotom.

III.1.1.1. Stan na początek i koniec roku

W pozycjach Stan na początek roku (poz. I części A tabeli 3) oraz Stan na koniec roku (poz. X części A tabeli 3) zaplanowano, zgodnie z formularzem PF-OSPR, stan środków obrotowych, środków pieniężnych, zapasów, należności oraz zobowiązań.

Zakres pozycji Środki obrotowe (poz. I.1 i X.1 części A tabeli 3) odpowiada pozycji Aktywa obrotowe, wykazywanej w bilansie Narodowego Funduszu. W 2020 r. kwota środków obrotowych uległa zmniejszeniu z kwoty **10.006.791** tys. zł do **9.049.398** tys. zł, tj. o **957.393** tys. zł. W wyniku realizacji wyższego niż prognozowano, stanu środków pieniężnych na początek 2020 r., wzrostu przychodów oraz niższego poziomu wydatków na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz z tytułu niższych kosztów funkcjonowania, stan środków pieniężnych na koniec 2020 r. był wyższy niż planowano, ale w porównaniu do stanu na początek roku był niższy, o **903.983** tys. zł i wyniósł **8.272.812** tys. zł. (efekty niższych niż w 2019 r. przychodów i wyższych wydatków dotacyjnych). Nieznaczne zmiany nastąpiły w stanie należności krótkoterminowych na koniec 2020 r., które były niższe w stosunku do stanu na początek roku o **53.409** tys. zł i wyniósł **776.586** tys. zł, oraz zobowiązań (poz. I.3 i X.3 części A tabeli 3), które uległy zwiększeniu z kwoty **37.986** tys. zł do **42.790** tys. zł, tj. o **4.804** tys. zł.

III.1.1.2. Przychody

Na pozycję Przychody ogółem (poz. II części A tabeli 3) składały się przychody z prowadzonej działalności, dotacje z budżetu państwa, środki otrzymane z Unii Europejskiej, środki od innych jednostek sektora finansów publicznych oraz pozostałe przychody. Przychody ogółem w Planie finansowym zaplanowano w kwocie **2.733.970** tys. zł. W 2020 r. zrealizowano przychody w wysokości **3.039.328** tys. zł, tj. o **305.358** tys. zł więcej niż zaplanowano. Poziom przychodów z 2020 r. był niższy od wielkości uzyskanej w 2019 r. o **1.735.504** tys. zł. Przychody z prowadzonej działalności (poz. II.1 części A tabeli 3), przy bardzo ograniczonym wpływie Narodowego Funduszu na ich wykonanie, wyniosły **2.792.020** tys. zł, tj. 116% wielkości planowanej. Na przychody z prowadzonej działalności składają się przychody z tytułu: opłaty emisyjnej, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych, opłat i kar za korzystanie ze środowiska, opłat zastępczych z ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz pozostałych opłat i kar. Niższe wykonanie przychodów z prowadzonej działalności w stosunku do wykonania w 2019 r. oraz wielkości planowanych wynika w 2020 r. w części z ograniczenia rozmiarów działalności przedsiębiorców, w efekcie sytuacji epidemiologicznej wywołanej przez COVID-19, a także ze względu na systemowe zmiany prawne w zakresie opłat zastępczych z Prawa energetycznego. Ponadto z uwagi na sprzedaż na sesjach aukcyjnych w 2019 r. wszystkich 55,8 mln uprawnień w ramach art. 10c dyrektywy EU ETS, nie istniała podstawa faktyczna i prawna, aby Narodowy Fundusz mógł otrzymać w 2020 r. środki wskazane w art. 49 ust. 2a pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 2015 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

W 2020 r. przychody z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska z ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska oraz wykazywane łącznie z nimi przychody wynikające z ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. wyniosły **194.368** tys. zł, wobec wielkości planowanej w kwocie **347.000** tys. zł. Niższe niż planowano wykonanie w ramach tej pozycji wynika z przekierowania przychodów Narodowego Funduszu z ustawy Prawo wodne do PGW Wód Polskich na podstawie

ustawy okołobudżetowej (ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020).

Przychody z tytułu opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych w 2020 r. wyniosły **271.157** tys. zł, wobec wielkości planowanej w kwocie **290.000** tys. zł. Przychody te są wynikiem wnoszenia opłat, ustalanych na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 1064, z późn. zm.).

W 2019 r. Narodowy Fundusz osiągnął przychód z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 261, z późn. zm.) w wysokości **194.109** tys. zł. Zgodnie z zasadą ostrożności, biorąc pod uwagę stan wiedzy na dzień sporządzenia planu, w tym incydentalny charakter wniesionej w 2019 r. istotnej wpłaty, założono spadek przychodów w ramach tej pozycji w 2020 r. do **40.000** tys. zł, przy czym rzeczywiste wykonanie wyniosło **22.780** tys. zł.

Przychody z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (t.j.: Dz. U. z 2020 r. poz. 833, z późn. zm.) wyniosły **3.235** tys. zł wobec **707.836** tys. zł rok wcześniej. Narodowy Fundusz nie planował uzyskania w 2020 r. wpływów z tego tytułu na skutek wygaszenia mechanizmu wsparcia wysokosprawnej kogeneracji opartego na świadectwach pochodzenia.

Przychody z tytułu opłat zastępczych i kar wynikających z ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (t.j.: Dz. U. z 2021 r. poz. 468) wyniosły **-3.213** tys. zł przy wielkości zaplanowanej na 2020 r. w kwocie **500** tys. zł. Ujemne wykonanie wynika z konieczności dokonania zwrotów z wpłat z lat wcześniejszych.

Przychody z tytułu opłaty emisyjnej, o której mowa w art. 321a ustawy – Prawo ochrony środowiska wyniosły **1.594.951** tys. zł przy wielkości zaplanowanej na 2020 r. w kwocie **1.684.000** tys. zł.

Pozostałe przychody z tytułu opłat i kar zaplanowano na **48.500** tys. zł. Ich realizacja wyniosła łącznie **708.742** tys. zł. Przekroczenie planu wynika z przeksięgowania środków Fundusz Niskoemisyjnego Transportu (FNT) na konta Narodowego Funduszu w kwocie **653.588** tys. zł. Powyższe jest efektem ustawowej likwidacji państwowego funduszu celowego FNT i gromadzenia jego środków w ramach mechanizmu zobowiązań wieloletnich Narodowego Funduszu. Ta grupa przychodów obejmuje:

- środki z przeniesienia Funduszu Niskoemisyjnego Transportu do Narodowego Funduszu: **653.588** tys. zł
- opłaty produktowe: **25.283** tys. zł
- opłaty i kary z ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz opłaty za NO_x i SO₂: **23.712** tys. zł
- kary z ustawy o odpadach: **3.301** tys. zł
- opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego: **1.019** tys. zł
- kary wynikające z art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska: **480** tys. zł
- opłaty z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji: **451** tys. zł
- opłaty i kary z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym: **420** tys. zł
- nawiązki wymierzone na podstawie art. 47 Kodeksu karnego: **249** tys. zł
- kary z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów: **240** tys. zł

W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano dotacje z budżetu państwa (poz. II.2 części A tabeli 3) w kwocie **59.240** tys. zł. Wykonanie przychodów z dotacji z budżetu państwa wyniosło **46.649** tys. zł. Uzasadnienie odchylenia przedstawione zostało w rozdziale III.1.1.5.

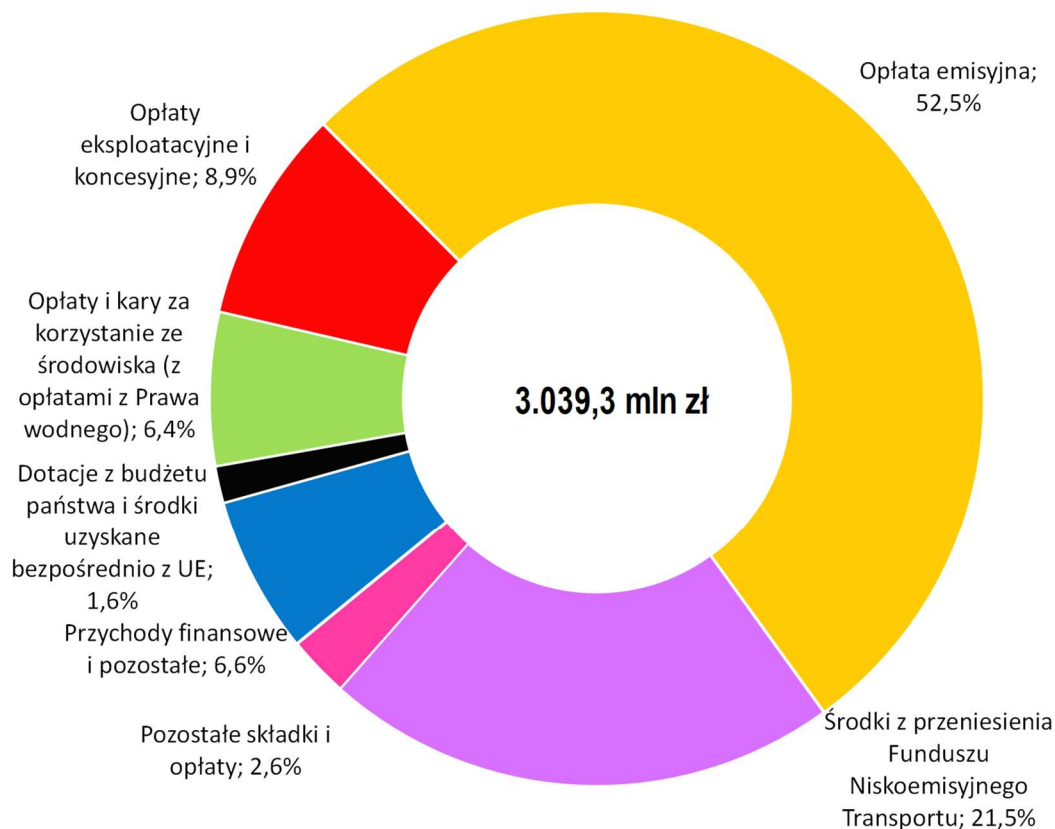
W pozycji II.3 w części A tabeli 3 przedstawiono informację o środkach otrzymanych z Unii Europejskiej, które w przypadku Narodowego Funduszu dotyczą głównie Projektu budowania potencjału Programu LIFE, ukierunkowanego na upowszechnianie informacji na temat Programu LIFE i pozyskanie szerokiego spektrum grup docelowych, działających na rzecz ochrony środowiska i klimatu, a także pomoc w przygotowaniu najwyższej jakości wniosków LIFE i efektywnego wykorzystania dostępnych na ten cel środków. W 2020 r. wykonanie tej pozycji wyniosło **321** tys. zł i dotyczyło refundacji poniesionych kosztów tego zakresu działalności.

W pozycji środki od innych jednostek sektora finansów publicznych (poz. II.4 części A tabeli 3) przedstawiono kwotę uzyskanej refundacji kosztów zarządzania przez Narodowy Fundusz, utworzonego w czerwcu 2018 r. państwowego funduszu celowego – Funduszu Niskoemisyjnego Transportu. Wykazana kwota refundacji w wysokości **210** tys. zł obejmuje przede wszystkim koszty wynagrodzeń i pochodnych pracowników obsługujących fundusz celowy do momentu przekształcenia Funduszu Niskoemisyjnego Transportu w zobowiązanie wieloletnie.

Na pozostałe przychody (poz. II.5 części A tabeli 3) składały się przychody finansowe oraz pozostałe przychody operacyjne. W 2020 r. przychody wykazywane w tej pozycji wyniosły **200.128** tys. zł, przy wielkości planowanej na **261.500** tys. zł. Na wykonanie tej pozycji planistycznej składały się:

- przychody z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów: **123.118** tys. zł
- przychody z oprocentowania lokat i rachunków bankowych wraz z niezapadłymi odsetkami: **70.784** tys. zł
- pozostałe przychody finansowe: **4.327** tys. zł
- pozostałe przychody operacyjne: **4.373** tys. zł

Rysunek 3 Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2020 r.

III.1.1.3. Koszty

Kategoria Koszty ogółem (poz. III części A tabeli 3) obejmuje:

- koszty funkcjonowania (amortyzacja, materiały i energia, usługi obce, wynagrodzenia z wyodrębnieniem wynagrodzeń osobowych, bezosobowych i pozostałych, składki na: ubezpieczenie społeczne, Fundusz Pracy, Fundusz Emerytur Pomostowych, płatności odsetkowe wynikające z zaciągniętych zobowiązań, podatki i opłaty oraz pozostałe koszty funkcjonowania);
- koszty realizacji zadań z wyodrębnieniem środków przekazanych innym podmiotom;
- pozostałe koszty, w których zaplanowano pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

W 2020 r. koszty funkcjonowania zrealizowano w kwocie **112.335** tys. zł (poz. III.1 części A tabeli 3), tj. 91% wielkości ujętej w Planie finansowym. W pozycji kosztów funkcjonowania wykazywane są koszty utrzymania organów i Biura Narodowego Funduszu, wśród których dominują wynagrodzenia w wysokości **76.997** tys. zł (poz. III.1.4 części A tabeli 3) oraz koszty składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy w łącznej kwocie **13.481** tys. zł. Niepełne wykonanie planowanych kosztów wynika przede wszystkim z oszczędności w ramach planowanych usług obcych (**-6.382** tys. zł) oraz kosztów amortyzacji (**-1.782** tys. zł), w związku ze zmianą organizacji działalności Biura Narodowego Funduszu w efekcie wystąpienia obostrzeń związanych z pandemią COVID-19.

W tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu prezentowana jest pozycja Koszty realizacji zadań (poz. III.2 części A tabeli 3) i pozycja szczegółowa Środki przekazane innym podmiotom (poz. III.2.1 części A tabeli 3), w których zaplanowano koszty dotacyjnego finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków Narodowego Funduszu. W ramach pozycji „Środki przekazane innym podmiotom”, w której wykazywany jest poziom udzielonego bezzwrotnego dofinansowania zadań w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w 2020 r. zrealizowano kwotę **3.464.870** tys. zł, tj. 89% wielkości planowanej. Kwota ta odpowiada w 2020 r. sumie prezentowanej w pozycji „Koszty realizacji zadań”.

Niższe od zaplanowanych koszty finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej wynikają głównie z wystąpień beneficjentów o zmiany warunków wypłat związanych, przede wszystkim, z sytuacją epidemiologiczną w kraju, obniżeniem wartości kontraktów zawartych przez beneficjentów z wykonawcami, obniżeniami kosztów kwalifikowanych realizowanych przedsięwzięć na etapie weryfikacji i rozliczania środków przekazywanych w formie zaliczek, niskiej efektywności przedsięwzięć zgłaszanych we wnioskach o udzielenie dofinansowania lub celowości ich realizacji uniemożliwiającej objęcie ich dofinansowaniem oraz przesunięciami wypłat na kolejne lata, w związku z opóźnieniami w realizacji przedsięwzięć.

W ramach pozycji Pozostałe koszty (poz. III.3 części A tabeli 3), w której zaplanowano kwotę **181.000** tys. zł, ujmowane są głównie odpisy aktualizujące wartość inwestycji, pożyczek i kredytów. Plan dotyczący ww. odpisów, w zakresie powyższej pozycji w 2020 r. wynosił **180.000** tys. zł, przy czym faktycznie odpisy wyniosły **169.172** tys. zł.

III.1.1.4. Wynik finansowy

Wynik finansowy brutto (poz. IV części A tabeli 3) stanowi różnicę pomiędzy zrealizowanymi przychodami i sumą kosztów ogółem. Narodowy Fundusz, którego celem jest finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, korzysta ze zwolnienia podmiotowego w podatku dochodowym od osób prawnych. W związku z tym wynik finansowy netto (poz. VI części A tabeli 3) odpowiada, co do wartości, wielkości wyniku finansowego brutto.

Narodowy Fundusz osiągnął w 2020 r. ujemny wynik finansowy w wysokości **707.096** tys. zł (poz. IV części A tabeli 3). Należy podkreślić, że z uwagi na statutowe zadania Narodowego Funduszu, wynik finansowy nie pełni podstawowego miernika efektywności działania.

III.1.1.5. Dotacje z budżetu

W Planie finansowym Narodowego Funduszu zaplanowano dotacje z budżetu państwa (poz. II.2 części A tabeli 3) w wysokości **59.240** tys. zł. Niższe niż planowano o **12.591** tys. zł wykonanie pozycji było spowodowane głównie niższą kwotą kosztów kwalifikowanych dotyczących programów na finansowanie pomocy technicznej i dotacji przeznaczonych dla beneficjentów lub pośredników III edycji Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego z uwagi na pandemię COVID-19.

III.1.1.6. Środki na wydatki majątkowe

W pozycji Środki na wydatki majątkowe (poz. VIII części A tabeli 3) uwzględniono nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne. Realizacja pozycji w 2020 r. wyniosła **2.366** tys. zł wobec planu na poziomie **48.631** tys. zł. Niewykonanie planu było spowodowane przede wszystkim odstąpieniem kontrahenta od zbycia nieruchomości przeznaczonej na nową siedzibę Narodowego Funduszu. Wskutek wystąpienia pandemii COVID-19 Narodowy Fundusz podjął działania dla zapewnienia ciągłości i bezpieczeństwa pracy w formie zdalnej i stacjonarnej poprzez rozpisanie przetargu na zakup komputerów przenośnych. W efekcie zakup sprzętu komputerowego nastąpił w końcu stycznia 2021 roku. Pozostałe wydatki i zakupy inwestycyjne zostały przesunięte na okres późniejszy.

III.1.1.7. Środki przyznane innym podmiotom

W pozycji Środki przyznane innym podmiotom (poz. IX części A tabeli 3) zaplanowano koszty finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej ze środków własnych Narodowego Funduszu. Zarówno planowane, jak i zrealizowane wielkości, odpowiadają, co do wartości, pozycji Środki przekazane innym podmiotom (poz. III.2.1 części A tabeli 3).

III.1.1.8. Część B tabeli Planu finansowego Narodowego Funduszu

Narodowy Fundusz, jako jednostka sektora finansów publicznych, utrzymuje środki pieniężne na rachunkach Banku Gospodarstwa Krajowego. W części B tabeli Planu finansowego przedstawiono wolne środki finansowe przekazane w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów (poz. 1 części B tabeli 3).

W Planie finansowym na 2020 r. przewidywano stan środków przekazanych w zarządzanie lub depozyt u Ministra Finansów na poziomie **4.516.747** tys. zł. W rzeczywistości, w efekcie realizacji wpływów i wydatków, wolne środki finansowe wykazywane w tej pozycji wyniosły **8.251.773** tys. zł.

IV. Wykonanie Planu finansowego Narodowego Funduszu w układzie zadaniowym w 2020 r.

W 2020 r. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej realizował następujące zadania i podzadania w ramach jednej funkcji państwa (podane poniżej kwoty dotyczą wypłaconego dofinansowania bezzwrotnego).

W funkcji 12 Środowisko – 5 zadań na kwotę **3.746.424** tys. zł., z tego:

- Zadanie 12.1.W. System ochrony środowiska i informacji o środowisku (5 podzadań 12.1.1, 12.1.2.W, 12.1.3.W, 12.1.4.W, 12.1.6.W) na kwotę **493.199** tys. zł (79,3% planu) z wykorzystaniem miernika **Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych [miliony osób]**. Realizacja zadania polegała głównie na wspieraniu:
  - Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki ekologicznej państwa (wykonywanie ekspertyz, opracowań),
  - prowadzenia edukacji ekologicznej,
  - prowadzenia monitoringu środowiska,
  - przeciwdziałania zagrożeniom środowiska i likwidacji ich skutków,
  - działań realizowanych w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami.

Wartość miernika została przekroczona – uzyskano zasięg w wysokości 126 mln osób (137% planu), z uwagi na rozliczenie umowy planowanej na rok 2019 w 2020 r. Przekroczenie wartości wskaźnika, w stosunku do planowanej na etapie zawierania umowy, dotyczy realizacji zadania objętego umową zawartą z Ministerstwem Środowiska pn. „Wsparcie zadań Ministra Środowiska w obszarze działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów, poprawy stanu środowiska i zmian klimatu”.

- Zadanie 12.2.W. Kształtowanie bioróżnorodności (3 podzadania – 12.2.1.W, 12.2.2.W, 12.2.3) na kwotę **93.180** tys. zł (95,4% planu), z wykorzystaniem miernika **Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony [ha]**. Realizacja zadania polegała na wspieraniu przedsięwzięć mających na celu ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazowej, odtworzeniu i wzbogaceniu zasobów przyrody oraz ograniczeniu degradacji środowiska naturalnego, jak i powstrzymaniu utraty różnorodności biologicznej. Miernik, z zakładanej w planie wartości 70,7 tys. ha, został zrealizowany w 128% (90,6 tys. ha). Wyższe wykonanie miernika wynika z uwzględnienia nieplanowanego wcześniej efektu rozliczenia umowy z Kampinoskim Parkiem Narodowym.
- Zadanie 12.3.W. Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu (1 podzadanie 12.3.1.W) na kwotę **2.933.630** tys. zł (90,8% planu), z wykorzystaniem miernika **Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla [Mg/rok]**. Realizacja zadania polegała na obniżeniu poziomu zanieczyszczenia powietrza oraz ograniczeniu emisji substancji powodujących efekt cieplarniany oraz finansowaniu realizacji przedsięwzięć w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Miernik z zakładanej w planie wartości 274,3 tys. Mg/rok został zrealizowany w 289% (793,5 tys. Mg/rok). Największy wpływ na przekroczenie wartości planowanych dla miernika miały dwa programy priorytetowe:
  - „Czyste powietrze” – w ramach programu uzyskano wartość unikniętej emisji dwutlenku węgla w wysokości 303,5 tys. Mg/rok. Ze względu na uproszczenia zawarte w programie mające na celu zachęcić osoby fizyczne do realizacji przedsięwzięć, wartości efektu są liczone w sposób uproszczony (szacowane). Zakładany w planie poziom miernika do uzyskania na koniec 2020 r. był zbyt niski, ze względu na to, że wartość efektu została odniesiona do planowanych wypłat środków na realizację programu. Natomiast wartość wypłat mogła zostać zaniżona z uwagi na to, że beneficjenci mają 30 miesięcy na realizację przedsięwzięcia od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie, a wypłata następuje po zakończeniu części lub całości prac. Uzyskane dane wskazują jednak, że beneficjenci realizowali przedsięwzięcia w krótszym czasie niż zakładano;
  - „Mój prąd” – 417,9 tys. Mg/rok. Na etapie tworzenia planu na 2020 r. nie był on uwzględniony, jednakże uzyskane efekty w tym zakresie zostały zaprezentowane w wykonaniu miernika.

- Zadanie 12.4.W. Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi (1 podzadanie 12.4.1.W) na kwotę **180.441** tys. zł (89% planu) z wykorzystaniem miernika **Liczba wykonanych opracowań geologicznych [szt.]**. Realizacja zadania polegała na wsparciu adaptacji przedsięwzięć służących rozpoznaniu budowy geologicznej kraju oraz gospodarce zasobami złóż kopalin i wód podziemnych. Wykonanie wartości miernika wyniosło 331 szt., tj. 24% wartości planowanej. Niskie wykonanie wynika z wydłużenia przez beneficjentów realizacji przedsięwzięć, co wiąże się z przesunięciem terminu osiągnięcia efektu rzeczowego oraz terminu dostarczenia do Narodowego Funduszu dokumentów potwierdzających osiągnięcie tego efektu (skutek COVID-19). Dotyczy to m.in. umowy „Zadania państwa wykonywane przez państwową służbę geologiczną w zakresie kartografii geologicznej realizowane od 2016 r.”, dla której wskaźnik zaplanowano na poziomie 1.231 szt. Zaległy efekt najprawdopodobniej będzie wykazany w 2021 r.
- Zadanie 12.5.W. Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi na kwotę **45.974** tys. zł (87,5% planu). Cel oraz miernik dla zadania nie były planowane, gdyż podmiotem odpowiedzialnym za realizację tego zadania jest Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej. Natomiast na poziomie podzadań w Narodowym Funduszu realizowane były trzy z nich: 12.5.1.W, 12.5.3.W i 12.5.4.W.

Tabela 6 Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym w 2020 r.

Funkcja / zadanie / podzadanie (nr i nazwa)	Koszty					Cel	Miernik			
	Plan wg ustawy budżetowej na 2020 r. (tys. zł)	Plan po zmianach	Wykonanie (tys. zł)	Zobowiązania (tys. zł)	4/3 (%)		Nazwa	Plan wg ustawy budżetowej na 2020 r.	Wykonanie	10/9 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12. Środowisko	4 205 000	4 205 000	3 746 424	42 790	89					
12.1.W System ochrony środowiska i informacji o środowisku	621 695	621 695	493 199	42 790	79	Zwiększenie liczby osób objętych działaniami edukacyjnymi w zakresie ochrony środowiska	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych (miliony osób)	92	126	137
12.1.1. Tworzenie i koordynacja regulacji w zakresie ochrony środowiska oraz informacja o środowisku	350 664	350 664	186 714	42 790	53	Zapewnienie odpowiedniej ilości informacji o środowisku	Liczba wykonanych opracowań (w szt.)	20	37	185
12.1.2.W Promocja zachowań proekologicznych i edukacja środowiskowa	42 098	42 098	41 572		99	Prowadzenie edukacji w zakresie ochrony środowiska	Liczba realizowanych seminariów konferencji, konkursów, działań realizowanych w Internecie, kampanii informacyjnych (w szt.)	98	102	104
12.1.3.W Monitoring środowiska i kontrole w zakresie ochrony środowiska	80 954	80 954	77 856		96	Zapewnienie odpowiednich narzędzi i instrumentów do prowadzenia monitoringu stanu środowiska	Stworzone lub zmodernizowane stanowiska pomiarowe, zakupione urządzenia oraz inne narzędzia służące monitoringowi środowiska (w szt.)	157	1 414	901
12.1.4.W Ochrona przed skutkami zagrożeń	66 196	66 196	115 999		175	Zwiększenie ochrony ludności przed zagrożeniami	Liczba ludności objętej środkami ochrony przed zagrożeniami (w osobach, tys.)	0	40	10 000
12.1.6.W Gospodarka odpadami	81 783	81 783	71 058		87	Zwiększenie masy odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu	Masa odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu (w Mg/rok)	104 154	144 156	138

Tabela 6 cd.

Funkcja / zadanie / podzadanie (nr i nazwa)	Koszty					Cel	Miernik			
	Plan wg ustawy budżetowej na 2020 r. (tys. zł)	Plan po zmianach	Wykonanie (tys. zł)	Zobowiązania (tys. zł)	4/3 (%)		Nazwa	Plan wg ustawy budżetowej na 2020 r.	Wykonanie	10/9 (%)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12.2.W Kształtowanie bioróżnorodności	97 714	97 714	93 180		95	Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i krajobrazowej, odtworzenie i wzbogacenie zasobów przyrody oraz skuteczne zarządzanie gatunkami i siedliskami	Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony (ha)	70 769	90 636	128
12.2.1.W Ochrona przyrody i krajobrazu	32 411	32 411	25 202		78	Powstrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej oraz skuteczne zarządzanie gatunkami zagrożonymi	Liczba gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony (w szt.)	30	74	247
12.2.2.W Ochrona i zrównoważony rozwój lasów			650			Wsparcie rozwoju zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej oraz ochrona ekosystemów leśnych	Liczba realizowanych przedsięwzięć (szt)	-	3	-
12.2.3. Ochrona gleb i rekultywacja terenów zdegradowanych	65 303	65 303	67 328		103	Zmniejszenie powierzchni terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji/remediacji i zabiegom ochronnym (w ha)	62	31	50
12.3.W Ochrona powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu	3 230 830	3 230 830	2 933 630		91	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla (Mg/rok)	274 324	793 457	289
12.3.1.W Systemy ochrony powietrza i przeciwdziałania zmianom klimatu	3 230 830	3 230 830	2 933 630		91	Wzrost efektywności wykorzystania energii	Ilość zaoszczędzonej energii (w MWh/rok)	109 628	618 684	564
12.4.W Gospodarka zasobami i strukturami geologicznymi	202 240	202 240	180 441		89	Rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną	Liczba wykonanych opracowań geologicznych (szt.)	1 369	331	24
12.4.1.W Gospodarcze wykorzystanie zasobów i struktur geologicznych oraz badania geologiczne	202 240	202 240	180 441		89	Rozpoznawanie budowy geologicznej kraju pod kątem możliwości zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wody podziemne wraz z ich ochroną	Liczba wykonanych opracowań geologicznych (szt.)	1 369	331	24
12.5.W Ochrona wód i gospodarowanie zasobami wodnymi	52 521	52 521	45 974		88	-	-	-	-	-
12.5.1.W Kształtowanie, ochrona i wykorzystanie zasobów wodnych			405			Zapewnienie realizacji Ramowej Dyrektywy Wodnej	Liczba realizowanych przedsięwzięć (szt.)	-	1	-
12.5.3.W Ochrona przeciwpowodziowa	18 147	18 147	13 045		72	Zwiększenie ochrony ludności przed powodzią	Liczba osób objętych ochroną przeciwpowodziową (w osobach, tys.)	1 303		
12.5.4. Wsparcie przedsięwzięć infrastrukturalnych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej	34 374	34 374	32 524		95	Zwiększenie ilości ścieków oczyszczanych zgodnie z normami	Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji (w Równoważnej Liczbie Mieszkańców)	1 229 263	452 190	37

V. Program priorytetowy „Czyste Powietrze”

W 2020 r. Narodowy Fundusz kontynuował realizację największego w swojej historii programu priorytetowego „Czyste Powietrze”, którego celem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Zakłada się, że budżet programu na lata 2018-2029 obejmujący zarówno środki krajowe (Narodowy Fundusz, wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz środki budżetu państwa), jak i zagraniczne w łącznej wysokości **103** mld złotych, pozwoli na realizację działań inwestycyjnych w ponad 3 mln budynków.

Program oferuje dofinansowanie wymiany nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy. Zakres dofinansowania to przede wszystkim: wymiana przestarzałych źródeł ciepła na paliwa stałe (głównie kotły węglowe) na bardziej przyjazne środowisku źródła ciepła, takie jak pompy ciepła, kotły kondensacyjne gazowe lub olejowe, węzeł ciepły, ogrzewanie elektryczne, również ściśle określone niektóre rodzaje kotłów na paliwo stałe (węgiel, biomasa). Ponadto możliwe jest przeprowadzenie prac termomodernizacyjnych budynku (ocieplenie przegród budowlanych i wymiana stolarki okiennej i drzwiowej).

Program uruchomiono w 2018 r., a nabór prowadzony jest w trybie ciągłym przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej. W celu usprawnienia wdrażania Programu i poszerzenia kanałów jego dystrybucji, po wielu konsultacjach, analizach i szczegółowym przeglądzie wiosną 2020 r. opracowano jego nową odsłonę. Wśród najważniejszych zmian wyróżniamy uproszczenie zasad przyznawania dotacji w Programie poprzez rezygnację z podziału na 7 grup dochodowych i odejście od liczenia wysokości dochodu przez wojewódzkie fundusze. Według nowych zasad program został podzielony na dwie części:

- Część pierwsza – wnioskodawcy uprawnieni do podstawowego poziomu dofinansowania, których roczny dochód nie przekracza 100 tys. zł. Kwota dochodu deklarowana jest przez oświadczenie wnioskodawcy we wniosku o dofinansowanie. Na poziomie podstawowym dofinansowanie zostało ustalone do 30% poniesionych kosztów (z limitami górnymi kwotowymi) z małymi wyjątkami, które stanowią zachętę do stosowania bardziej ekologicznych technologii. Nabór wniosków o dofinansowanie w zmienionej formule rozpoczęto w maju 2020 r.;
- Część druga – wnioskodawcy uprawnieni do podwyższonego poziomu dofinansowania w wysokości do 60% wartości przedsięwzięcia. Gospodarstwa domowe wieloosobowe osiągające przeciętny dochód na osobę do 1,4 tys. zł miesięcznie lub gospodarstwa jednoosobowe do 1,96 tys. zł miesięcznie mogą liczyć na dofinansowanie nawet do 37 tys. zł. Powyższy dochód jest potwierdzany zaświadczeniem wydanym przez wójta, burmistrza gminy lub prezydenta miasta zgodnie z miejscem zamieszkania wnioskodawcy. Nabór wniosków o dofinansowanie dla beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania uruchomiono w październiku 2020 r.

Dokonano również uproszczenia wniosku o dotację poprzez rezygnację z konieczności podawania szczegółowych danych technicznych, zbierania zaświadczeń i pełnej dokumentacji dotyczącej wysokości dochodów od wnioskodawców. Dzięki uproszczeniom i automatyzacji wniosku o dotację skrócono czas rozpatrywania wniosków z 90 dni roboczych do 30 dni. Od czerwca 2020 r. wprowadzono możliwość składania wniosków elektronicznie w serwisie gov.pl. Program zintegrowano z programem "Mój Prąd" poprzez możliwość uzyskania dotacji do 5 tys. zł na montaż instalacji fotowoltaicznej, bez konieczności składania dwóch osobnych wniosków w programach: "Czyste Powietrze" i "Mój Prąd".

W zmienionej wersji programu poziomy dotacji powiązано z efektem ekologicznym. Najwyższe możliwe poziomy dofinansowania dotyczą inwestycji optymalnych z punktu widzenia celów powietrzno-klimatycznych, które obejmują montaż pompy ciepła oraz mikroinstalacji fotowoltaicznej. Dodatkowo wprowadzono możliwość uzyskania dotacji dla tych, którzy wymienili już źródło ciepła w wysokości do 10 tys. zł dla podstawowego poziomu dofinansowania, a w przypadku osób uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania do 15 tys. zł, na realizację zadań związanych z ociepleniem budynku oraz wymianą stolarki okiennej i drzwiowej.

W zmienionej wersji programu, wprowadzono możliwość finansowania przedsięwzięć rozpoczętych, a nawet zakończonych przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie, pod warunkiem, że rozpoczęcie przedsięwzięcia nastąpiło nie wcześniej niż 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.

W 2020 r. zostało podpisane porozumienie o współpracy ze Związkiem Banków Polskich, w ramach którego zostało powołanych pięć grup roboczych do wypracowania mechanizmów współpracy. Obecnie trwają prace nad kilkoma aspektami związanymi z wdrożeniem ścieżki bankowej. Ważnym elementem tej ścieżki jest objęcie kredytów gwarancjami Banku Gospodarstwa Krajowego, co pozwoli na zaoferowanie bardziej atrakcyjnych warunków kredytowania. Gwarancje rządowe spowodują, że kredyt będzie tańszy, ponieważ banki nie będą musiały stosować specjalnych zabezpieczeń. Rządowy program gwarancyjny został uzgodniony z BGK, przyjęty Informacją na Zarząd na koniec 2020 r. i wraz z uzasadnieniem przekazany do Ministerstwa Klimatu i Środowiska do dalszego procedowania w celu doprowadzenia do akceptacji przez Radę Ministrów.

W ramach umowy z IOŚ-PIB wypracowano nową Listę Zielonych urządzeń i materiałów (ZUM), która docelowo ma objąć wszystkie kwalifikowane w programie urządzenia i materiały do ocieplenia oraz stolarkę okienną i drzwiową. Obecnie producenci dopełniają formalności w celu zamieszczenia tych urządzeń i materiałów w nowej bazie. Dodatkowo w ramach ww. umowy w 2020 r. została uruchomiona ogólnopolska infolinia obsługująca osoby zainteresowane Programem, a także gminy.

Na stronie internetowej Narodowego Funduszu udostępniono kalkulatory grubości ocieplenia i wysokości dotacji możliwych do otrzymania w ramach Programu, które mają ułatwić potencjalnym wnioskodawcom podjęcie decyzji, co do zakresu planowanego do realizacji przedsięwzięcia.

Ponadto w 2020 r. Narodowy Fundusz zawarł z 16. wojewódzkimi funduszami umowy udostępnienia środków z przeznaczeniem na pokrycie kosztów obsługi zadań realizowanych przez te fundusze, związanych z wdrażaniem Programu oraz przez gminy współpracujące przy wdrażaniu Programu lub tworzeniu warunków do tego wdrażania na kwotę **38.124** tys. zł

W 2020 r. wypłacono do wojewódzkich funduszy **674.743** tys. zł w formie dotacyjnej i **6.000** tys. zł w formie pożyczkowej. Szczegółowe zestawienia przebiegu redystrybucji środków przedstawiają poniższe tabele 7-9. Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 10.

Ponadto w 2020 roku w wyniku podpisania aneksów zwiększono umowy udostępnienia środków dotacyjnych dla 16 w wojewódzkich funduszy o kwotę ponad **1.785.510** tys. zł.

Tabela 7 Wypłaty środków do wojewódzkich funduszy i z wojewódzkich funduszy do beneficjentów końcowych programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

Poz.	WFOŚiGW	Wypłaty środków z NFOŚiGW do WFOŚiGW w 2020 r. (przekazanie środków)			Wypłaty środków z NFOŚiGW do WFOŚiGW narastająco na koniec 2020 r. (przekazanie środków)			Wypłaty środków do beneficjenta końcowego w 2020 r.						Wypłaty środków do beneficjenta końcowego narastająco na koniec 2020 r.					
								Dotacja			Pożyczka			Dotacja			Pożyczka		
		dotacji	pożyczki	razem	dotacji	pożyczki	razem	ze środków WFOŚiGW	ze środków NFOŚiGW	Razem	ze środków WFOŚiGW	ze środków NFOŚiGW	Razem	ze środków WFOŚiGW	ze środków NFOŚiGW	Razem	ze środków WFOŚiGW	ze środków NFOŚiGW	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	Białystok	43 936		43 936	77 783	5 829	83 612	15	44 818	44 833	2 608	2 483	5 092	295	53 127	53 422	3 459	2 971	6 430
2	Gdańsk	27 500		27 500	77 500	12 000	89 500	430	70 274	70 704	1 552	4 108	5 660	720	71 608	72 328	1 892	5 131	7 023
3	Katowice	70 385		70 385	90 593		90 593	5 722	72 755	78 478	8 240		8 240	7 019	83 550	90 569	9 895		9 895
4	Kielce	76 800		76 800	106 800		106 800	745	66 570	67 315	5 255		5 255	1 655	85 783	87 438	6 849		6 849
5	Kraków	44 375		44 375	85 908		85 908	988	53 701	54 689	3 082		3 082	5 988	55 082	61 069	3 507		3 507
6	Lublin	64 700		64 700	118 724	12 575	131 299	380	72 825	73 205	1 626	4 846	6 472	707	87 764	88 471	2 425	4 846	7 271
7	Łódź	56 275		56 275	69 175		69 175	2 084	47 861	49 945	2 499		2 499	6 563	51 587	58 150	2 618		2 618
8	Olsztyn	60 400	6 000	66 400	75 400	6 000	81 400	200	48 924	49 124	1 977	2 570	4 547	575	66 382	66 957	4 823	2 570	7 393
9	Opole	17 500		17 500	31 500		31 500	649	20 382	21 031	2 168		2 168	1 299	26 126	27 425	3 074		3 074
10	Poznań				70 000	16 000	86 000	1 954	54 406	56 360		3 835	3 835	4 254	69 617	73 870		6 152	6 152
11	Rzeszów	64 000		64 000	114 000		114 000	425	68 590	69 015	1 547		1 547	1 125	88 318	89 443	2 462		2 462
12	Szczecin	22 071		22 071	35 480		35 480	1 126	21 324	22 450	5 729		5 729	1 696	32 143	33 839	10 075		10 075
13	Toruń	49 800		49 800	99 800		99 800	850	56 427	57 277	4 994		4 994	2 650	81 361	84 011	7 824		7 824
14	Warszawa	51 000		51 000	151 000		151 000	1 510	113 401	114 911	8 085		8 085	3 010	136 087	139 097	9 059		9 059
15	Wrocław				50 000	12 000	62 000	311	29 775	30 086		4 971	4 971	1 802	42 282	44 084	126	8 140	8 266
16	Zielona Góra	26 000		26 000	34 862	3 204	38 066		21 005	21 005		1 047	1 047	100	27 919	28 019		2 051	2 051
17	Razem	674 743	6 000	680 743	1 288 524	67 608	1 356 132	17 390	863 037	880 426	49 362	23 860	73 222	39 457	1 058 737	1 098 194	68 086	31 861	99 947

Tabela 8 Złożone przez beneficjentów końcowych wnioski o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

Poz.	WFOŚiGW	Złożone wnioski o dofinansowanie 2020 r.							Złożone wnioski o dofinansowanie narastająco na koniec 2020 r.			
		Liczba wniosków (szt)				Wnioskowana wartość dofinansowania (tys. zł)			Liczba wniosków ogółem	Wnioskowana wartość dofinansowania (tys. zł)		
		dotacja	pożyczka	dotacja i pożyczka	razem	dotacji	pożyczek	Razem		dotacji	pożyczek	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Białystok	2 763	3	138	2 904	50 038	4 529	54 567	7 780	151 818	20 608	172 426
2	Gdańsk	4 084	6	70	4 160	61 094	2 013	63 107	11 535	183 108	20 625	203 733
3	Katowice	12 186	13	214	12 413	149 476	6 299	155 775	25 757	345 592	38 779	384 371
4	Kielce	4 501	6	127	4 634	82 911	3 810	86 721	11 492	217 563	19 455	237 018
5	Kraków	9 926	12	118	10 056	167 333	4 598	171 931	21 955	424 239	45 331	469 569
6	Lublin	4 083	8	112	4 203	75 838	2 991	78 829	12 061	237 698	25 611	263 309
7	Łódź	6 036	6	61	6 103	86 058	2 123	88 182	13 421	215 656	19 936	235 592
8	Olsztyn	3 134	3	101	3 238	56 766	2 336	59 102	7 106	130 092	14 262	144 354
9	Opole	2 169	7	58	2 234	27 549	1 605	29 154	4 990	65 517	11 253	76 769
10	Poznań	6 641	16	148	6 805	97 119	4 363	101 481	15 407	241 112	31 991	273 104
11	Rzeszów	4 756	1	41	4 798	90 201	1 234	91 435	11 110	220 776	8 187	228 962
12	Szczecin	1 900	12	72	1 984	27 240	2 052	29 293	5 223	73 325	20 745	94 070
13	Toruń	5 825	12	145	5 982	82 562	3 665	86 226	12 901	189 591	19 425	209 015
14	Warszawa	8 622	19	114	8 755	131 792	3 771	135 563	21 557	348 000	31 857	379 857
15	Wrocław	3 428	134	24	3 586	44 770	4 868	49 638	8 882	114 686	32 722	147 408
16	Zielona Góra	1 915	8	23	1 946	26 553	706	27 259	4 317	61 049	5 549	66 598
17	Razem	81 969	266	1 566	83 801	1 257 301	50 961	1 308 262	195 494	3 219 820	366 335	3 586 155

Tabela 9 Zawarte umowy z beneficjentami końcowymi w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

Poz.	WFOŚiGW	Zawarte umowy o dofinansowanie z beneficjentem końcowym w 2020 r.						Zawarte umowy o dofinansowanie z beneficjentem końcowym narastająco na koniec 2020 r.					
		Liczba umów (szt)			Wartość umów (tys. zł)			Liczba umów (szt)			Wartość umów (tys. zł)		
		dotacja	pożyczka	razem	dotacji	pożyczek	Razem	dotacja	pożyczka	razem	dotacji	pożyczek	Razem
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Białystok	3 251	111	3 362	62 987	4 251	67 238	6 054	277	6 331	124 024	9 888	133 912
2	Gdańsk	4 920	195	5 115	147 122	4 690	151 812	9 497	599	10 096	154 998	13 423	168 422
3	Katowice	14 940	735	15 675	200 750	17 250	217 999	20 134	1 077	21 211	282 184	23 718	305 902
4	Kielce	5 463	199	5 662	108 073	5 696	113 769	8 687	455	9 142	170 491	12 475	182 966
5	Kraków	11 252	211	11 463	215 922	6 074	221 996	16 474	391	16 865	334 581	11 334	345 916
6	Lublin	6 584	527	7 111	131 323	12 632	143 955	9 401	700	10 101	190 521	15 991	206 512
7	Łódź	7 551	88	7 639	119 334	2 226	121 561	10 371	205	10 576	172 957	5 267	178 224
8	Olsztyn	2 987	110	3 097	54 134	2 297	56 431	5 998	429	6 427	111 905	9 960	121 864
9	Opole	2 695	125	2 820	34 910	2 899	37 809	3 777	225	4 002	51 015	5 072	56 087
10	Poznań	8 698	419	9 117	139 108	11 657	150 765	11 580	649	12 229	190 939	17 343	208 282
11	Rzeszów	5 171	47	5 218	101 013	1 205	102 218	8 292	153	8 445	169 899	3 883	173 782
12	Szczecin	1 874	130	2 004	27 790	2 930	30 720	4 094	575	4 669	59 973	15 613	75 586
13	Toruń	5 664	175	5 839	83 073	3 512	86 585	10 244	561	10 805	155 247	11 779	167 027
14	Warszawa	10 720	368	11 088	176 569	9 588	186 157	17 490	666	18 156	292 633	17 458	310 091
15	Wrocław	3 747	14	3 761	47 835	5 735	53 569	5 957	317	6 274	80 305	13 698	94 003
16	Zielona Góra	2 045	30	2 075	29 314	525	29 839	3 626	125	3 751	52 013	2 680	54 693
17	Razem	97 565	3 488	101 051	1 679 258	93 166	1 772 423	151 676	7 404	159 080	2 593 687	189 582	2 783 269

Tabela 10 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą i elektryczną	tys. MWh/rok	1 292,7	597,8
2	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej zainstalowanych ogniw fotowoltaicznych	MW	7,4	1,1
3	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla	Mg/rok	542 262	303 472
4	Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki	Mg/rok	6 164	3 655
5	Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10)	Mg/rok	1 571	834
6	Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM2,5)	Mg/rok	1 401	745
7	Ograniczenie emisji benzo(a)pirenu	Mg/rok	1,89	1
8	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	70 922	38 202
9	Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kotłów starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	szt.	62 993	33 704
10	Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych	szt.	6 498	3 864

VI. Program priorytetowy „Mój Prąd”

W 2020 r. kontynuowana była realizacja programu priorytetowego „Mój Prąd”, instrumentu ukierunkowanego na wsparcie rozwoju energetyki prosumenckiej, a konkretnie wsparcie segmentu mikroinstalacji fotowoltaicznych. Wdrażanie Programu obejmowało w roku sprawozdawczym ocenę wniosków w ramach drugiego naboru prowadzonego do 6 grudnia 2020 r. oraz wypłaty środków z wniosków które uzyskały akceptację ministra właściwego do spraw klimatu.

W ramach naboru wniosków prowadzonego w 2020 r. wpłynęło 235.628 wniosków na kwotę **1.178.140** tys. zł. W wyniku oceny i weryfikacji złożonych wniosków, Narodowy Fundusz w 2020 r. wypłacił ponad 98. tysiącom beneficjentów Programu kwotę **489.646** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i uzyskane efekty z umów zakończonych w ramach Programu przedstawiono w tabeli 11.

Tabela 11 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie programu priorytetowego „Mój Prąd”

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Produkcja energii elektrycznej z OZE	tys. MWh/rok	520,2	520,2
2	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla	Mg/rok	417,9	417,9
3	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MW	520,2	520,2

VII. Wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg

Ustawą z 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2020 r. poz. 1430, z późn. zm.) powołany został nowy mechanizm wsparcia dla jednostek samorządu terytorialnego, realizujących inwestycje na drogach samorządowych.

Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg stanowi kompleksowy instrument wsparcia realizacji zadań na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Jego celem jest przyspieszenie powstawania nowoczesnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej na szczeblu lokalnym, stanowiącej ważny element prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gospodarki oraz przyczyniającej się do poprawy poziomu życia obywateli m.in. przez wyposażanie infrastruktury drogowej w urządzenia ochrony środowiska skutkujące zmniejszeniem emisji zanieczyszczeń z dróg lub przeniesieniem jej na tereny oddalone od zabudowań mieszkalnych.

Od 2020 r. Narodowy Fundusz został zobowiązany do dokonywania kwartalnych wpłat na ten cel w łącznej kwocie **1.400.000** tys. zł rocznie.

VIII. Zarządzanie Funduszem Niskoemisyjnego Transportu

Utworzony na mocy ustawy z dnia 6 czerwca 2018 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1356) państwowy fundusz celowy „Fundusz Niskoemisyjnego Transportu” zwany również „FNT” został w 2020 r. przekształcony w nowe zobowiązanie wieloletnie w Narodowym Funduszu, na podstawie ustawy z dnia 14 sierpnia 2020 r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1565).

Na mocy przepisów tej ustawy, której celem jest utworzenie kompleksowego systemu wsparcia dla rozwoju elektromobilności w Polsce:

- zlikwidowany został z dniem 30 września 2020 r. państwowy fundusz celowy FNT oraz uchylone zostały wszystkie przepisy dotyczące tego funduszu;
- wygaszona została z mocy ustawy umowa dotycząca zarządzania FNT zawarta pomiędzy Narodowym Funduszem, a Ministrem Energii, a także umowa zawarta pomiędzy Narodowym Funduszem, a Bankiem Gospodarstwa Krajowego;
- zlikwidowany został z dniem 30 września 2020 r. rachunek bankowy Narodowy Fundusz dla środków FNT;
- z dniem 1 października 2020 r. w Narodowym Funduszu zostało utworzone nowe zobowiązanie wieloletnie „FNT”, zasilone następnie przez bank BGK środkami FNT na dzień jego likwidacji w

kwocie 653.588 tys. zł, a także środkami zlikwidowanego zobowiązania wieloletniego „biokomponenty i biopaliwa” w kwocie 472 tys. zł;

- niepokryte na dzień likwidacji FNT koszty Narodowego Funduszu związane z zarządzaniem FNT w kwocie 480 tys. zł zmniejszyły wysokość zobowiązania wieloletniego FNT;
- wszystkie dotychczasowe przychody FNT zostały przeniesione do Narodowego Funduszu, dotyczące: przypadającej części opłaty emisyjnej, opłaty zastępczej dla Narodowego Celu Wskaźnikowego, środków operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego;
- na Narodowy Fundusz został nałożony obowiązek przeznaczania środków zobowiązania wieloletniego „FNT” na cele związane z rozwojem transportu niskoemisyjnego, które poprzednio były ustanowione dla państwowego funduszu celowego FNT.

W grudniu 2020 r. rozpoczęto wypłaty w ramach programu priorytetowego „Zielony samochód – dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego (M1)”. Wypłacono **262** tys. zł dotacji ze środków zobowiązania wieloletniego „FNT”.

IX. Współpraca z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej

W 2020 r. Narodowy Fundusz kontynuował i rozwijał współpracę z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Polegała ona m.in. na realizacji wspólnych programów. Przyjęty model współpracy obejmuje m.in. wspólne finansowanie ze środków Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy dotychczas pomijanych lub traktowanych marginalnie rodzajów przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska. Otwiera również nowy katalog beneficjentów realizujących małe, aczkolwiek istotne projekty środowiskowe. Podkreślić należy bezpieczeństwo udostępniania środków Narodowego Funduszu dla funduszy wojewódzkich, które jako samorządowe osoby prawne z sektora finansów publicznych zobowiązane są do efektywnego gospodarowania środkami publicznymi, zgodnie z zasadami wskazanymi w ustawie o finansach publicznych.

W ramach tego modelu współpracy w 2020 r. realizowane były przyjęte w latach ubiegłych wspólne programy:

- Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych;
- Budownictwo Energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie;
- Program „Czyste Powietrze”;
- SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION;
- Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest;
- Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie;
- Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

W 2020 r. rozpoczęto realizację nowych wspólnych programów:

- Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych;
- Program „Moja Woda”.

IX.1. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych

Program realizowany jest w ramach części. Pierwsza z nich obejmuje „Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych”, druga zaś „Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych”.

Budżet części pierwszej ustalany jest w cyklu rocznym i uzależniony jest od zgłaszanego zapotrzebowania i możliwości finansowych Narodowego Funduszu. W 2020 r. zawarto z wojewódzkimi funduszami 16 umów udostępnienia środków na udzielanie dotacji na kwotę **126.320** tys. zł. Środki przeznaczone są na dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń. W 2020 r. środki te przeznaczone były na zakup 447. szt. samochodów ratowniczo-gaśniczych oraz 17. zestawów specjalistycznego sprzętu pływającego do ratownictwa wodnego. Systemem wsparcia objęte są organizacje pozarządowe uprawnione do prowadzenia ratownictwa górskiego i wodnego oraz jednostki ochotniczych straży pożarnych, wyłonione zgodnie z postanowieniami Porozumienia Ministrów: Spraw Wewnętrznych oraz Środowiska z dnia 30.10.2015 r. w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska.

Z tytułu zawartych w 2020 r. umów wypłacono wojewódzkim funduszom środki w kwocie **43.991** tys. zł. W 2020 r. w ramach tego programu wypłacono również kwotę **39.777** tys. zł z tytułu zobowiązań wynikających z umów zawartych w 2019 r.

Celem drugiej części programu jest podniesienie gotowości bojowej lokalnych służb ratowniczych poprzez doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych w sprzęt niezbędny do zapobiegania i likwidacji skutków katastrof naturalnych, ekstremalnych zjawisk atmosferycznych lub awarii technicznych, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu osób, mieniu albo środowisku naturalnemu. Dofinansowaniu podlegają zakupy: wyposażenia osobistego, sprzętu łączności oraz uzbrojenia i techniki specjalnej dla jednostek ochotniczych straży pożarnych.

W 2020 r. zawarto z wojewódzkimi funduszami 16 umów udostępnienia środków na udzielanie dotacji na kwotę **23.998** tys. zł. Z tytułu zawartych umów wypłacono wojewódzkim funduszom środki w kwocie **8.759** tys. zł.

IX.2. Budownictwo Energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie

Kwota udzielanego dofinansowania części 1. programu ujęta jest w programie Budownictwo Energooszczędne, którego budżet na lata 2016-2025 wynosi ok. **1.130** mln zł, w tym na udzielanie dotacji ok. **372** mln zł i na udzielanie pożyczek ok. **758** mln zł. W ramach części 1. tego programu wypłacono w 2020 r. kwotę **82.723** tys. zł z tytułu zobowiązań wynikających z umów udostępnienia środków na udzielanie dotacji i kwotę **250** tys. zł na udzielanie pożyczek.

Realizacji programu „Czyste powietrze” został poświęcony w niniejszym Sprawozdaniu oddzielny rozdział V, natomiast program priorytetowy SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych – REGION został omówiony w rozdziale XI.2.16.

IX.3. Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest

Budżet programu na lata 2019-2023 to **100** mln zł na finansowanie dotacyjne. W ramach programu dofinansowane są przedsięwzięcia polegające na demontażu, zbiórce, transporcie i unieszkodliwieniu

odpadów zawierających azbest. W 2020 r. z tytułu umów zawartych w latach poprzednich wypłacono wojewódzkim funduszom środki w kwocie **16.165** tys. zł.

IX.4. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie

Budżet programu na lata 2019-2023 wynosi **300** mln zł, przeznaczonych na finansowanie dotacyjne. W 2020 r. zawarto z wojewódzkimi funduszami 16 umów udostępnienia środków na udzielanie dotacji na kwotę **100.000** tys. zł na realizację w latach 2020-2022 przedsięwzięć polegających na zakupie wapna nawozowego lub środków wapnujących, z wyłączeniem kosztów transportu i rozsiewania. W 2020 r. z tytułu tych umów wypłacono środki w kwocie **11.580** tys. zł.

W 2020 r. wypłacono również środki z tytułu umów zawartych w latach ubiegłych w kwocie **25.411** tys. zł.

Wypłaty środków zostały wstrzymane w sierpniu 2020 r. ze względu na wyczerpanie limitu krajowego pomocy publicznej de minimis w rolnictwie. Dalsze wypłaty będą kontynuowane w 2021 r. po zwolnieniu tego limitu.

IX.5. Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych

Budżet programu na lata 2019-2023 to **710** mln zł na finansowanie pożyczkowe. W 2020 r. zawarto 8 umów udostępnienia środków na udzielanie częściowo umarzalnych pożyczek na kwotę **305.772** tys. zł. Wsparciem finansowym objęte jest zaopatrzenie w wodę i zagospodarowanie ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK.

W 2020 r. dokonano wypłat środków w kwocie **67.350** tys. zł, w tym z tytułu umów zawartych w 2020 r. **9.597** tys. zł.

IX.6. Program priorytetowy „Moja Woda”

Program ma na celu ochronę zasobów wodnych oraz minimalizację zjawiska suszy w Polsce poprzez zwiększenie poziomu retencji na terenie posesji przy budynkach mieszkalnych jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonych wód opadowych oraz roztopowych, w tym dzięki rozwojowi zielono-niebieskiej infrastruktury.

Budżet programu na lata 2020-2023 to **110,2** mln zł na finansowanie dotacyjne zakupu, dostaw, montażu, budowy i uruchomienia instalacji służących:

- zbieraniu wód opadowych (w tym roztopowych) z powierzchni nieprzepuszczalnych posesji, tj. z dachów, chodników, podjazdów;
- retencjonowaniu wód opadowych (w tym roztopowych) w zbiornikach;
- retencjonowaniu wód opadowych (w tym roztopowych) w gruncie;
- retencjonowaniu wód opadowych (w tym roztopowych) na dachach – zielone dachy, bez kosztów nasadzeń;
- wykorzystaniu retencjonowanych wód opadowych (w tym roztopowych).

W 2020 r. zawarto 16 umów z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej na łączną kwotę **108.130** tys. zł.

Z tytułu zawartych umów w 2020 r. wypłacono środki w kwocie **7.958** tys. zł.

Wojewódzkie fundusze dysponując tymi środkami zawarły 14.398 umów z beneficjentami końcowymi.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. w ramach tego programu przedstawiono w tabeli 12.

Tabela 12 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w programie priorytetowym „Moja woda”

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Ilość zagospodarowanej wody opadowej	tys. m ³ /rok	1 597,7	221,9
2	Liczba instalacji służących zagospodarowaniu wody opadowej	tys. szt.	14,4	2,2

X. Finansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

X.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono przepływy środków finansowych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną pochodzących z funduszy europejskich, które stanowiły istotny obszar działalności Narodowego Funduszu w 2020 r.

W strukturze łącznej kwoty wydatkowanych środków, będących w dyspozycji lub obsługiwanych przez Narodowy Fundusz, 50% ogółu środków, przeznaczonych na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej, to przekazywane beneficjentom środki pochodzenia europejskiego (transfery środków europejskich) oraz różne formy współfinansowania tych przedsięwzięć ze środków Narodowego Funduszu.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały:

- finansowanie przedsięwzięć ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013;
- finansowanie przedsięwzięć ze środków ISPA/Funduszu 2000-2006;
- finansowanie przedsięwzięć z innych środków europejskich, będących w dyspozycji Narodowego Funduszu, przez niego obsługiwanych lub prowadzącego ich współfinansowanie;
- refundacja kosztów i wydatków Narodowego Funduszu finansowana ze źródeł zagranicznych.

W tabeli 13. przedstawiono wypłaty dla beneficjentów środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz i będących w jego dyspozycji.

Tabela 13 Środki europejskie –finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Plan 2020 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020	3 018 470	2 844 000	3 405 131	119,7%	112,8%
	z tego:					
1.1	I oś priorytetowa - Zmniejszenie emisyjności gospodarki	416 694	460 000	611 833	133,0%	146,8%
	z tego:					
1.1.1	Poddziałanie 1.1.1	33 721	40 000	74 787	187,0%	221,8%
1.1.2	Działanie 1.2	43 319	100 000	44 841	44,8%	103,5%
1.1.3	Poddziałanie 1.3.1	94 336	70 000	110 603	158,0%	117,2%
1.1.4	Poddziałanie 1.3.2	35 969	15 000	54 037	360,2%	150,2%
1.1.5	Działanie 1.5	125 753	125 000	200 147	160,1%	159,2%
1.1.6	Poddziałanie 1.6.1	71 088	70 000	86 753	123,9%	122,0%
1.1.7	Poddziałanie 1.6.2	12 509	40 000	40 665	101,7%	325,1%
1.2	II oś priorytetowa - Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu	2 601 776	2 384 000	2 793 298	117,2%	107,4%
	z tego:					
1.2.1	Działanie 2.1	558 718	553 000	725 856	131,3%	129,9%
1.2.2	Działanie 2.2	69 007	118 200	155 763	131,8%	225,7%
1.2.3	Działanie 2.3	1 756 413	1 500 000	1 738 497	115,9%	99,0%
1.2.4	Działanie 2.4	36 270	50 000	37 658	75,3%	103,8%
1.2.5	Działanie 2.5	181 368	162 800	135 524	83,2%	74,7%
2	Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego	-45			---	---
	z tego:					
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	-45			---	---
3	Wsparcie Ministra środowiska w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska. Część 2) Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny rządu Królestwa Szwecji		126	124	98,4%	---
4	Razem środki europejskie będące w dyspozycji i obsługiwane przez Narodowy Fundusz (1+2+3)	3 018 425	2 844 126	3 405 255	119,7%	112,8%

X.2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

X.2.1. Wstęp

Narodowy Fundusz zaangażowany jest we wdrażanie I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020. Zakres realizowanych zadań obejmuje głównie prowadzenie spraw dotyczących przygotowania oraz dokonywania oceny i wyboru projektów do dofinansowania ze środków Programu, zawieranie umów o dofinansowanie projektów, zarządzanie finansowe i rozliczanie projektów, prowadzenie kontroli projektów, przeciwdziałanie występowaniu i wykrywanie nieprawidłowości. Narodowy Fundusz realizuje też zadania informacyjne, promocyjne i edukacyjne oraz współpracuje w zakresie działań ewaluacyjnych.

W ramach PO IiŚ 2014-2020 Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla I osi priorytetowej „Zmniejszenie emisyjności gospodarki” w zakresie:

- poddziałania 1.1.1 Wsparcie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej;
- działania 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach;
- poddziałania 1.3.1 Wsparcie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej;
- poddziałania 1.3.2 Wsparcie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym;
- działania 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu;
- poddziałania 1.6.1 Źródła wysokosprawnej kogeneracji;
- poddziałania 1.6.2 Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji.

Dodatkowo Narodowy Fundusz jest beneficjentem działania 1.3.3 w ramach którego realizowany jest Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE.

Poza tym, pełni funkcję Instytucji Wdrażającej również dla II osi priorytetowej „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”, w zakresie:

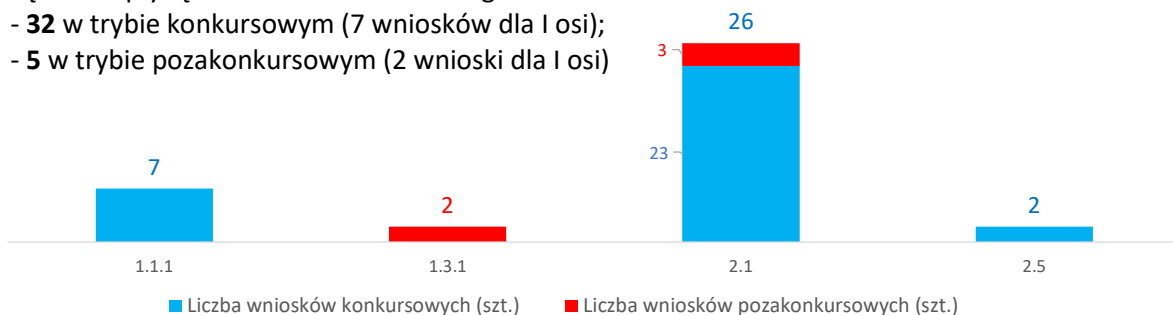
- działania 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska;
- działania 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi;
- działania 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach;
- działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna (wspólnie z Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych – CKPŚ);
- działania 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego.

W 2020 r. w celu zapewnienia dostępu do informacji wnioskodawcom i beneficjentom Narodowy Fundusz, pomimo ograniczeń wynikających z pandemii, kontynuował prowadzenie serwisu internetowego poświęconego wdrażanym częściom PO liŚ 2014-2020. W tym celu zorganizowane zostało 1. szkolenie w formie webinarium dla beneficjentów działania 2.1, którego zakres dotyczył realizacji oraz rozliczania i zamykanie projektów.

Rysunek 4 Złożone w 2020 r wnioski o dofinansowanie w ramach PO liŚ 2014-2020 w układzie działań lub poddziałań programu.

łącznie wpłynęło: **37** szt. wniosków z tego:

- **32** w trybie konkursowym (7 wniosków dla I osi);
- **5** w trybie pozakonkursowym (2 wnioski dla I osi)

W tabeli 14. przedstawiono dane dotyczące zawartych umów w ramach PO liŚ 2014-2020, wskazujące na stan wykorzystania dostępnych środków (alokacji) z tego instrumentu finansowego, natomiast szerszą charakterystykę poszczególnych działań i poddziałań zawarto w rozdziałach X.2.2 – X.2.11.

Tabela 14 Umowy zawarte w ramach PO IiŚ 2014-2020 dotyczące środków obsługiwanych przez Narodowy Fundusz (stan na 31.12.2020 r.).

Poz.	Działanie/ Poddziałanie	Alokacja środków UE*		Liczba zawartych umów (szt.)		Kwota dofinansowania UE z umów zawartych (tys. zł)		Wykorzystanie alokacji środków UE na 31.12.2020 r. 8/4 (%)	Kwota wypłat środków UE z umów zawartych (tys. zł)		Koszt całkowity przedsięwzięć z umów zawartych (tys. zł)	
		tys. euro	tys. zł	w 2020 r.	narastająco na koniec 2020 r.	w 2020 r.	narastająco na koniec 2020 r.		w 2020 r.	narastająco na koniec 2020 r.	w 2020 r.	narastająco na koniec 2020 r.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	I oś priorytetowa PO IiŚ 2014-2020 „Zmniejszenie emisyjności gospodarki”											
1.1	1.1.1	151 895	685 381	13	26	143 503	306 362	44,7%	74 787	144 770	359 490	779 170
1.2	1.2	39 884	179 967		14		172 564	95,9%	44 841	88 456		441 866
1.3	1.3.1	419 389	1 892 367	4	270	78 902	1 822 935	96,3%	110 603	299 891	99 079	2 479 419
1.4	1.3.2	36 457	164 501	1	33	771	161 404	98,1%	54 037	93 730	1 155	248 582
1.5	1.5	273 592	1 234 502	24	115	168 641	1 191 437	96,5%	200 147	586 680	393 695	2 824 693
1.6	1.6.1	243 176	1 097 259	23	107	194 405	849 222	77,4%	86 753	206 780	837 292	2 641 412
1.7	1.6.2	62 328	281 238	-	26	-	266 340	94,7%	40 665	128 337		648 606
1.8	Razem I oś	1 226 722	5 535 215	65	591	586 222	4 770 264	86,2%	611 833	1 548 644	1 690 711	10 063 748
2	II oś priorytetowa PO IiŚ 2014-2020 „Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu”											
2.1	2.1	920 267	4 152 430	6	83	58 382	3 903 240	94,0%	725 856	1 761 267	87 947	6 650 819
2.2	2.2	277 901	1 253 945	18	73	259 339	1 193 928	95,2%	155 763	282 068	464 618	2 866 589
2.3	2.3	1 922 473	8 674 583		357		8 417 966	97,0%	1 738 497	5 316 280		17 063 703
2.4	2.4 **	136 000	338 010	3	71	3 354	350 368	103,7%	37 658	108 942	4 214	460 284
2.5	2.5	251 534	1 134 970	5	175	43 408	1 049 839	92,5%	135 524	547 055	59 820	1 524 461
2.6	Razem II oś	3 508 175	15 553 938	32	759	364 483	14 915 341	95,9%	2 793 298	8 015 612	616 599	28 565 856
3	Razem I i II oś	4 734 897	21 089 153	97	1 350	950 705	19 685 605	93,3%	3 405 131	9 564 256	2 307 310	38 629 604

* - Dane na podstawie kursu EUR/PLN Komisji Europejskiej na marzec 2021 r. 1 euro = 4,5122 zł

** - Alokacja środków UE prezentowana w PLN dotyczy tylko Narodowego Funduszu (w EUR łącznie z CKPŚ). W wykonaniu przedstawiono tylko kwoty umów i wypłat przedsięwzięć prowadzonych przez Narodowy Fundusz.

W tabeli nie zaprezentowano umów które do końca 2020 r. uległy rozwiązaniu.

X.2.2. Działanie 1.1 – Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych

X.2.2.1. Poddziałanie 1.1.1 – Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej

W ramach poddziałania wsparcie skierowane jest na realizację projektów inwestycyjnych dotyczących budowy lub przebudowy jednostek wytwórczych skutkujących zwiększeniem wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej. Rodzaje projektów w obszarze odnawialnych źródeł energii, wynikają z Krajowego Planu Działania w zakresie energii ze źródeł odnawialnych. Efektem poddziałania ma być wypełnienie zobowiązań wynikających z tzw. pakietu energetyczno-klimatycznego Unii Europejskiej oraz Strategii Europa 2020. Poddziałanie objęte jest zasadami pomocy publicznej.

Dla poddziałania 1.1.1 przewidziano konkursowy tryb wyboru projektów. W okresie sprawozdawczym nie organizowano nowych naborów, a w ramach naborów ogłoszonych w 2019 r. wpłynęło do Narodowego Funduszu 7 wniosków na kwotę dofinansowania UE **107.301** tys. zł, przy wartości kosztorysowej projektów **166.252** tys. zł.

W 2020 r. w ramach poddziałania 1.1.1 podpisano 14 umów, z czego jedna zawarta w marcu została rozwiązana w październiku. Z podpisanych w 2020 r. umów realizowanych było 13 o dofinansowaniu ze środków UE w kwocie **143.503** tys. zł i o wartości kosztorysowej **359 490** tys. zł.

Największe dofinansowanie ze środków UE w 2020 r. otrzymały następujące projekty:

- „Budowa ciepłowni geotermalno-biomasowej w Sieradzu wraz z otworem zatłaczającym Sieradz GT-2” – **31.616** tys. zł;
- „Budowa Ciepłowni Geotermalnej w Koninie” – **24.141** tys. zł;
- „Budowa ciepłowni geotermalnej w mieście Koło wraz z jej podłączeniem do istniejącego systemu ciepłowniczego MZEC Sp. z o.o.” – **15.096** tys. zł.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **143.713** tys. zł. Wartość wypłaconych refundacji i zaliczek na rzecz beneficjentów dofinansowania UE wyniosła **74.787** tys. zł z planowanych **40.000** tys. zł, co stanowi 187% planu (poz. 1.1.1 tabeli 13). Przekroczenie planu wynika z większej niż planowano liczby wniosków o płatność w formie zaliczki oraz wcześniejszą realizacją płatności wniosków przewidzianych do wypłaty w I kwartale 2021 r.

W okresie sprawozdawczym w ramach działania 1.1.1 rozliczono projekt "Budowa ciepłowni geotermalnej zasilającej w ciepło i chłód obiekty kompleksu turystycznego Bania wraz z rurociągami i urządzeniami do dystrybucji ciepła i chłodu" (zatwierdzono wniosek o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **2.150** tys. zł przy wartości całkowitej **9.651** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i uzyskane efekty z umów zakończonych przedstawiono w tabeli 15.

Tabela 15 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.1.1 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1				
1	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	MW	117,8	3
2	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MW	2,2	-
3	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	13	1
4	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej z OZE	szt.	14	1
5	Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE	tys. MWh/rok	503,8	5,4
6	Produkcja energii cieplnej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE	tys. MWh/rok	44,1	-
7	Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych instalacji wykorzystujących OZE	tys. MWh/rok	1,9	-
8	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w równoważniku CO ₂)	tys. Mg/rok	220,3	1,1

X.2.3. Działanie 1.2 – Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach

Celem działania jest przebudowa lub wymiana urządzeń i instalacji technologicznych, energetycznych oraz oświetlenia budynków, hal produkcyjnych i terenu przedsiębiorstw, a także elementów (lub całych) ciągów transportowych mediów (ciepło, chłód, woda, gaz ziemny, sprężone powietrze, powietrze wentylacyjne, energia elektryczna) oraz ciągów transportowych linii produkcyjnych skutkujących oszczędnością w zakresie zapotrzebowania na energię elektryczną, ciepło lub chłód. Wsparcie kierowane jest do dużych przedsiębiorstw w zakresie zastosowania rozwiązań przyczyniających się do optymalizacji gospodarowania energią oraz zwiększenia efektywności energetycznej, w tym wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dodatkowym efektem realizacji działania będzie poprawa bezpieczeństwa dostaw energii oraz środowiskowego wizerunku przedsiębiorstw.

Dla działania 1.2 przewidziano dofinansowanie w formie zwrotnej oraz konkursowy tryb wyboru projektów. W okresie sprawozdawczym nie ogłoszono naborów i nie zostały podpisane żadne umowy o dofinansowanie.

W 2020 r. w ramach działania 1.2 dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **58.642** tys. zł i wydatkowano **44.841** tys. zł, co stanowi 44,8% wielkość planowanej na 2020 r. w kwocie **100.000** tys. zł (poz. 1.1.2 tabeli 13). Niewykonanie planu wynika ze zmian w harmonogramach płatności (rezygnacja z płatności w formie zaliczek).

W okresie sprawozdawczym w ramach działania 1.2 rozliczono 2 projekty (zatwierdzono wnioszek o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **1.796** tys. zł przy wartości całkowitej **3.858** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i uzyskane efekty z umów zakończonych przedstawiono w tabeli 16.

Tabela 16 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 1.2 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	-	2
2	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w równoważniku CO ₂)	tys. Mg/rok	-	0,1
3	Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów	tys. GJ/rok	-	1,9
4	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	tys. GJ/rok	-	2,1

X.2.4. Działanie 1.3 – Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach

X.2.4.1. Poddziałanie 1.3.1 – Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej

Wsparcie w poddziałaniu skierowane jest na tzw. głęboką kompleksową modernizację energetyczną budynków użyteczności publicznej, czyli przedsięwzięcia mogące polegać na ociepleniu przegród budynku, wymianie okien lub drzwi oraz wymianie lub modernizacji źródeł ciepła (chłodu) i instalacji, w wyniku którego zostaną zmniejszone wartości wskaźników rocznego zapotrzebowania na: energię użytkową, energię końcową oraz nieodnawialną energię pierwotną. Przez instalacje rozumie się instalacje: ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji, klimatyzacji lub oświetlenia.

Dla poddziałania 1.3.1 przewidziano tryb konkursowy, jak i nabór organizowany w trybie pozakonkursowym.

W ramach 2. naborów prowadzonych w trybie pozakonkursowym w 2020 r. złożone zostały dwa wnioski na kwotę dofinansowania ze środków europejskich w wysokości **114.994** tys. zł i wartości kosztorysowej **129.860** tys. zł.

W 2020 r. w ramach poddziałania 1.3.1 zawarto 4 umowy o łącznej kwocie dofinansowania UE **78.902** tys. zł. i wartości kosztorysowej **99.079** tys. zł (poz. 1.3 tabeli 14). Projekty, które uzyskały największe dofinansowanie ze środków UE to:

- „Zwiększenie efektywności energetycznej budynków administracji rządowej” umowa zawarta z Centrum Obsługi Administracji Rządowej w Warszawie – **66.458** tys. zł;
- „Remont i przebudowa budynku Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnego Uniwersytetu Łódzkiego w częściach wysokiej i niskiej wraz z termomodernizacją kompleksu budynków przy ul. Kopcińskiego 16/18 w Łodzi” – **10.275** tys. zł;
- „Poprawa efektywności energetycznej budynków Instytutu Matki i Dziecka przez termomodernizację budynku C i budynku socjalno-garażowego w Warszawie” – **1.311** tys. zł.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **342.846** tys. zł. Wartość dokonanych wypłat środków UE na rzecz beneficjentów wyniosła **110.603** tys. zł z planowanych **70.000** tys. zł, co stanowi 158% planu (poz. 1.1.3 tabeli 13). Przekroczenie planu wynika z tego, że możliwe było zaspokojenie zapotrzebowania na środki zgłaszanego przez beneficjentów dofinansowania, po uruchomieniu zwiększonej rezerwy budżetowej na ten cel.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i uzyskane efekty z umów zakończonych przedstawiono w tabeli 17.

Tabela 17 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.3.1 PO LiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	MW	0,02	0,24
2	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MW	0,40	0,16
3	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	24	62
4	Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła	szt.	10	22
5	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	tys. m ²	53,7	176,4
6	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w równoważniku CO ₂)	tys. Mg/rok	3,3	10,3
7	Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów	tys. GJ/rok	37,8	108,8
8	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	tys. GJ/rok	36	125,8

X.2.4.2. Poddziałanie 1.3.2 – Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym

W poddziałaniu 1.3.2 wsparcie skierowane jest na tzw. głęboką kompleksową modernizację energetyczną budynków mieszkalnych, czyli przedsięwzięcia mogące polegać na:

- ociepleniu przegród budynku, wymianie okien lub drzwi;
- wymianie lub modernizacji źródeł ciepła (chłodu) i instalacji (ogrzewania, ciepłej wody użytkowej, wentylacji, klimatyzacji lub oświetlenia);

w wyniku czego zostaną zmniejszone wartości wskaźników rocznego zapotrzebowania na: energię użytkową, energię końcową oraz nieodnawialną energię pierwotną.

Dla poddziałania 1.3.2 przewidziano konkursowy tryb wyboru projektów, ale w okresie sprawozdawczym nie ogłaszano naborów.

W 2020 r. podpisano 1. umowę na kwotę dofinansowania ze środków europejskich w wysokości **771** tys. zł, przy koszcie całkowitym w wysokości **1.155** tys. zł (poz. 1.4 tabeli 14) na dofinansowanie „Kompleksowej i głębokiej termomodernizacji budynków mieszkalnych w miejscowości Głogów” realizowaną przez miejscową wspólnotę mieszkaniową.

W ramach poddziałania w 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **69.047** tys. zł. Wartość wypłaconego dofinansowania na rzecz beneficjentów wyniosła **54.037** tys. zł z planowanych **15.000** tys. zł, co stanowi 360,2% wielkości planowanej (poz. 1.1.4 tabeli 13). Przekroczenie planu wynika z faktu znacznego przyrostu wnioskowania o płatność. Beneficjenci po okresie wyłaniania wykonawców przystąpili do realizacji najbardziej kosztownych zadań budowlanych, w związku z czym w 2020 r. składanych było więcej wniosków o płatność i na wyższe kwoty.

W okresie sprawozdawczym rozliczono 2 projekty (zatwierdzono wnioski o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **7.738** tys. zł przy wartości całkowitej **13.001** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 18.

Tabela 18 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.3.2 PO LiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków	szt.	4	10
2	Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji	tys. m ²	5	32,2
3	Spadek emisji pyłów	Mg/rok	-	1,2
4	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w równoważniku CO ₂)	tys. Mg/rok	0,4	2,2
5	Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów	tys. GJ/rok	2,9	23,4
6	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	tys. GJ/rok	3,8	30,7

X.2.4.3. Poddziałanie 1.3.3 – Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

W ramach poddziałania, z alokacją środków wynoszącą 30 mln euro, Narodowy Fundusz wraz z Partnerami, do których należy 15 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej i Urząd Marszałkowski w Lublinie tworzą Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE tzw. „Doradztwo Energetyczne”. Oparte jest ono o strukturę doradców świadczących usługi z poziomu regionalnego.

Celem Projektu jest promocja gospodarki niskoemisyjnej w Polsce. Zadanie realizowane jest poprzez prace nad zwiększeniem świadomości w zakresie rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, wsparcie gmin w przygotowaniu i wdrażaniu planów gospodarki niskoemisyjnej lub planów działań na rzecz zrównoważonej energii (PGN/SEAP), wsparcie w przygotowaniu i wdrażaniu inwestycji w zakresie efektywności energetycznej (EE) i OZE, w tym stymulowanie przygotowania projektów w ramach: poddziałania 1.1.1, działania 1.2, oraz poddziałań 1.3.1 i 1.3.2. W ramach Projektu utworzono sieć doświadczonych doradców, którzy realizują działania doradcze w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, w tym efektywności energetycznej, odnawialnych źródeł energii (OZE) i poprawy jakości powietrza na terenie całego kraju. Doradcy wskazują Beneficjentom możliwości finansowania inwestycji z tego zakresu. Działania realizowane są m.in. poprzez przeprowadzenie szkoleń oraz działań informacyjno-edukacyjnych w przedmiotowym zakresie.

Z uwagi na pandemię w 2020 roku działania Doradztwa Energetycznego realizowane były od marca 2020 roku przede wszystkim w formule online i telefonicznie.

W ramach realizacji Projektu odbywają się przepływy środków dla Partnerów Projektu dotyczące refundacji poniesionych kosztów jego realizacji. W 2020 r. wypłacono na ten cel **10.229** tys. zł, co stanowi 61,7% wielkości planowanej na **16.566** tys. zł (poz. 1.1.12 tabeli 29). Występujące odchylenie od wielkości planowanej jest efektem realizacji zgłaszanych potrzeb refundacji poniesionych kosztów na niższym poziomie niż planowano.

W ramach wykonania rzeczowej umowy o dofinansowanie podpisanej w dniu 3 marca 2016 r. w 2020 r. roku:

- zgodnie z rejestrem oceniono łącznie 24 plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) i dokonano 176 aktualizacji PGN, dla których wydano zaświadczenia o pozytywnej weryfikacji;
- objęto wsparciem doradczym 199 przyjaznych środowisku nowoczesnych inwestycji, efektywnych energetycznie, ekonomicznie i ekologicznie;
- łącznie zorganizowano 73 działania informacyjno-promocyjnych i 218 działań edukacyjno-szkoleniowych;
- udzielono 9 991 konsultacji z zakresu tematycznego Projektu.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych:

- wyemitowano 60 audycji telewizyjnych i radiowych;
- opublikowano 32 informacje prasowe;
- zorganizowano 19 konferencji;
- przedstawiciele Partnera Wiodącego oraz Partnerów Projektu wzięli udział w 53 imprezach masowych (konferencje branżowe);
- dzięki licznym publikacjom, liczba odwiedzin portalu informacyjnego oraz kanału tematycznego w serwisie internetowym YouTube wyniosła 311.542 odsłony.

X.2.5. Działanie 1.5 – Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu

W ramach niniejszego działania wspierana jest poprawa efektywności przesyłu i dystrybucji ciepła do istniejących odbiorców w szczególności poprzez modernizację i przebudowę sieci ciepłowniczych oraz likwidację zbiorowych i indywidualnych źródeł tzw. „niskiej emisji”, w tym w budynkach mieszkalnych poprzez podłączenie ich do efektywnych systemów ciepłowniczych i chłodniczych. Celem podjętych interwencji ma być poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji zanieczyszczeń szczególnie szkodliwych dla jakości życia ludzi, czyli zmniejszenie niskiej emisji na obszarach, gdzie występują ponadnormatywne poziomy stężenia pyłu PM10.

Dla działania 1.5 przewidziano wybór projektów w trybie konkursowym, jak i w trybie pozakonkursowym. W okresie sprawozdawczym w działaniu nie organizowano nowych naborów i nie wpłynęły nowe wnioski.

W 2020 r. w ramach działania 1.5 zawarto 24 umowy o łącznej kwocie dofinansowania UE **168.641** tys. zł i wartości kosztorysowej **393.695** tys. zł (poz. 1.5 tabeli 14). Projekty, które uzyskały największe dofinansowanie ze środków UE to:

- „Przebudowa systemu ciepłowniczego Krakowa i Skawiny” – **55.000** tys. zł;
- „Nowe węzły dla Białogardu. Wymiana węzłów ciepłowniczych na terenie miasta Białogard” – **10.200** tys. zł;
- „Modernizacja sieci ciepłowniczych i grupowych węzłów cieplnych w Toruniu – etap II” – **9.058** tys. zł.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **344.320** tys. zł. Wypłacone zostało również dofinansowanie w ramach działania ze środków europejskich w kwocie **200.147** tys. zł z planowanych **125.000** tys. zł, co stanowi 160,1% planu (poz. 1.1.5 tabeli 13). Przekroczenie planu wynika ze zwiększonego zapotrzebowania na zaliczki, co pozytywnie wpływa na realizację rocznej prognozy certyfikacji.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i uzyskane efekty z umów zakończonych przedstawiono w tabeli 19.

Tabela 19 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 1.5 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej	km	67,1	16,2
2	Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej	km	31,9	3,4
3	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	21	4
4	Spadek emisji pyłów	Mg/rok	42,36	0,92
5	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w równoważniku CO ₂)	tys. Mg/rok	43,5	3,2
6	Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów	tys. GJ/rok	6	-
7	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	tys. GJ/rok	461,4	38,7

X.2.6. Działanie 1.6 – Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe

X.2.6.1. Poddziałanie 1.6.1 – Źródła wysokosprawnej kogeneracji

W ramach poddziałania 1.6.1. związanego z wysokosprawnym wytwarzaniem energii wsparcie skierowane jest na budowę nowych lub zwiększenie mocy (w wyniku rozbudowy lub przebudowy) istniejących jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w technologii wysokosprawnej kogeneracji w jednostkach kogeneracji o całkowitej nominalnej mocy elektrycznej powyżej 1 MW.

W ramach poddziałania 1.6.1 przewidziano konkursowy tryb wyboru projektów. W 2020 r. nie ogłaszano naborów, ani nie wpłynęły wnioski o dofinansowanie z naborów lat poprzednich.

W 2020 r. w ramach poddziałania 1.6.1 zawarto 23 umowy o łącznej kwocie dofinansowania UE **194.405** tys. zł i wartości kosztorysowej **837.292** tys. zł (poz. 1.6 tabeli 14). Projekty, które uzyskały największe dofinansowanie ze środków UE to:

- „Budowa Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów umożliwiającego uzyskanie zielonej energii wytwarzanej w procesie kogeneracji ze spalania odpadów komunalnych w Oświęcimiu” – **63.000** tys. zł;
- „Budowa zakładu produkcji nośników energetycznych i odzysku energii w Kostrzyn nad Odrą ” – **36.450** tys. zł;
- „Budowa elektrociepłowni z instalacją do kogeneracji prądu i ciepła opalanej biomasą na terenie Zakładu Produkcji Brykietu Drzewnego MMJ Sp. z o.o. w miejscowości Wieleń” – **14.357** tys. zł.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **148.276** tys. zł. Wypłacone dofinansowanie ze środków europejskich wyniosło **86.753** tys. zł przy kwocie planowanej **70.000** tys. zł, co stanowi 123,9% planu (poz. 1.1.6 tabeli 13).

W okresie sprawozdawczym rozliczono (zatwierdzono wniosek o płatność końcową) dla 6. projektów na kwotę dofinansowania UE **27.056** tys. zł., przy koszcie przedsięwzięć **80.687** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 20.

Tabela 20 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych oraz zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.6.1 PO IIŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	MW	112,80	20,84
2	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych	MW	34,83	-
3	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji	MW	61,53	18,58
4	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych	MW	10,02	-
5	Liczba przebudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej w ramach kogeneracji	szt.	2	-
6	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	22	6
7	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej z OZE w ramach kogeneracji	szt.	8	-
8	Liczba wybudowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i cieplnej w ramach kogeneracji	szt.	23	12
9	Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (w równoważniku CO ₂)	tys. Mg/rok	715,7	107
10	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	tys. GJ/rok	2 294,6	302,9

X.2.6.2. Poddziałanie 1.6.2 – Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji

W ramach tego poddziałania wsparcie skierowane jest na budowę sieci ciepłowniczej lub sieci chłodu (oraz przyłączy) głównie na cele komunalno-bytowe.

W ramach poddziałania 1.6.2 przewidziano dwa tryby wyboru projektów – konkursowy i pozakonkursowy. W 2020 r. nie był prowadzony nabór na wnioski o dofinansowanie w tym poddziałaniu. W 2020 r. w ramach poddziałania 1.6.2 nie podpisywano umów o dofinansowanie.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **67.547** tys. zł. Wypłacone zostało również dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w kwocie **40.665** tys. zł z planowanych **40.000** tys. zł, co stanowi 101,7% planu (poz. 1.1.7 tabeli 13).

W okresie sprawozdawczym w ramach poddziałania 1.6.2 rozliczono projekt "Budowa sieci ciepłowniczych lub sieci chłodu (w tym przyłączy), umożliwiającą wykorzystanie energii cieplnej,

wytworzonej w źródłach wysokosprawnej kogeneracji w miejscowości Świebodzice dla podłączenia nowych odbiorców" (zatwierdzono wniosek o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **1.057** tys. zł przy wartości całkowitej **1.839** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 21.

Tabela 21 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych oraz zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.6.2 PO liś 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej	km	-	0,8
2	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie	szt.	-	1

X.2.7. Działanie 2.1 – Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska

Celem tego działania jest zwiększenie ilości retencjonowanej wody oraz poprawa sprawności przeprowadzania rozpoznania i reagowania w sytuacji wystąpienia zagrożeń naturalnych i poważnych awarii.

W ramach działania 2.1 PO liś 2014-2020 stosowany jest głównie pozakonkursowy tryb wyboru projektów, jedynie dla projektów dotyczących systemu gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich obowiązuje tryb konkursowy.

W 2020 r. w ramach naboru wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym prowadzonym od czerwca do sierpnia (budżet 60 mln zł) wpłynęły 23 wnioski na kwotę dofinansowania UE **171.356** tys. zł, przy wartości kosztorysowej projektów **261.716** tys. zł. W trybie pozakonkursowym złożono w Narodowym Funduszu 3 wnioski na kwotę dofinansowania ze środków UE przekraczającą **6.553** tys. zł, przy wartości kosztorysowej projektów **7.709** tys. zł.

W 2020 r. zawarto 6 umów w ramach działania 2.1 PO liś 2014-2020 o wartości dofinansowania ze środków UE **58.382** tys. zł i wartości kosztorysowej **87.947** tys. zł (poz. 2.1 tabeli 14).

Dofinansowanie ze środków UE otrzymały m.in. następujące projekty:

- „System gospodarowania wodami opadowymi na terenie Miasta Sulejówek” – **38.788** tys. zł;
- „Budowa sieci kanalizacji deszczowej i zbiornika retencji dla wód opadowych w Pruszczu Gdańskim rejon Przy Torze - etap I” – **8.706** tys. zł;
- „Opracowanie Programu przeciwdziałania niedoborowi wody” – **4.335** tys. zł.

Certyfikacja w części wydatków kwalifikowalnych wyniosła w 2020 r. **955.059** tys. zł. W 2020 r. wypłacono **725.856** tys. zł ze środków UE na rzecz beneficjentów niebędącymi państwowymi

jednostkami budżetowymi z planowanych **553.000** tys. zł (poz. 1.2.1 tabeli 13), co stanowi 131,3% wielkości planowanej. Przekroczenie planu wynika ze zwiększonego zapotrzebowania na środki przez beneficjentów będącego wynikiem zmian w harmonogramach realizacji projektów.

W 2020 r. w ramach działania 2.1 rozliczono 5 projektów (zatwierdzono wnioski o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **43.503** tys. zł przy wartości całkowitej **52.929** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 22.

Tabela 22 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.1 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Objętość retencjonowanej wody	tys. m ³	55,8	3,8
2	Pojemność obiektów małej retencji	tys. m ³	-	10,8
3	Długość wybudowanej, przebudowanej, wyremontowanej kanalizacji deszczowej	km	20,9	8,5

X.2.8. Działanie 2.2 – Gospodarka odpadami komunalnymi

Celem działania jest zmniejszenie ilości odpadów komunalnych podlegających składowaniu. Zostaje to osiągnięte dzięki racjonalizacji systemu gospodarki odpadami (w tym m.in. dzięki zapewnieniu właściwej infrastruktury do zagospodarowywania odpadów). W ramach działania wspierany jest, przede wszystkim, rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi mający na celu zastąpienie zagospodarowania odpadów przez składowanie, metodami sprzyjającymi praktycznemu zastosowaniu hierarchii sposobu postępowania z odpadami.

W ramach działania 2.2 projekty są wybierane tylko w trybie konkursowym. W okresie sprawozdawczym nie prowadzono naborów wniosków o dofinansowanie.

W 2020 r. w ramach działania 2.2 zawarto 18 umów o łącznej kwocie dofinansowania UE **259.339** tys. zł i wartości kosztorysowej **464.618** tys. zł (poz. 2.2 tabeli 14). Przedsięwzięcia, które uzyskały największe dofinansowanie ze środków UE to:

- „Rozbudowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o.” – **53.272** tys. zł;
- „Zwiększenie efektywności instalacji do odzysku surowców wtórnych w Zakładzie Gospodarki Odpadami Międzygminnego Kompleksu Unieszkodliwiania Odpadów ProNatura Sp. z o.o. w Bydgoszczy” – **41.416** tys. zł;
- „Wdrożenie nowych procesów przetwarzania i odzysku odpadów w celu zwiększenia poziomów recyklingu w Regionie Wschodnim Dolnego Śląska” – **37.607** tys. zł.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **178.319** tys. zł. oraz wypłacono dofinansowanie UE w kwocie **155.763** tys. zł z planowanego **118.200** tys. zł (poz. 1.2.2 tabeli 13). Wykonanie planu w 131,8% związane jest z przyspieszeniem prac określonych w harmonogramach realizacji projektów.

W okresie sprawozdawczym rozliczono 3 projekty (zatwierdzono wnioski o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **35.660** tys. zł przy wartości całkowitej **62.786** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 23.

Tabela 23 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.2 PO liŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów	tys. Mg/rok	37,5	-
2	Liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów	tys. osób	1 859,2	-
3	Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów	tys. Mg/rok	564,2	40
4	Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych	szt.	14	5
5	Liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów	szt.	8	1

X.2.9. Działanie 2.3 – Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach

Celem działania jest zwiększenie liczby ludności korzystającej z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków komunalnych, zapewniającego podwyższone usuwanie biogenów. Zostanie to osiągnięte dzięki dokończeniu budowy systemów gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach. Realizacja działania pozwoli tym samym na wypełnienie zobowiązań akcesyjnych w zakresie gospodarki ściekowej oraz przyczyni się do ochrony i zachowania stanu ekologicznego wód Bałtyku i zapobiegania zanieczyszczeniu wód powierzchniowych w Polsce.

W ramach działania 2.3 projekty są wybierane tylko w trybie konkursowym. W 2020 r. nie prowadzono jednak naborów wniosków o dofinansowanie ze względu na brak limitu środków umożliwiającego ogłoszenie kolejnego naboru. Nie zawierano również nowych umów o dofinansowanie.

Certyfikacja wydatków w części wydatków kwalifikowalnych w 2020 r. wyniosła **2.108.087** tys. zł, a wypłaty dofinansowania UE sięgnęły **1.738.497** tys. zł z planowanych **1.500.000** tys. zł, co stanowi 115,9% planu (poz. 1.2.3 tabeli 13). Na wykonanie planu wypłat wpłynęło przyspieszenia tempa prac i tym samym wnioskowania o płatności.

W okresie sprawozdawczym rozliczono (zatwierdzono wniosek o płatność końcową) 59 projektów o łącznej wartości dofinansowania UE **463.536** tys. zł i koszcie **906.006** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe uzyskane w wyniku realizacji umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 24.

Tabela 24 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.3 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Długość wybudowanej, przebudowanej, wyremontowanej kanalizacji sanitarnej	km	-	452,8
2	Długość wybudowanej, przebudowanej sieci wodociągowej	km	-	48,7
3	Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych wspartych w zakresie przeróbki/zagospodarowania osadów ściekowych	szt.	-	24
4	Liczba wybudowanych, przebudowanych, wyremontowanych oczyszczalni ścieków komunalnych	szt.	-	35
5	Liczba wspartych stacji uzdatniania wody	szt.	-	11
6	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków	tys. RLM	-	177,9
7	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych zaopatrzenia w wodę	tys. osób	-	0,8
8	Liczba nowych użytkowników sieci kanalizacyjnej, którzy przyłączyli się do sieci w wyniku realizacji projektu	tys. RLM	-	3,6
9	Wielkość ładunku ścieków poddanych ulepszonemu oczyszczaniu	tys. RLM	-	154,9

X.2.10. Działanie 2.4 – Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna

Celem działania jest wzmocnienie mechanizmów służących ochronie przyrody. Jest to osiągnięte m.in. poprzez zwiększenie odsetka obszarów Natura 2000 objętych planami zarządzania oraz zwiększenie powierzchni siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony.

Narodowy Fundusz jest Instytucją Wdrażającą dla wszystkich typów projektów, poza działaniami o charakterze dobrych praktyk, związanymi z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych (podtyp projektu 2.4.1a) i działaniami nakierowanymi na zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych o zasięgu lokalnym i regionalnym mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu (podtyp projektu 2.4.2a) – dla których Instytucją Wdrażającą jest Centrum Koordynacji Projektów Środowiskowych.

W ramach działania 2.4 PO IiŚ 2014-2020 przewidziano dwa tryby wyboru projektów – konkursowy i pozakonkursowy w ramach którego nie wpłynęły żadne wnioski.

W 2020 r. zawarto 3 umowy o wartości dofinansowania ze środków UE **3.354** tys. zł. i wartości kosztorysowej **4.214** tys. zł (poz. 2.4 tabeli 14) na dofinansowanie:

- „Opracowania szczegółowych instrumentów planistycznych do realizacji działań ochronnych na terenie Babiogórskiego Parku Narodowego” – **1.300** tys. zł;

- „Opracowania uzupełniające do Projektu Planu Ochrony Parku Narodowego „Ujście Warty”” – **1.174** tys. zł;
- „Inwentaryzacji stanu zasobów przyrodniczych ekosystemów leśnych Roztoczańskiego Parku Narodowego poprzez aktualizację i uzupełnienie posiadanych danych monitoringowych” – **879** tys. zł.

W 2020 r. dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **60.268** tys. zł. W ramach działania 2.4 wypłacono **37.658** tys. zł na rzecz beneficjentów niebędącymi państwowymi jednostkami budżetowymi, z planowanych **50.000** tys. zł (poz. 1.2.4 tabeli 13). Wykonanie planu wypłat w 75,3% wynika z sytuacji społeczno-gospodarczej spowodowanej pandemią COVID-19. Zahamowała ona postęp we wdrażaniu projektów z dużym udziałem działań miękkich, w których bazuje się na dotarciu do odbiorcy m.in. poprzez imprezy masowe, szkolenia, konferencje, edukację bezpośrednią. W 2020 roku praktycznie cała tego typu działalność została zawieszona w związku z wprowadzonymi obostrzeniami.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 25.

Tabela 25 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.4 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody	szt.	3	-
2	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych	mln osób	-	2,3
3	Liczba parków narodowych, w których wsparto ośrodki edukacji ekologicznej	szt.	-	2
4	Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjno-edukacyjnych związanych z edukacją ekologiczną	szt.	-	7

X.2.11. Działanie 2.5 – Poprawa jakości środowiska miejskiego

Celem działania jest zahamowanie spadku powierzchni terenów zieleni w miastach. Jest to osiągnięte dzięki zwiększeniu powierzchni terenów zieleni w miastach (w tym parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej), powstałych głównie dzięki rekultywacji bądź remediacji terenów zdegradowanych i zanieczyszczonych działalnością człowieka. Dofinansowanie skierowane jest na wsparcie dla zanieczyszczonych lub zdegradowanych terenów, rozwój terenów zieleni w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz na inwentaryzację terenów zdegradowanych i terenów zanieczyszczonych.

Projekty w ramach działania 2.5 wybierane są tylko w trybie konkursowym i pozakonkursowym. W okresie sprawozdawczym nie ogłaszano nowych naborów wniosków o dofinansowanie w trybie konkursowym. Do Narodowego Funduszu wpłynęły dwa wnioski o dofinansowanie projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym o łącznej wartości całkowitej **22.567** tys. zł i wkładzie UE **19.181** tys. zł.

W 2020 r. podpisano 5 umów na kwotę dofinansowania ze środków UE **43.408** tys. zł i wartości kosztorysowej **59.820** tys. zł (poz. 2.5 tabeli 14). Najwyższe dofinansowanie ze środków UE uzyskały następujące projekty:

- „Przywrócenie walorów naturalnych zbiornika wodnego Pasternik w Starachowicach wraz z zagospodarowaniem linii brzegowej” – **19.550** tys. zł;

- „Poprawa jakości środowiska miejskiego poprzez zagospodarowanie terenów zielonych na obszarze Gminy Milanówek” – **10.379** tys. zł;
- „Poprawa jakości środowiska poprzez kompleksowy rozwój terenów zielonych w Pruszkowie - etap II” – **6.669** tys. zł.

W 2020 r. w ramach poddziałania 2.5 dokonano certyfikacji w części wydatków kwalifikowalnych na kwotę **192.396** tys. zł. Wypłaty dofinansowania UE wyniosły **135.524** tys. zł, z planowanych **162.800** tys. zł (poz. 1.2.5 tabeli 13). Wykonanie planu w 83,2% wynika z opóźnień w realizacji inwestycji wynikającej z ograniczenia rozmiarów działalności na skutek COVID-19.

W 2020 r. rozliczono 24 projekty (zatwierdzono wnioski o płatność końcową) o wartości dofinansowania UE **100.950** tys. zł i koszcie całkowitym **143.999** tys. zł.

Efekty ekologiczne lub rzeczowe planowane do uzyskania w wyniku realizacji umów zawartych w 2020 r. i efekty uzyskane z umów zakończonych w 2020 r. przedstawiono w tabeli 26.

Tabela 26 Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.5 PO IiŚ 2014-2020

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Dodatkowa powierzchnia biologicznie czynna uzyskana w wyniku realizacji projektów	ha	39,2	57,2
2	Łączna powierzchnia zrekultywowanych gruntów	ha	30,5	47,3

X.3. Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy

W 2020 r. działania Narodowego Funduszu w zakresie środowiskowych programów operacyjnych Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego dotyczyły perspektywy na lata 2009-2014 oraz na lata 2014-2021.

W tabeli 27 przedstawiono osiągnięte efekty ekologiczne z umów zawartych w ramach perspektywy 2009-2014, które zakończyły się w 2020 r. i których efekty ekologiczne zostały potwierdzone oraz efekty rzeczowe planowane do osiągnięcia wynikające z umów zawartych w 2020 r. w ramach perspektywy 2014-2021.

Tabela 27 Efekty ekologiczne lub rzeczowe w zakresie MF EOG i NMF z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki	tys. Mg/rok	-	1,2
2	Zmniejszenie emisji tlenków azotu NOx	tys. Mg/rok	-	0,5
3	Zmniejszenie emisji pyłu	tys. Mg/rok	-	0,1
4	Liczba przeszkolonych ekspertów w zakresie funkcjonowania systemu analizy i monitorowania zanieczyszczeń powietrza	l. os.	20	-
5	Liczba ekspertów objętych działaniami związanymi z dzieleniem się wiedzą w zakresie poprawy mapowania i oceny usług ekosystemowych	l. os.	100	-
6	Liczba specjalistów przeszkolonych w zakresie wykorzystania energii geotermalnej	l. os.	70	-

W ramach perspektywy finansowej MF EOG i NMF 2014-2021, Operator Programu (Ministerstwo Klimatu i Środowiska) przy pomocy Narodowego Funduszu prowadził prace polegające na przygotowaniu i obsłudze naborów w ramach Programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu”.

Wśród zrealizowanych działań znajdują się:

- przygotowanie kompletu dokumentów konkursowych dla 12. naborów w ramach MF EOG oraz programu priorytetowego „Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021”;
- ogłoszenie wszystkich 12. naborów w ramach Programu oraz naboru na współfinansowanie;
- organizacja spotkań, konferencji i warsztatów mających na celu ułatwienie przygotowywania projektów i wniosków, w tym spotkania typu match-making z udziałem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy oraz Prezydenta Republiki Islandii Guðni Thorlacius Jóhannesson;
- stały kontakt z potencjalnymi wnioskodawcami poprzez odpowiedzi na ich pytania i stworzenie regularnie aktualizowanego FAQ;
- przygotowanie dokumentów koniecznych do implementacji Programu w ramach struktur i procedur Narodowego Funduszu (m.in. Podręcznik procedur wdrażania projektów dofinansowanych w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021);
- ogłoszenie 8. przetargów na ekspertów zewnętrznych, mających za zadanie przeprowadzenie części oceny merytorycznej wniosków w ramach Programu;
- zakończenie 11. naborów (w tym jednego ogłoszonego w 2019 r.) i rozpoczęcie oceny złożonych w nich wniosków – na koniec 2020 r. większość wniosków została oceniona pod względem spełnienia kryteriów formalnych i znajduje się na etapie oceny merytorycznej I lub II stopnia;
- zawarcie umów dofinansowania dla 3. projektów predefiniowanych;
- prowadzenie działań promocyjnych Programu, mających na celu zwiększenie zainteresowania naborami.

W 2020 r. zostało ogłoszonych 9 naborów, które zostały w 2020 r. zakończone. Ich zakres/przedmiot to:

- wdrażanie planów zarządzania ekosystemem;

- usuwanie inwazyjnych gatunków obcych z ekosystemów, identyfikacja źródeł i dróg rozprzestrzeniania inwazyjnych gatunków obcych;
- działania związane z ochroną środowiska i ekosystemów prowadzone przez NGO – Fundusz Małych Grantów;
- realizacja inwestycji w zakresie zielono-niebieskiej infrastruktury w miastach;
- prowadzenie przez szkoły działań podnoszących świadomość na temat łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do ich skutków;
- poprawa efektywności energetycznej w budynkach szkolnych;
- rozwój wysokosprawnej kogeneracji przemysłowej i zawodowej;
- budowa/modernizacja miejskich systemów ciepłowniczych i eliminacja indywidualnych źródeł ciepła;
- zwiększenie wydajności wytwarzania energii w istniejących małych elektrowniach wodnych (do 2 MW).

W 2020 r. zakończył się również ogłoszony w 2019 r. nabór projektów bilateralnych finansowanych ze środków Funduszu Współpracy Dwustronnej.

W ramach ww. naborów złożono 543 wnioski na wnioskowaną kwotę dofinansowania dotacyjnego z MF EOG w wysokości **2.554** mln zł. Alokacja (limit) dostępnych środków dla tych naborów to **595** mln zł.

W 2020 r. ogłoszono również 2 nabory otwarte na:

- budowę źródeł ciepła wykorzystujących energię geotermalną (geotermia głęboka);
- budowę instalacji do produkcji paliwa z biomasy rolnej i leśnej w postaci pelletu.

Nabory te nie zostały jeszcze zakończone. Alokacja dostępnych środków dla tych naborów to **45** mln zł.

W sprawozdawczym roku ogłoszono również 1 nabór wniosków dotyczący „Wzmocnienia realizacji gospodarki o obiegu zamkniętym”, który jest w trakcie realizacji. Zakończony został jego pierwszy etap. W ramach tego etapu wpłynęło 49 wniosków na wnioskowaną kwotę dofinansowania **118** mln zł. Alokacja dostępnych środków dla tego naboru to **13** mln zł.

W ramach Programu „Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu” w 2020 r. zostały podpisane 3 umowy dla tzw. projektów predefiniowanych na łączną kwotę dofinansowania ze środków MF EOG wynoszącą **17.078** tys. zł, z tego:

- „Wzmocnienie oceny depozycji atmosferycznej w Polsce w oparciu o doświadczenia norweskie” – **7.364** tys. zł;
- „Usługi świadczone przez główne typy ekosystemów w Polsce – Podejście Stosowane” – **6.454** tys. zł;
- „Budowanie zdolności kluczowych zainteresowanych stron w dziedzinie energii geotermalnej” – **3.260** tys. zł.

W 2020 r. nie nastąpiły wypłaty środków z ww. umów.

X.4. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013

Narodowy Fundusz pełnił rolę Instytucji Wdrażającej (IW) w ramach PO IiŚ 2007-2013 dla:

- I osi priorytetowej – Gospodarka wodno-ściekowa;
- II osi priorytetowej – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi;
- III osi priorytetowej – Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska;

- IV osi priorytetowej – Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska;
- działań 9.1, 9.2 i 9.3 osi priorytetowej IX – Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna.

W przypadku I i II osi priorytetowej Narodowy Fundusz był jedną z 17. instytucji wdrażających. Zadania IW zostały również powierzone wojewódzkim funduszom ochrony środowiska.

W ramach Programu Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 Narodowy Fundusz nadzorował 1.142 zrealizowane projekty, o wartości całkowitej wynoszącej **32.849.600** tys. zł., przy dofinansowaniu UE w kwocie **15.385.440** tys. zł. Okres kwalifikowania wydatków w ramach PO IiŚ 2007-2013 trwał od 1.01.2007 r. do 31.12.2015 r., a program został zamknięty ostatecznie w 2017 r. (perspektywa zakończona). Łączna kwota wypłat dla beneficjentów, których obsługę w zakresie wypłat prowadził Narodowy Fundusz (jednostki inne niż państwowe jednostki budżetowe) wyniosła **13.746.427** tys. zł., przy czym w 2020 r. wypłaty środków europejskich już nie następowały.

W 2020 r. kontynuowane było jednak współfinansowanie przez Narodowy Fundusz przedsięwzięć w następującym zakresie:

- w ramach I osi priorytetowej wypłacono **12.032** tys. zł. dopłat do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji – plan **10.000** tys. zł. – realizacja planu 120,3% (poz. 1.1.1.1 tabeli 33);
- w ramach IV osi priorytetowej PO IiŚ Narodowy Fundusz wypłacił w 2020 r. ze środków własnych **10** tys. zł. dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, przy planie w kwocie **10** tys. zł. – realizacja planu w 100% (poz. 1.1.1.2 tabeli 33).

X.5. ISPA (2000-2003)/Fundusz Spójności (2004-2006)

Projekty ISPA/Fundusz Spójności to 90 projektów, z tego 88 inwestycyjnych i 2 dotyczące pomocy technicznej.

Projekty inwestycyjne dotyczą:

- gospodarki wodno-ściekowej – 79 szt.;
- gospodarki odpadami – 8 szt.;
- ochrony atmosfery – 1 szt.

Suma wydatków kwalifikowanych dla 90. projektów to **4.287.215** tys. euro, a łączna kwota przyznanego dofinansowania ze środków Unii Europejskiej to **2.850.517** tys. euro.

Na koniec 2020 r. stan realizacji projektów ISPA/Funduszu Spójności przedstawiał się następująco:

- liczba projektów zakończonych – **90**;
- liczba projektów pozostająca do rozliczenia z budżetem państwa – **1** (Oczyszczanie ścieków w Grudziądzu);
- w 2020 r. płatności ze środków Komisji Europejskiej nie były już dokonywane (perspektywa zakończona);
- współfinansowanie projektów ISPA/Funduszu Spójności ze środków Narodowego Funduszu wyniosło łącznie – **3.681.129** tys. zł, w tym w 2020 r. – **1.842** tys. zł, z tego:
  - pożyczki inwestycyjne: łącznie – **3.564.584** tys. zł, w 2020 r. nie było wypłat;
  - dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych: łącznie – **106.084** tys. zł, w tym w 2020 r. – **1.842** tys. zł (poz. 1.2.1 tabeli 33);
  - dotacje (współfinansowanie pomocy technicznej) w kwocie **12.303** tys. zł.

X.6. Pozostałe środki europejskie i ich współfinansowanie

X.6.1. Program na rzecz ochrony środowiska i klimatu LIFE

Program LIFE to program poświęcony w całości współfinansowaniu projektów z dziedziny ochrony środowiska i klimatu. Jego głównym celem jest wspieranie procesu wdrażania wspólnotowego prawa ochrony środowiska, realizacja unijnej polityki w tym zakresie, a także identyfikacja i promocja nowych rozwiązań dla problemów dotyczących środowiska, w tym ochrony przyrody. W 2020 r. odbył się ostatni nabór wniosków LIFE w perspektywie finansowej 2014-2020.

Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu dla przedsięwzięć wdrażanych w ramach LIFE

wypłacane było w ramach umów podpisanych w zakresie programu priorytetowego „Współfinansowanie Programu LIFE”. W 2020 r. wypłacono **8.126** tys. zł dotacji z planowanej kwoty **14.553** tys. zł – realizacja planu wyniosła 55,8 % (poz. 1.3 tabeli 33). Niepełne wykonanie planu wypłat środków bezzwrotnych to efekt przesunięć płatności środków w realizacji poszczególnych projektów, głównie wynikających z opóźnień w realizacji działań na skutek wprowadzonych ograniczeń związanych z zapobieganiem COVID-

19. Wypłat pożyczek nie zostały zrealizowane ze względu na brak zapotrzebowania na tę formę finansowania.

Program LIFE składa się z:

- a) Podprogramu działań na rzecz środowiska, podzielonego na 3 obszary priorytetowe:
  - ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami;
  - przyroda i różnorodność biologiczna;
  - zarządzanie i informacja w zakresie środowiska.
- b) Podprogramu działań na rzecz klimatu, podzielonego na 3 obszary priorytetowe:
  - łagodzenie skutków zmiany klimatu;
  - dostosowanie się do skutków zmiany klimatu;
  - zarządzanie i informacja w zakresie klimatu.

W 2020 r. podpisano 18 umów dotacji na łączną kwotę **80.017** tys. zł. W ramach tej kwoty 10 umów dotacji na łączną kwotę **79.750** tys. zł dotyczyło współfinansowania przez Narodowy Fundusz projektów LIFE wybranych przez Komisję Europejską w naborze z 2019 r. oraz projektów realizowanych, wybranych w poprzednich naborach, które nie korzystały dotychczas z dofinansowania Narodowego Funduszu (wśród nich 3 umowy na łączną kwotę **61.725** tys. zł dotyczyły współfinansowania projektów zintegrowanych).

Ponadto w ramach uruchomionego w 2020 r. pilotażu Inkubatora Wniosków LIFE (dedykowanych środków na przygotowanie wniosków lub projektów LIFE) zawarto 8 umów dotacji na łączną kwotę **267** tys. zł. Inkubator Wniosków LIFE stanowi pilotażowe narzędzie wsparcia potencjalnych wnioskodawców programu LIFE będących organizacjami pozarządowymi w przygotowaniu projektów

wniosków LIFE do KE. Bezzwrotna dotacja jest wypłacana ryczałtem w 4. lub 5. transzach (w zależności od obszaru priorytetowego LIFE) i wynosi do 50 tys. zł, lecz nie więcej niż 1% wartości zaakceptowanych przez KE kosztów kwalifikowanych. Całkowita kwota dotacji jest uzależniona od osiągniętego etapu przygotowania fiszki lub wniosku do KE. W naborze wpłynęło 17 wniosków, z których 8 uzyskało dofinansowanie Narodowego Funduszu.

Dodatkowo Narodowy Fundusz prowadził w 2020 r. nabór wniosków o udzielenie pożyczki na wkład własny i zachowanie płynności finansowej przedsięwzięć LIFE+/LIFE, jednak w wyniku tego naboru nie zawarto żadnej umowy.

W 2020 r. wdrożono zmiany uatrakcyjniające ofertę Narodowego Funduszu w zakresie współfinansowania Programu LIFE obejmujące w szczególności:

- ujednoczenie intensywności dofinansowania dla wszystkich wnioskodawców niezależnie od tematyki projektu do 40% kosztów kwalifikowanych (intensywność dofinansowania dla pjb pozostała na niezmiennym poziomie 45% kosztów kwalifikowanych);
- odstąpienie na szczeblu krajowym od oceny efektywności kosztowej i oparcie się w tym zakresie na ocenie dokonywanej przez KE, co uprościło i skróciło proces aplikowania o środki Narodowego Funduszu na współfinansowanie projektów LIFE.

W naborze LIFE 2020 przeprowadzono konsultacje łącznie 78. wniosków i koncepcji projektów LIFE. Eksperti Krajowego Punktu Kontaktowego zaangażowani byli również w konsultacje przygotowywanych 6. projektów zintegrowanych LIFE. Duża część zapytań natury ogólnej obsługiwana była również na bieżąco poprzez uruchomiony dedykowany adres e-mail EkonsultantLIFE@nfosigw.gov.pl.

Dzięki powyższym działaniom zanotowano znaczące wzrosty liczby składanych koncepcji projektów i wniosków w naborze LIFE 2020. W Podprogramie Środowisko w I etapie naboru złożonych zostało 112 koncepcji projektów dotyczących Polski (wzrost o 72% w stosunku do naboru 2019), w tym 68 przez wnioskodawców z Polski (wzrost o 84%), a 44 przez wnioskodawców z innych krajów UE (wzrost o 57%). Do II etapu naboru zaproszono 7 projektów polskich wnioskodawców: 5 z obszaru Przyroda i Różnorodność biologiczna i 2 z obszaru Ochrona środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami. W połowie lutego 2021 r. składane są pełne wnioski tych 7. projektów.

W Podprogramie Klimat złożono 23 wnioski (wzrost o 53% w stosunku do naboru 2019), w tym 17 złożonych zostało przez polskich wnioskodawców (wzrost o 113%), a 6 przez wnioskodawców z innych krajów UE (spadek o 14%). Obecnie trwa ocena wniosków z tego Podprogramu.

Złożono również 6 koncepcji projektów zintegrowanych (wzrost o 100%) – 5 z nich otrzymało zaproszenie do złożenia pełnego wniosku.

Ze względu na stan epidemiczny panujący w Polsce zmieniona została formuła szkoleń, które w 2020 r. odbywały się jedynie w formie webinarów. Odbyło się 8 webinarów, z tego 2 w obszarze Środowisko oraz po 3 w obszarze Przyroda i Klimat. Łącznie uczestniczyło w nich ponad 1.000 osób. Każdorazowo wśród prezentujących gości był obecny przedstawiciel Komisji Europejskiej lub Agencji Wykonawczej ds. Małych i Średnich Przedsiębiorstw, koordynatorzy projektów LIFE oraz Beneficjenci, którzy prezentowali również realizowane przez siebie projekty LIFE. Nagrania ze wszystkich webinarów zostały udostępnione na kanale YouTube Narodowego Funduszu.

Przedstawiciele Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE przygotowali i zaprezentowali informacje na 9. konferencjach i spotkaniach organizowanych przez inne podmioty lub we współpracy z Narodowym Funduszem.

Według prowadzonego monitoringu prasy w 2020 r. ukazało się 3.310 artykułów, publikacji, wzmianek lub wpisów w mediach społecznościowych o Programie. Również na stronie Programu LIFE, w aktualnościach LIFE, ukazało się 76 publikacji. Najistotniejsze z nich publikowane były również na głównej stronie internetowej Narodowego Funduszu.

X.6.2. Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA

Przepływy środków powierzonych w ramach Ekologicznego Funduszu Partnerskiego SIDA prezentowane są w ewidencji bilansowej Narodowego Funduszu. Środki SIDA pochodzą z przyznanej Polsce przez Szwecję dotacji na współfinansowanie w formie pożyczek preferencyjnych przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska. Ze spłat tych pożyczek powstał tzw. Szwedzki fundusz rewolwingowy. Dofinansowanie przedsięwzięć wskazanych przez Ministra Klimatu i Środowiska udzielane jest w ramach programu „Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny Królestwa Szwecji”.

W 2020 r. w ramach wsparcia Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej finansowanej ze środków pochodzących z darowizny rządu Królestwa Szwecji podpisana została umowa na modernizację jednej z sal konferencyjnych w Ministerstwie na kwotę **124** tys. zł. Kwota ta w całości została wypłacona w 2020 r.

X.7. Refundacja kosztów i wydatków Narodowego Funduszu finansowana ze źródeł zagranicznych

W związku z wdrażaniem wielu programów realizujących polityki Unii Europejskiej (politykę spójności – PO IiŚ 2014-2020, MF EOG i NMF, politykę ochrony środowiska – LIFE), a także w związku z wdrażaniem Systemu Zielonych Inwestycji, Narodowy Fundusz jest beneficjentem środków przeznaczonych na refundację wydatków i kosztów poniesionych w związku z tą działalnością.

W ramach kosztów i wydatków dotyczących funkcjonowania Narodowego Funduszu poniesionych w 2020 r. (łącznie **114.700** tys. zł) refundacji podlega kwota **35.700** tys. zł, co stanowi ponad 31,1% łącznych kosztów i wydatków inwestycyjnych Biura Narodowego Funduszu.

W najwyższym stopniu zrefundowane zostały wydatki na wynagrodzenia i pochodne. Kwota refundacji wyniosła **31.841** tys. zł i pokryła 35,2% poniesionych kosztów wynagrodzeń i naliczonych od nich pochodnych. Koszty amortyzacji zostały zrefundowane w kwocie **316** tys. zł, co stanowi ok. 8,2% całkowitych kosztów odpisów amortyzacyjnych. Refundacja objęła również poniesione wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne w kwocie **474** tys. zł, które stanowią koszty w momencie naliczenia amortyzacji. Kwalifikowalne wydatki na zużycie materiałów i energii wyniosły **381** tys. zł, czyli 30% wszystkich poniesionych tego rodzaju kosztów. Koszty usług obcych zostały pokryte w części 34,2% kwotą wydatków kwalifikowalnych w wysokości **1.961** tys. zł. Wydatki na pozostałe koszty osobowe, głównie szkolenia pracowników, wyniosły **204** tys. zł, a podatki i opłaty oraz pozostałe koszty rodzajowe zostały zakwalifikowane do refundacji w kwocie **524** tys. zł.

X.7.1. Refundacja kosztów pomocy technicznej w ramach PO IiŚ 2014-2020 oraz programu operacyjnego Pomoc Techniczna

Narodowy Fundusz, jako Instytucja Wdrażająca, jest beneficjentem środków przeznaczonych na refundację wydatków i kosztów związanych z wdrażaniem PO IiŚ. Na podstawie umów na refundację wydatków organów i Biura Narodowego Funduszu, podpisanych z Ministrem Środowiska i Ministrem Energii, Narodowy Fundusz zaewidencjonował koszty w ramach X osi priorytetowej „Pomoc Techniczna” Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz koszty wynagrodzeniowe pracowników w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna w łącznej

kwocie **31.849** tys. zł, co stanowi ponad 28% kosztów i wydatków inwestycyjnych własnych Biura Narodowego Funduszu.

W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna w zakresie podpisanych umów dotacji celowych zrefundowano ok. 32% kosztów wynagrodzeń i pochodnych poniesionych w 2020 r. (**28.715** tys. zł) Dodatkowo w ramach programu Pomoc Techniczna PO liŚ 2014-2020 Narodowy Fundusz zakwalifikował w 2020 r. do refundacji w sektorze środowiska i energetyki wydatki i koszty Biura w kwocie **3.134** tys. zł, co stanowi 2,7% wszystkich kosztów i wydatków inwestycyjnych Biura Narodowego Funduszu poniesionych w 2020 r. W najwyższej kwocie zostały zrefundowane koszty usług obcych: **1.702** tys. zł. Refundacja kosztów materiałów i energii w kwocie **378** tys. zł stanowi ponad 30% kosztów tego rodzaju naliczonych w 2020 r. Program PT PO liŚ zrefundował również wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne w kwocie **374** tys. zł, a kwalifikowalne koszty amortyzacji budynków przy ul. Konstruktorskiej wyniosły **304** tys. zł. Refundacja pozostałych kosztów osiągnęła wartość **376** tys. zł.

X.7.2. Refundacja kosztów wdrażania Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego

Narodowy Fundusz, wdrażając programy operacyjne, finansowane ze środków ww. mechanizmów (utworzone przez Norwegię, Islandię i Lichtenstein) jest beneficjentem środków z zakresu kosztów zarządzania tymi programami. Refundacji podlegają koszty bezpośrednie oraz ryczałt na koszty ogólne w wysokości 15% bezpośrednich kosztów zaangażowanego personelu.

Na podstawie umowy dotacji celowej zawartej z Ministrem Środowiska na realizację działań z zakresu kosztów zarządzania związanych z wdrażaniem Programów Operacyjnych i Funduszu Współpracy Dwustronnej w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, przyznano Narodowemu Funduszowi w 2020 r. dotację z budżetu państwa (stanowiącą nie więcej niż 85% wydatków kwalifikowalnych), ze środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, refundującą poniesione wydatki i koszty w kwocie **1.742** tys. zł, co stanowi około 1,5% wszystkich kosztów Biura Narodowego Funduszu poniesionych w 2020 r.

X.7.3. Refundacja kosztów Projektu Budowania Potencjału Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w Polsce

Narodowy Fundusz w związku z pełnieniem funkcji Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE korzysta ze wsparcia w ramach Projektu Budowania Potencjału Krajowego Punktu Kontaktowego LIFE w celu bardziej skutecznego wykorzystania możliwości Programu LIFE.

Koszty i wydatki zakwalifikowane do refundacji w 2020 r. wyniosły **25** tys. zł.

X.7.4. Refundacja kosztów doradztwa i zarządzania projektem „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”

Narodowy Fundusz jest Beneficjentem i Partnerem Wiodącym projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE”, który jest realizowany we współpracy z Partnerami (wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz Urząd Marszałkowski w Lublinie). Projekt finansowany jest w ramach PO liŚ 2014-2020, I oś priorytetowa „Zmniejszenie emisyjności gospodarki”.

Wydatki i koszty Biura Narodowego Funduszu zakwalifikowane do refundacji w ramach projektu doradztwa energetycznego (dla obszaru doradztwa i zarządzania projektem), i przedstawione we

wnioskach o płatność za 2020 r. wyniosły w sumie **1.794** tys. zł i pokryły 1,6% ogółu kosztów Biura Narodowego Funduszu poniesionych w 2020 r.

X.7.5. Refundacja kosztów obsługi Systemu Zielonych Inwestycji

Narodowy Fundusz jest Krajowym Operatorem Systemu Zielonych Inwestycji w ramach zobowiązań odnośnie redukcji emisji gazów cieplarnianych w tzw. Jednostkach Przyznanej Emisji (AAU). W myśl ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji, koszty związane z wykonywaniem zadań Krajowego Operatora są pokrywane ze środków zgromadzonych na tzw. Rachunku klimatycznym. Wysokość kosztów możliwych do refundacji regulują zapisy w poszczególnych umowach sprzedaży jednostek AAU.

Koszty Biura podlegające refundacji w 2020 r. wyniosły **247** tys. zł, co stanowi 0,2% ogółu kosztów oraz wydatków na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Biura Narodowego Funduszu.

X.7.6. Refundacja kosztów FinEERGo-Dom - System finansowania na potrzeby efektywności energetycznej i energii odnawialnej, zapewnianego przy gruntowych remontach zasobów budowlanych.

Dotacja na działanie zatytułowane „System finansowania na potrzeby efektywności energetycznej i energii odnawialnej, zapewnianego przy gruntowych remontach zasobów budowlanych”. Narodowy Fundusz realizuje wyżej wymieniony program oraz w wspólnie z KAPE prowadzi monitoring jego realizacji.

Koszty Biura zakwalifikowane do refundacji w 2020 r. wyniosły **45** tys. zł, co stanowi 0,04% ogółu kosztów oraz wydatków na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych Biura Narodowego Funduszu.

XI. Realizacja Planu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r.

XI.1. Wstęp

Narodowy Fundusz finansując ochronę środowiska i gospodarkę wodną w 2020 r., w ramach posiadanych i obsługiwanych przez niego środków finansowych, dążył do maksymalizacji efektu ekologicznego lub rzeczowego.

Dokonując w 2020 r. wyboru przedsięwzięć do dofinansowania kierowano się, przede wszystkim, zasadą prowadzenia gospodarki finansowej w sposób zapewniający pełne wykorzystanie środków europejskich niepodlegających zwrotowi, przeznaczonych na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Efekty ekologiczne opisane w tym rozdziale, dotyczą wielkości uzyskanych z umów zakończonych w 2020 r., jak również planowanych do uzyskania z umów podpisanych w tym roku. Prezentowane efekty odnoszą się do całego przedsięwzięcia, a nie jedynie do jego części finansowanej przez Narodowy Fundusz.

Podstawą do udzielania dofinansowania były programy priorytetowe, w których ustalono szczegółowe zasady oraz kryteria wyboru przedsięwzięć.

Zapotrzebowanie na środki na ochronę środowiska i gospodarkę wodną do projektu Planu finansowego Narodowego Funduszu na 2020 r., wyznaczającego ramy finansowe działalności Narodowego Funduszu w 2020 r., zostało określone w II kwartale 2019 r., biorąc pod uwagę planowane wypłaty z umów podpisanych, wnioski o dofinansowanie będące na różnych etapach rozpatrywania, jak również zatwierdzone budżety programów priorytetowych.

XI.2. Finansowanie przedsięwzięć ze środków własnych Narodowego Funduszu realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich

XI.2.1. Wstęp

W rozdziale tym omówiono wydatki Narodowego Funduszu na ochronę środowiska i gospodarkę wodną na finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich. Środkami tymi finansowane były, przede wszystkim, przedsięwzięcia służące realizacji polityki zrównoważonego rozwoju państwa.

W rozdziale XI.2.2 zamieszczono zestawienia tabelaryczne przedstawiające wydatki w dziedzinach, jak również na współfinansowanie ze środków własnych Narodowego Funduszu przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2020 r., w podziale na finansowanie pożyczkowe i dotacyjne, a w kolejnych rozdziałach, tj. XI.2.3-XI.2.18 przedstawiono najbardziej istotne informacje dotyczące kierunków rozdysponowania środków, planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2020 r.

W załączniku 2 przedstawiono realizację wydatkowania środków w 2020 r. w układzie programów priorytetowych, natomiast w załączniku 3 kwoty podpisanych w 2020 r. umów w układzie tych programów.

XI.2.2. Tabele finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r.

Tabela 28 Zwrotne finansowanie ochrony środowiska przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2020 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Plan 2020 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Ochrona wód	371 024	759 721	600 697	79,1%	161,9%
	w tym:					
1.1	współfinansowanie środków europejskich	311 149		487 194	---	156,6%
2	Ochrona klimatu i atmosfery	211 356	337 377	443 671	131,5%	209,9%
	w tym:					
2.1	współfinansowanie środków europejskich	48 946		98 639	---	201,5%
3	Ochrona powierzchni ziemi	28 503	47 640	58 549	122,9%	205,4%
	w tym:					
3.1	współfinansowanie środków europejskich	8 371		52 262	---	624,3%
4	Ochrona przyrody i krajobrazu	20	282			
5	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	86 803	90 000	69 804	77,6%	80,4%
6	Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW	15 005	119 741	64 692	54,0%	431,1%
7	Współfinansowanie LIFE	4 946	1 000			
8	Górnictwo	59	35 639	917	2,6%	1 554,2%
9	Kapitałowe finansowanie ochrony środowiska (wydatki na nabycie akcji i udziałów)	49 500	720 000	27 507	3,8%	55,6%
10	Gospodarka o obiegu zamkniętym		3 600	2 943	81,8%	---
11	Razem NFOŚiGW - finansowanie zwrotne (1+2+3+4+5+6+7+8+9+10)	767 216	2 115 000	1 268 780	60,0%	165,4%

Tabela 29 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2020 r. – zestawienie zbiorcze (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Plan 2020 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych i dotacje na realizację zadań bieżących oraz środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	2 737 561	3 866 437	3 439 343	89,0%	125,6%
1.1	z tego: Dotacje w dziedzinach	2 735 343	3 846 437	3 431 350	89,2%	125,4%
	z tego:					
1.1.1	Gospodarka wodna	7 156	11 123	18 218	163,8%	254,6%
1.1.2	Ochrona klimatu i atmosfery	2 167 926	3 009 243	2 868 571	95,3%	132,3%
1.1.3	Ochrona powierzchni ziemi	30 345	339 592	100 510	29,6%	331,2%
1.1.4	Ochrona przyrody i krajobrazu	12 013	20 000	14 012	70,1%	116,6%
1.1.5	Górnictwo	14 926	30 963	21 075	68,1%	141,2%
1.1.6	Geologia	153 964	175 790	177 345	100,9%	115,2%
1.1.7	Monitoring Środowiska	66 542	80 000	76 588	95,7%	115,1%
1.1.8	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	130 931	80 587	102 926	127,7%	78,6%
1.1.9	Edukacja ekologiczna	27 181	47 860	32 311	67,5%	118,9%
1.1.10	Generator Koncepcji Ekologicznych	1 260	7 193	1 063	14,8%	84,4%
1.1.11	Ekologiczne formy transportu	1 500	1 500	1 500	100,0%	100,0%
1.1.12	Doradztwo energetyczne	9 976	16 566	10 229	61,7%	102,5%
1.1.13	Gospodarka o obiegu zamkniętym		4 020	2 943	73,2%	---
1.1.14	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	111 623	22 000	4 059	18,5%	3,6%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin	2 218	20 000	7 993	40,0%	360,4%
	z tego:					
1.2.1	Umorzenia pożyczek	2 218	20 000	7 993	40,0%	360,4%
2	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach – zestawienie zbiorcze	2 737 561	3 866 437	3 439 343	89,0%	125,6%

Tabela 30 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	2 271 810	2 377 873	104,7%
1.1	z tego: Dotacje w dziedzinach	2 271 743	2 371 380	104,4%
	z tego:			
1.1.1	Gospodarka wodna	7 074	18 218	257,5%
	w tym:			
1.1.1.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		7 958	---
1.1.2	Ochrona klimatu i atmosfery	2 049 141	2 211 956	107,9%
	w tym:			
1.1.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW i bankom	639 081	757 467	118,5%
1.1.3	Ochrona powierzchni ziemi	4 907		
1.1.4	Ochrona przyrody i krajobrazu	8 779	8 420	95,9%
1.1.5	Geologia	64 256	24 190	37,6%
1.1.6	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	127 583	94 667	74,2%
	w tym:			
1.1.6.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	119 228	91 269	76,5%
1.1.7	Ekologiczne formy transportu	1 500	1 500	100,0%
1.1.8	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	-307		
1.1.9	Górnictwo	5 555	6 301	113,4%
1.1.10	Gospodarka o obiegu zamkniętym		2 943	---
1.1.11	Edukacja ekologiczna	3 255	3 185	97,8%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	67	6 493	9 691,0%
	z tego:			
1.2.1	Umorzenia pożyczek	67	6 493	9 691,0%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	57 576	89 051	154,7%
	z tego:			
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	43	5 750	13 372,1%
2.2	Ochrona powierzchni ziemi	8 487	73 540	866,5%
	w tym:			
2.2.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	7 150	53 157	743,5%
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	1 201	2 029	168,9%
2.4	Górnictwo	754		
2.5	Monitoring Środowiska	13		---
2.6	Edukacja ekologiczna	694	1 506	217,0%
2.7	Doradztwo energetyczne	9 976	10 229	102,5%
2.8	Gospodarka wodna	82		
2.9	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	10	1 259	12 590,0%
	w tym:			
2.9.1	Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW		1 259	---
2.10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	36 316	-5 262	-14,5%
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (1+2)	2 329 386	2 466 924	105,9%

Tabela 31 Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	119 056	693 638	582,6%
	z tego:			
1.1	Dotacje w dziedzinach	116 905	692 138	592,1%
	z tego:			
1.1.1	Ochrona klimatu i atmosfery	101 119	629 002	622,0%
	w tym:			
1.1.1.1	Dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych	151		
1.1.2	Ochrona powierzchni ziemi	3 374	17 028	504,7%
1.1.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	59	278	471,2%
1.1.4	Górnictwo	3 144	9 800	311,7%
1.1.5	Geologia	6 109	28 731	470,3%
1.1.6	Monitoring Środowiska	929	33	3,6%
1.1.7	Edukacja ekologiczna	819	5 826	711,4%
1.1.8	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	92	377	409,8%
1.1.9	Generator Koncepcji Ekologicznych	1 260	1 063	84,4%
1.2	Pozostałe - odniesione do dziedzin dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2 151	1 500	69,7%
	z tego:			
1.2.1	Umorzenia pożyczek	2 151	1 500	69,7%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	131 313	178 813	136,2%
	z tego:			
2.1	Ochrona klimatu i atmosfery	17 623	21 863	124,1%
2.2	Ochrona powierzchni ziemi	10 989	9 186	83,6%
2.3	Ochrona przyrody i krajobrazu	359	1 376	383,3%
2.4	Górnictwo	4 889	4 635	94,8%
2.5	Geologia	83 599	124 424	148,8%
2.6	Monitoring Środowiska	870	1 070	123,0%
2.7	Edukacja ekologiczna	12 734	12 634	99,2%
2.8	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	250	3 625	1450,0%
3	Razem NFOŚiGW - finansowanie dotacyjne w dziedzinach dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych (1+2)	250 369	872 451	348,5%

Tabela 32 Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań realizowanych bez udziału środków europejskich przez państwowe jednostki budżetowe w 2020 r. – finansowanie w dziedzinach (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Środki przekazane do budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	10 695	11 164	104,4%
	z tego:			
1.1	Górnictwo	302		
1.2	Ochrona powierzchni ziemi	1 631	52	3,2%
1.3	Monitoring Środowiska	5 428	3 390	62,5%
1.4	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	3 251	7 000	215,3%
1.5	Edukacja ekologiczna	65	685	1 053,8%
1.6	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze		37	
1.7	Ochrona przyrody i krajobrazu	18		
2	Środki przekazane do budżetu państwa na realizację zadań bieżących	147 110	88 803	60,4%
	z tego:			
2.1	Ochrona powierzchni ziemi	957	704	73,6%
2.2	Ochrona przyrody i krajobrazu	1 596	1 908	119,5%
2.3	Górnictwo	282	339	120,2%
2.4	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	87		
2.5	Monitoring Środowiska	59 302	72 095	121,6%
2.6	Edukacja ekologiczna	9 614	8 475	88,2%
2.7	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	75 272	5 282	7,0%
3	Razem NFOŚiGW - środki przekazane do budżetu państwa w dziedzinach (1+2)	157 805	99 967	63,3%

Tabela 33 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2020 r. – zestawienie zbiorcze (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Plan 2020 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 5/4 (%)	Wskaźnik 5/3 (%)
1	2	3	4	5	6	7
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych i dotacje na realizację zadań bieżących na współfinansowanie środków europejskich oraz środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	35 292	33 563	25 528	76,1%	72,3%
	z tego:					
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007-2013	18 045	10 010	12 042	120,3%	66,7%
	z tego:					
1.1.1	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	18 045	10 010	12 042	120,3%	66,7%
	z tego:					
1.1.1.1	I oś priorytetowa	17 989	10 000	12 032	120,3%	66,9%
1.1.1.2	IV oś priorytetowa	13	10	10	100,0%	76,9%
1.1.1.3	IX oś priorytetowa	43			---	
1.2	ISPA/Fundusz Spójności 2000-2006	3 331	2 000	1 842	92,1%	55,3%
	z tego:					
1.2.1	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	3 331	2 000	1 842	92,1%	55,3%
	z tego:					
1.2.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa	3 331	2 000	1 842	92,1%	55,3%
1.3	Współfinansowanie LIFE	12 660	14 553	8 126	55,8%	64,2%
1.4	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 - Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej	1 256	7 000	3 518	50,3%	280,1%
2	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska - współfinansowanie środków europejskich	35 292	33 563	25 528	76,1%	72,3%

Tabela 34 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	4 244	6 740	158,8%
	z tego:			
1.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 - Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej	504	2 930	581,3%
1.2	Współfinansowanie LIFE	3 740	3 810	101,9%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	1 986	533	26,8%
	z tego:			
2.1	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 - Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej	290	524	180,7%
2.2	Współfinansowanie LIFE	1 696	9	0,5%
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	6 230	7 273	116,7%

Tabela 35 Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych w 2020 r. – współfinansowanie środków europejskich (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	LIFE - środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych	3 614	904	25,0%
	z tego:			
1.1	na realizację zadań bieżących	1 295	904	69,8%
1.2	finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	2 319		

Tabela 36 Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł)

Poz.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.	Wykonanie 2020 r.	Wskaźnik 4/3 (%)
1	2	3	4	5
1	Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	1 630	67	4,1%
	z tego:			
1.1	Współfinansowanie LIFE	1 630	67	4,1%
2	Dotacje na realizację zadań bieżących dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	2 442	3 400	139,2%
	z tego:			
2.1	Współfinansowanie LIFE	1 980	3 336	168,5%
2.2	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 - Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej	462	64	13,9%
3	Razem dotacyjne finansowanie ochrony środowiska dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych - współfinansowanie środków europejskich (1+2)	4 072	3 467	85,1%

XI.2.3. Ochrona wód

W zakresie ochrony wód w 2020 r. środki Narodowego Funduszu wydatkowane były w ramach programów priorytetowych:

- „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach”;
- „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych”;

a także w ramach umów realizowanych poza programami.

W ramach programu priorytetowego „Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach” – wypłacono **533.346** tys. zł pożyczek i **12.032** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych lub dopłat do ceny wykupu obligacji.

Drugi z programów realizowanych w tej dziedzinie pozwolił na udostępnienie wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej kwoty **67.351** tys. zł w formie zwrotnej. Środki te następnie będą stanowić źródło finansowania mniejszych inwestycji wodno-kanalizacyjnych w gminach.

W zakresie wypłat o charakterze dotacyjnym wypłaconych zostało również **1.842** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych dla projektów zrealizowanych w ramach ISPA/Funduszu Spójności 2000-2006 (poz. 1.2.1 tabeli 33).

Łączny bilans wypłat środków w zakresie ochrony wód to **614.571** tys. zł, z tego:

- pożyczki – **600.697** tys. zł (poz. 1 tabeli 28);
- dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji – **13.874** tys. zł (łącznie poz. 1.1.1.1 i 1.2.1.1 tabeli 33).

Plan w zakresie wypłat pożyczek został zrealizowany w 79,1%. Niepełna realizacja zaplanowanych wypłat pożyczek jest efektem niższego niż planowano zapotrzebowania wojewódzkich funduszy na

środki dla gmin realizujących inwestycje poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Plan wypłat środków bezzwrotnych (dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji) w kwocie **12.000** tys. zł (łącznie poz. 1.1.2.1 i 1.2.2 tabeli 33) został zrealizowany w kwocie **13.874** tys. zł – realizacja planu 116%. Wiąże się to głównie z wcześniejszym niż planowano terminem wykupu obligacji, a co za tym idzie wydatkowaniem środków Narodowego Funduszu w formie dopłat do ceny wykupu obligacji.

Planowane do uzyskania dla ochrony wód efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2020 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych przedstawione są w tabeli 37.

Tabela 37 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony wód

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonych oczyszczania ścieków, w tym:	tys. RLM	166,5	74,5
1.1	ze współfinansowania projektów PO liŚ 2007-2013 i 2014-2020	tys. RLM	164,1	69,1
2	Przepustowość urządzeń/obiektów poddanych modernizacji, w tym:	tys. RLM	1 160,3	452,2
2.1	ze współfinansowania projektów PO liŚ 2007-2013 i 2014-2020	tys. RLM	1 144,4	452,2
3	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej, w tym:	km	561	193
3.1	ze współfinansowania projektów PO liŚ 2014-2020	km	542	148
4	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej, w tym:	km	136	23
4.1	ze współfinansowania projektów PO liŚ 2014-2020	km	129	21

XI.2.4. Gospodarka wodna

W zakresie gospodarki wodnej w 2020 r. Narodowy Fundusz wypłacił łącznie **18.218** tys. zł środków dotacyjnych z czego dla programu priorytetowego „Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych” wypłaty wyniosły **10.260** tys. zł i przeznaczone były dla jednostek, utworzonego w 2018 r. Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody Polskie”, natomiast **7.958** tys. zł udostępnione zostało wojewódzkim funduszom do rozdysponowania na rzecz beneficjentów programu „Moja Woda” opisanego w rozdziale IX.6.

Plan wypłat finansowania dotacyjnego w tej dziedzinie został zrealizowany w 163,8% (poz. 1.1.1 tabeli 29). Środki na budowę obiektów hydrotechnicznych przeznaczone zostały głównie na zabudowę potoku Młyniska w Zakopanem (**6.486** tys. zł).

Przekroczenie wielkości planowanej wynika z uruchomienia dofinansowania w ramach Programu „Moja Woda”, którego realizacja nie była planowana na początku 2020 r.

Planowane do uzyskania z umów podpisanych w 2020 r. efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2020 r., przedstawione są w tabeli 38.

Tabela 38 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie gospodarki wodnej

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Powierzchnia na której dokonano regulacji stosunków wodnych	ha	-	3 000
2	Zaprojektowane wybudowane i przebudowane urządzenia służące gospodarowaniu wodami	szt.	-	1

XI.2.5. Ochrona klimatu i atmosfery

Programy priorytetowe i ich części realizowane w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery w 2020 r. to:

- „Czyste powietrze” – wypłacono **674.743** tys. zł dotacji i **6.000** tys. zł pożyczek;
- „Zadania wskazane przez ustawodawcę. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg” – wypłacono **1.400.000** tys. zł dotacji;
- „GEPARD II – transport niskoemisyjny. Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności” – program rozliczany - wypłacono **5.625** tys. zł dotacji;
- „System Zielonych Inwestycji (GIS) - Kangur - Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły” – wypłacono **4.291** tys. zł dotacji i **244** tys. zł pożyczek;
- „System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme). Gepard - Bezemisyjny transportu publiczny” - program rozliczany – wypłacono **15.734** tys. zł dotacji i **4.080** tys. zł pożyczek;
- „SOWA - oświetlenie zewnętrzne” – wypłacono **18.897** tys. zł pożyczek;
- „Budownictwo Energooszczędne”:
  - Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie – wypłacono **223.474** tys. zł dotacji i **3.803** tys. zł pożyczek;
- „Zielony samochód - dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego (M1)” – wypłacono **262** tys. zł dotacji;
- „Mój Prąd” – wypłacono **489.646** tys. zł dotacji;
- „Ciepłownictwo Powiatowe” – wypłacono **662** tys. zł pożyczek;
- „Energia Plus” – wypłacono **265.476** tys. zł pożyczek;
- „Wsparcie projektów realizowanych w ramach podziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu” – wypłacono **98.639** tys. zł pożyczek;

- „Funkcjonowanie systemu handlu uprawnieniami do emisji oraz działalność Krajowego ośrodka bilansowania i zarządzania emisjami” – wypłacono **20.628** tys. zł dotacji;
- „Współfinansowanie IV osi priorytetowej PO LiŚ 2007-2013 – przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska” – program rozliczany, w ramach którego wypłacono **10** tys. zł dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
- „Agroenergia” – wypłacono **89** tys. zł dotacji;
- „SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych”:
  - część 3) Prosument – linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii – wypłacono **65** tys. zł pożyczek i **1** tys. zł dotacji;
- „Poprawa jakości powietrza” – program rozliczany:
  - Część 4) LEMUR – Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej – wypłacono **1.228** tys. zł pożyczek i **106** tys. zł dotacji;
  - Część 6) Budynki Użyteczności Publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności – wypłacono **41.001** tys. zł pożyczek i **27.122** tys. zł dotacji;
- „E-Etap - Energy Efficiency Training and Auditing Project” – wypłacono **1.073** tys. zł dotacji;
- „Polska Geotermia Plus” – wypłacono **1.769** tys. zł pożyczek i **4.039** tys. zł dotacji;
- „Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce. Część 2) Popularyzacja technologii zweryfikowanych w ramach Systemu Weryfikacji Technologii Środowiskowych ETV” – **83** tys. zł dotacji;
- „Wsparcie dla innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce. Część 1) Sokół – wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych” program rozliczany - w ramach tego programu wypłacono **1.807** tys. zł pożyczek i **1.655** tys. zł dotacji.

Wydatki w zakresie ochrony klimatu i atmosfery były ponoszone głównie z przychodów wynikających z ustawy Prawo energetyczne, ustawy o efektywności energetycznej, ze środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji, oraz ze środków opłaty emisyjnej. Wpłaty na Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg dokonywane były ze środków funduszu podstawowego.

Finansowane były przedsięwzięcia dotyczące poprawy jakości powietrza, podniesienia efektywności energetycznej budynków i instalacji, wykorzystania odnawialnych źródeł energii, współfinansowania przedsięwzięć I osi PO LiŚ 2014-2020. Środki ze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych służyły rozwojowi energetyki prosumenckiej, a konkretnie wsparciu segmentu mikroinstalacji fotowoltaicznych

Narodowy Fundusz, jako Krajowy operator, zarządza Krajowym systemem zielonych inwestycji. W rozdziale XIII przedstawiono informację dotyczącą realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji, zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji.

W ramach tej dziedziny, w formie pożyczek, planowano wydatkowanie kwoty **337.377** tys. zł, wypłacono **443.671** tys. zł – plan zrealizowano w 131,5% (poz. 2 tabeli 28). Wpłata dotacji w kwocie

2.868.581 tys. zł oznacza realizację wielkości zaplanowanej na 3.009.253 tys. zł w 95,7% (poz. 1.1.2 tabeli 29 i poz. 1.1.1.2 tabeli 33).

Na niższe niż plan, wykonanie dotacji, wpływ miał przede wszystkim brak konieczności rozdysponowania środków rezerwowych na ewentualność wyższego zapotrzebowania na środki w ramach Programu „Czyste Powietrze”.

Planowane do uzyskania z umów podpisanych w 2020 r. efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2020 r., przedstawione są w tabeli 39.

Tabela 39 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu *	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1			4	5
1	Zwiększenie produkcji energii cieplnej i elektrycznej, w tym:	tys. MWh/rok	937,6	743,3
1.1	ze współfinansowania projektów PO IiŚ 2014-2020	tys. MWh/rok	403,4	-
2	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię cieplną i elektryczną	tys. MWh/rok	1 323,0	609
3	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej, w tym:	tys. GJ/rok	830,5	40,2
3.1	ze współfinansowania projektów PO IiŚ 2014-2020	tys. GJ/rok	702,1	-
4	Ilość ograniczonej lub unikniętej emisji dwutlenku węgla, w tym:	tys. Mg/rok	1 368	793,5
4.1	ze współfinansowania projektów PO IiŚ 2014-2020	tys. Mg/rok	350,3	-
5	Zmniejszenie emisji dwutlenku siarki	Mg/rok	9 276	3 692
6	Zmniejszenie emisji tlenków azotu NOx	Mg/rok	39	7
7	Zmniejszenie emisji pyłu, w tym:	Mg/rok	276	3
7.1	ze współfinansowania projektów PO IiŚ 2014-2020	Mg/rok	0,036	-
8	Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 10 mikrometrów (PM10)	Mg/rok	1 571	835
9	Ograniczenie emisji pyłów o średnicy mniejszej niż 2,5 mikrometra (PM2,5)	Mg/rok	1 401	745
10	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	71 015	38 243
11	Liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła (kocioł starej generacji) na niskoemisyjne w budynkach istniejących	szt.	62 993	33 704
12	Liczba zamontowanych niskoemisyjnych źródeł ciepła w budynkach nowo budowanych	szt.	6 498	3 864

* - prezentowane wartości uwzględniają również efekty uzyskane w wyniku realizacji programu Mój Prąd oraz efekty uzyskane poprzez realizację wspólnie z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej, programu Czyste powietrze

XI.2.6. Ochrona powierzchni ziemi

Programy priorytetowe i ich części, w ramach których nastąpiły wypłaty w 2020 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi to:

- „Racjonalna gospodarka odpadami” – wypłacono **2.961** tys. zł pożyczek, **26.214** tys. zł dotacji, a **756** tys. zł zostało przekazanych państwowym jednostkom budżetowym;
- „Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach działań 2.2 i 2.5 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko” – wypłacono **52.262** tys. zł pożyczek;
- „Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej” – wypłacono **9.180** tys. zł dotacji;
- „Usuwanie porzuconych odpadów” – wypłacono **9.026** tys. zł dotacji i **3.326** tys. zł pożyczek;
- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” – wypłacono **36.992** tys. zł dotacji;
- „Ochrona powierzchni ziemi. Część 1) Rekultywacja terenów zdegradowanych” – wypłacono, **2.177** tys. zł dotacji;
- Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest – wypłacono **16.165** tys. zł dotacji.

Plan pożyczkowy w tej dziedzinie został zrealizowany w 122,9%. Wobec planowanej kwoty **47.640** tys. zł wypłacono **58.549** tys. zł (poz. 3 tabeli 28).

Plan wypłat dotacyjnych został zrealizowany w 29,6%. Z planowanej kwoty **339.592** tys. zł wypłacono **100.510** tys. zł (poz. 1.1.3 tabeli 29).

Na niższe niż plan, wypłaty pożyczek (o **91** mln zł), wpływ miała przede wszystkim realizacja programu priorytetowego „Usuwanie porzuconych odpadów”, w ramach którego nastąpiło przesunięcie planowanego terminu realizacji przedsięwzięć, a także w programie „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” (o **71** mln zł) ze względu na wyczerpanie limitu krajowego pomocy de minimis w rolnictwie.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe w obszarze ochrony powierzchni ziemi z umów zawartych w 2020 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 40.

Tabela 40 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Ograniczenie masy składowanych odpadów	tys. Mg/rok	37,6	142,5
2	Masa odpadów poddanych odzyskowi lub unieszkodliwieniu	tys. Mg/rok	94,5	1,7
3	Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji/remediacji, w tym:	ha	121	-
3.1	ze współfinansowania projektów PO liś 2014-2020	ha	120	-

XI.2.7. Ochrona przyrody i krajobrazu

W dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu w 2020 r. wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu następowały w ramach programu priorytetowego „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej” – **15.621** tys. zł dotacji i **1.908** tys. zł w formie przekazania środków do państwowych jednostek budżetowych.

W dziedzinie tej nie wystąpiły wypłaty w zakresie finansowania w formie pożyczkowej, mimo planowanej wcześniej kwoty **282** tys. zł (poz. 4 tabeli 28). Plan wypłat dotacyjnych został zrealizowany w 64,9% – wypłacono **17.529** tys. zł z zaplanowanej kwoty **27.000** tys. zł (poz. 1.1.4 tabeli 29 oraz 1.4 tabeli 33).

Obserwowane odchylenie w zakresie finansowania pożyczkowego, w tej dziedzinie wynika z niewielkiego zainteresowania wnioskodawców tą formą dofinansowania, które występuje w praktyce jedynie w zakresie pożyczek na zachowanie płynności finansowej dla przedsięwzięć współfinansowanych ze środków PO Liś 2014-2020.

Niższe wypłaty dotacyjne są skutkiem m.in. opóźnień w przekazywaniu rozliczeń dotacji do Narodowego Funduszu na skutek epidemii COVID-19, a także przesunięcia płatności w zakresie pierwokupów nieruchomości przez parki narodowe w związku z oczekiwaniem na rozstrzygnięcia sądowe dotyczące weryfikacji cen zakupów. Dodatkowo wykazywane były niższe koszty realizacji przedsięwzięć uzyskiwane w wyniku rozstrzygnięć przetargowych.

W ramach ochrony przyrody i krajobrazu realizowane były działania:

- prowadzenie czynnej ochrony ekosystemów oraz występujących w nich siedlisk i gatunków;
- monitoring obszarów parków narodowych;
- poprawa efektywności zarządzania obszarami chronionymi poprzez opracowanie planów ochrony i planów zadań ochronnych oraz tworzenie i aktualizację cyfrowych baz danych o zasobach przyrodniczych;
- prowadzenie hodowli zachowawczej zanikających pierwotnych ras zwierząt;
- ochrona przeciwpożarowa w parkach narodowych;
- ograniczenie antropopresji wynikającej z rozwoju turystyki na obszarach parków narodowych;
- kompleksowe ograniczenie emisji zanieczyszczeń z budynków parków narodowych;
- wykup gruntów w parkach narodowych;
- ochrona i rewaloryzacja zabytkowych parków i ogrodów.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2020 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu, przedstawione są w tabeli 41.

Tabela 41 Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu

Poz. *	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Powierzchnia siedlisk wspartych w zakresie uzyskania lepszego statusu ochrony	tys. ha	6,5	90,6
2	Liczba gatunków z czerwonej księgi gatunków zagrożonych, dla których wykonano działania ochronne bądź opracowano programy ochrony	szt.	98	74
3	Wykupy gruntów	ha	222	413

* - w pozycjach 2-3 uwzględniono również efekty związane ze współfinansowaniem programu LIFE w obszarze ochrony przyrody i krajobrazu

XI.2.8. Górnictwo

W dziedzinie górnictwa w 2020 r. realizowany był program priorytetowy „Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin”, w ramach którego wypłacono **21.075** tys. zł w formie dotacyjnej, z zaplanowanej kwoty **30.963** tys. zł – realizacja planu 68,1% (poz. 1.1.5 tabeli 29). Na finansowanie pożyczkowe w tym programie wydatkowano **917** tys. zł na zakup sprzętu ratowniczego i aparatury pomiarowej przez Centralną Stację Ratownictwa Górniczego S.A. Pożyczki zaplanowane w kwocie **35.639** tys. zł, zostały zrealizowane 2,6% (poz. 8 tabeli 28).

W ramach górnictwa realizowane były zadania z zakresu:

- rekultywacji powierzchni ziemi na terenach zdegradowanych działalnością wydobywczą;
- eliminowania zagrożeń wynikających z budowy i użytkowania obiektów budowlanych i wyrobisk zakładów górniczych;
- monitoringu stanu środowiska i przeciwdziałania poważnym awariom w górnictwie.

Cała kwota dotacji wydatkowana w dziedzinie górnictwa pochodziła ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2020 r. dla górnictwa efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 42.

XI.2.9. Geologia

W dziedzinie geologii w 2020 r. realizowane był program priorytetowy „Poznanie budowy geologicznej na rzecz kraju”, w ramach którego wypłacono **177.345** tys. zł dotacji.

Plan wypłat dotacji w zakresie geologii został zrealizowany w 100,9%, z zaplanowanej kwoty **175.790** tys. zł (poz. 1.1.6 tabeli 29).

Środki wypłacano głównie na realizację przedsięwzięć w zakresie poznania budowy geologicznej kraju, realizowane przez Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, łącznie wypłaty dla tej jednostki wyniosły **167.346** tys. zł.

Państwowa Służba Geologiczna została dofinansowana kwotą **152.631** tys. zł, a na finansowanie Państwowej Służby Hydrogeologicznej wydatkowano **524** tys. zł.

Cała kwota dotacji wydatkowana została ze środków uzyskanych z przychodów określonych w ustawie Prawo geologiczne i górnicze.

Planowane do uzyskania z umów zawartych dla górnictwa i geologii efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w 2020 r., przedstawione są w tabeli 42.

Tabela 42 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinach górnictwa i geologii

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba wykonanych egzemplarzy opracowań geologicznych (mapy, dokumentacje, projekty, metodyki, poradniki itp.)	szt.	53	331
2	Liczba wykonanych odwiertów/otworów wiertniczych	szt.	2	2
3	Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji i zabiegom ochronnym	ha	7	31
4	Liczba zakupionego sprzętu z obszaru górnictwa	szt.	64	84

XI.2.10. Monitoring Środowiska

W dziedzinie monitoring środowiska w 2020 r. realizowany był program priorytetowy pt. „Wspieranie działalności monitoringu środowiska”. W ramach niego wypłacono **76.588** tys. zł w formie dotacyjnej z zaplanowanej kwoty **80.000** tys. zł – realizacja planu wyniosła 95,7% (poz. 1.1.7 tabeli 29).

Dofinansowywane w ramach monitoringu działania związane były głównie z realizacją Ogólnopolskiego Programu Państwowego Monitoringu Środowiska przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (**75.485** tys. zł).

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w 2020 r., jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 43.

Tabela 43 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie monitoringu środowiska

Poz.*	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Nowe lub zmodernizowane stanowiska pomiarowe i inne narzędzia w zakresie monitoringu	szt.	377	1 414

* - w pozycji 1 uwzględniono również efekty związane ze współfinansowaniem programu LIFE w obszarze monitoringu środowiska

XI.2.11. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska

W dziedzinie Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska w 2020 r. wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu realizowane były w ramach programów:

- „Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska” – wypłacono **69.804** tys. zł pożyczek, **3.398** tys. zł dotacji i **7.000** tys. zł dofinansowania państwowych jednostek budżetowych;
- „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” – w ramach którego wypłacono **92.527** tys. zł dotacji.

W ramach wydatkowanej w tej dziedzinie łącznej kwoty **172.729** tys. zł wypłacono **69.804** tys. zł pożyczek z zaplanowanej kwoty **90.000** tys. zł (poz. 5 tabeli 28) i **102.926** tys. zł finansowania dotacyjnego z zaplanowanej kwoty **80.587** tys. zł – realizacja planu 127,7% (poz. 1.1.8 tabeli 29).

Zadania realizowane w tej dziedzinie miały na celu podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zagrożeń naturalnych oraz poważnych awarii, usprawnienie usuwania ich skutków, wsparcie adaptacji obszarów wrażliwych na zmiany klimatu (SPA 2020) oraz wzmocnienie wybranych elementów zarządzania środowiskiem. Wspierane przedsięwzięcia dotyczyły m.in. zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych oraz podczas usuwania skutków zagrożeń, w tym m.in. samochodów ratowniczo-gaśniczych, specjalistycznego sprzętu

plywającego itp., w ramach realizacji Porozumienia Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Ministra Środowiska w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska. Ten zakres został zasilony kwotą **4.100** zł w formie przekazania środków dla jednostek Państwowej Straży Pożarnej, Straży Granicznej i Policji. Natomiast kwota **92.527** tys. zł została przekazana do wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej dla pozostałych podmiotów realizujących ten cel.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2020 r. efekty ekologiczne i rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 44.

Tabela 44 Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba osób objętych ochroną przed zagrożeniami	tys. osób	5 658,8	40
2	Liczba zakupionego sprzętu do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków zagrożeń	szt.	468	462
3	Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	221	6

XI.2.12. Edukacja ekologiczna

W zakresie tej dziedziny w 2020 r. realizowane były programy priorytetowe:

- „Edukacja ekologiczna” – wypłacono **23.151** tys. zł dotacji i przekazano **9.160** tys. zł na wsparcie zadań Ministra Klimatu w obszarze działań edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych w zakresie zrównoważonego wykorzystania zasobów, poprawy stanu środowiska i zmian klimatu;
- „Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju” – wypłacono **12** tys. zł dotacji.

Łączna realizacja wypłat dotacyjnych w ramach tej dziedziny wyniosła **32.311** tys. zł przy kwocie zaplanowanej w tej pozycji na **47.860** tys. zł – realizacja wyniosła 67,5% (poz. 1.1.9 tabeli 29).

Finansowane w ramach tej dziedziny zadania miały na celu podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju, w tym związane z:

- aktywizacją społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju kraju;
- kształceniem i wymianą najnowszej wiedzy oraz wsparciem systemu edukacji w obszarze ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- budową i wyposażeniem obiektów infrastruktury służącej edukacji ekologicznej, a więc budową, wyposażeniem i doposażeniem centrów edukacyjnych, poświęconych zagadnieniom ochrony środowiska i zrównoważonemu rozwojowi;
- wspieraniem działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Realizowane umowy obejmowały następującą tematykę:

- gospodarka odpadami komunalnymi;
- ochrona atmosfery i klimatu;

- ochrona przyrody, w tym różnorodności biologicznej lub gospodarowanie na obszarach chronionych prawem;
- ochrona środowiska w procesie gospodarowania zasobami;
- ochrona wód i gospodarka wodna.

Odrębnym obszarem działalności było wzmocnienie działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju, tj. tzw. inicjatywy obywatelskie ukierunkowane na edukację ekologiczną, poprawę środowiska naturalnego, zwiększenie świadomości ekologicznej oraz angażowanie społeczności w działania na poziomie lokalnym na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2020 r. efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 45.

Tabela 45 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej

Poz.*	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Zasięg zrealizowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych oraz informacyjnych, w tym:	mln osób	28,1	126,4
1.1	ze współfinansowania projektów PO liś	mln osób	-	0,6

* - w pozycji 1 uwzględniono również efekty związane ze współfinansowaniem programu LIFE w obszarze edukacji ekologicznej

XI.2.13. Generator Koncepcji Ekologicznych – GEKON

Program priorytetowy „GEKON – Generator Koncepcji Ekologicznych” to wspólne przedsięwzięcie Narodowego Funduszu oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (NCBR). Celem programu jest dofinansowanie badań naukowych, prac rozwojowych i wdrożeniowych w obszarze innowacyjnych technologii proekologicznych.

Program skierowany jest do przedsiębiorców lub grup przedsiębiorców, a wypłaty w ramach tego programu wyniosły **1.063** tys. zł dotacji z planowanej kwoty **7.193** tys. zł (poz. 1.1.10 tabeli 29), co stanowi 14,8% wielkości planowanej.

Zaplanowane wypłaty środków Narodowego Funduszu w Programie GEKON przeznaczone były na dofinansowanie fazy wdrożeniowej programu. Odchylenie w realizacji planu jest skutkiem m.in. wycofania wniosków ze względu na brak możliwości ustanowienia odpowiedniego zabezpieczenia realizacji przedsięwzięcia i ewentualnego zwrotu dotacji.

XI.2.14. Wspieranie ekologicznych form transportu oraz ochrona środowiska w żegludze śródlądowej

Finansowanie zadań związanych z ekologicznymi formami transportu wynika z zapisów ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o wsparciu finansowym armatorów śródlądowych, Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym. W 2020 r. wypłacono na ten cel **1.500** tys. zł co stanowi 100% wielkości planowanej (poz. 1.1.11 tabeli 29).

XI.2.15. Gospodarka o obiegu zamkniętym

W ramach tego obszaru realizowane są działania służące upowszechnianiu doświadczeń we wdrażaniu gospodarki odpadami o obiegu zamkniętym na poziomie gminy. Powyższe realizowane jest w ramach programu pilotażowego „Gospodarka o obiegu zamkniętym” w oparciu o kompleksowe koncepcje realizowane w gminach: Krasnobród, Łukowica, Sokoły, Tuczno i Wieluń.

W ramach wydatkowanej w tej dziedzinie łącznej kwoty **5.886** tys. zł wypłacono **2.943** tys. zł pożyczek z zaplanowanej kwoty **3.600** tys. zł – realizacja planu 81,8% (poz. 10 tabeli 28) i **2.943** tys. zł finansowania dotacyjnego z zaplanowanej kwoty **4.020** tys. zł – realizacja planu 73,2% (poz. 1.1.13 tabeli 29).

XI.2.16. SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) REGION

Wspieranie przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej za pośrednictwem partnerów zewnętrznych odbywa się za pośrednictwem programu priorytetowego SYSTEM. W ramach części 2 tego programu dofinansowanie jest udzielane dla wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, które następnie wykorzystują te środki na finansowanie celów ochrony środowiska w swoich regionach. W 2020 r. wypłacono na ten cel **64.692** tys. zł co stanowi 54% wielkości planowanej (poz. 6 tabeli 28) i wynika z możliwego do zaspokojenia zapotrzebowania zgłoszonego na te środki.

XI.2.17. Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze

Program priorytetowy realizowany w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych w 2020 r. to „Wsparcie Ministra Klimatu w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych”. W 2020 r. w ramach tego programu wypłacono **12.094** tys. zł finansowania dotacyjnego, w tym w formie przekazania środków państwowym jednostkom budżetowym **5.319** tys. zł.

Dodatkowo w tej dziedzinie prezentowane jest wsparcie Narodowego Funduszu na przygotowanie i obsługę 24. Sesji Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP24), która odbywała się w Katowicach. Rozliczenia końcowe tego programu skutkowały w 2020 r. zwrotem **8.035** tys. zł dotacji.

Łączne wypłaty w dziedzinie wyniosły w 2019 r. **4.059** tys. zł, przy planie w kwocie **22.000** tys. zł – realizacja planu w 18,5% (poz. 1.1.14 tabeli 29).

Niepełna realizacja zaplanowanych wypłat jest skutkiem głównie uzyskania zwrotów Sekretariatu Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) znacznej części wcześniejszej wpłaty na rzecz organizacji Konferencji COP24, a także innych oszczędności związanych z finansowaniem w 2019 r. Prezydencji Konferencji COP24.

Pozostałe realizowane w tym obszarze zadania dotyczyły, m.in.:

- wykonania opracowań, raportów, ekspertyz, opinii, prac studialnych i naukowo-badawczych służących wspieraniu i wypełnieniu zobowiązań Ministra Środowiska;
- opracowania planów gospodarowania wodami, odbudowy ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych, opracowania i wydania informacji oraz publikacji z zakresu infrastruktury śródlądowych dróg wodnych;

- dofinansowania zadań wykonywanych przez Państwową Służbę do spraw Bezpieczeństwa Budowli Piętrzących;
- opracowania programów, planów i nadzoru nad realizacją zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej;
- wsparcia systemu ocen oddziaływania na środowisko, poprzez finansowe wsparcie organów administracji publicznej, zaangażowanych w postępowania ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, strategicznych ocen oddziaływania na środowisko oraz ocen oddziaływania na obszary Natura 2000.

Planowane do uzyskania z umów zawartych w 2020 r. dla ekspertyz i prac naukowo-badawczych efekty rzeczowe, jak również uzyskane wielkości takich efektów z umów zakończonych w tym roku, przedstawione są w tabeli 46.

Tabela 46 Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1	2	3	4	5
1	Liczba finansowanych porozumień, konwencji, programów	szt.	35	-
2	Liczba wykonanych opracowań/expertyz	szt.	74	37

XI.2.18. Inne kierunki i formy finansowania ochrony środowiska

XI.2.18.1. Umorzenia pożyczek

W 2020 r. Zarząd podjął 8 uchwał o częściowym umorzeniu udzielonych pożyczek na kwotę **8.388** tys. zł.

Z planowanej na 2020 r. kwoty umorzeń w wysokości **20.000** tys. zł, plan zrealizowano w 40%, dokonując umorzeń pożyczek na łączną kwotę **7.993** tys. zł (poz. 1.2.1 tabeli 29), z tego:

- z zakresu ochrony klimatu i atmosfery – **6.493** tys. zł;
- z zakresu ochrony ziemi – **1.500** tys. zł.

XI.2.18.2. Kapitałowe finansowanie ochrony środowiska

Narodowy Fundusz może nabywać udziały lub akcje w spółkach, jeżeli statutowym lub ustawowym przedmiotem działalności tych spółek jest ochrona środowiska i gospodarka wodna. W 2020 r. Narodowy Fundusz sprawował nadzór właścicielski nad 7. spółkami z portfela podstawowego z branż: ciepłowniczej (2 spółki geotermalne oraz 2 spółki ciepłownictwa konwencjonalnego), bankowej, usług doradczych oraz budowlanej.

W dniu 18 listopada 2020 r. została zawarta umowa inwestycyjna pomiędzy Gminą Miejską Żory i Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o. oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na podstawie umowy inwestycyjnej Narodowy Fundusz przystąpił do spółki PWiK Żory Sp. z o.o. obejmując 27.507 nowo utworzonych udziałów o wartości nominalnej 1 tys. zł każda za kwotę **27.507** tys. zł, co stanowi 26,4% udziału w kapitale zakładowym Spółki. Rejestracja tych zmian została dokonana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 7 stycznia 2021 r.

Spółka PWiK Żory Sp. z o.o. zobowiązała się do przeznaczenia środków pochodzących z dokapitalizowania na realizację inwestycji w obszarze gospodarki wodno-kanalizacyjnej w związku z prowadzoną działalnością, m.in. budowy i odbudowy sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, wraz z przepompowniami, a także modernizacji i rozbudowy obiektów oczyszczalni ścieków wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną i technologiczną.

Wypłaty środków na działalność kapitałową zostały przedstawione w poz. 9 tabeli 28 – plan wynoszący 720.000 tys. zł został zrealizowany w kwocie 27.507 tys. zł ze względu na brak konieczności zasilenia kapitałowego spółek portfela podstawowego oraz niezakończone procedury w zakresie nowych wejść kapitałowych (m.in. na skutek pandemii COVID-19).

XII. Działalność Biura Narodowego Funduszu w 2020 r.

XII.1. Kadra pracownicza Narodowego Funduszu

XII.1.1. Zatrudnienie

W dniu 31 grudnia 2020 r. zatrudnienie w Biurze Narodowego Funduszu wyniosło 672,1 etatów przeliczeniowych (677 osoby). W ciągu roku zatrudnienie podjęły 62 nowe osoby, natomiast 40 osób zaprzestało wykonywania pracy na rzecz Narodowego Funduszu. Średnioroczne zatrudnienie w 2020 r. wyniosło 662,2 etatów przeliczeniowych i wzrosło w stosunku do 2019 r. o 3,4%. Strukturę zatrudnienia w 2020 r. przedstawiono w tabeli 47.

Tabela 47 Zatrudnienie w Narodowym Funduszu w 2020 r.

Poz.	Staż pracy w Narodowym Funduszu		Wiek		Struktura		Zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych	
	lata	liczba osób	lata	liczba osób	stanowisko	liczba osób	komórki organizacyjne	liczba osób
1	do 1	53	do 30	61	kadra kierownicza	79	Zarząd	5
2	1-3	149	31-40	167	ekspert	7	finansowe, ekonomiczne i planistyczne	103
3	4-6	69	41-50	269	doradca, radca prawny	107		
4	7-10	55			główny specjalista	152		
5	11-14	165	51-60	119	starszy specjalista	107		
5	11-14	165	51-60	119	specjalista	104	ekologiczne, realizacyjne	317
					starszy inspektor	58		
6	15 i więcej	186	pow. 60	61	inspektor	36	horyzontalne, wspomagające	252
					pozostali	27		

Posiadane zasoby pracownicze umożliwiały w 2020 r. sprawną obsługę przedsięwzięć i projektów finansowanych ze środków zagranicznych, w tym m.in. w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021, Projektu „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego

oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” oraz pełnienia przez Narodowy Fundusz roli Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji. Doskonalono proces sporządzania opisów stanowisk pracy i określania poziomu ich kwalifikowalności. W grudniu 2020 r. w obsługę przedsięwzięć i projektów finansowanych ze środków zagranicznych zaangażowanych było 397 pracowników Narodowego Funduszu, przy średnim poziomie kwalifikowalności 59%.

XII.1.2. Zarządzanie zasobami ludzkimi

Proces zarządzania zasobami ludzkimi odbywał się w sposób przejrzysty, uwzględniający wytyczne i standardy w zakresie etycznego i transparentnego zarządzania. Postawiono na profesjonalizm, współpracę i komunikację, a także sprawdzone dobre praktyki HR.

W 2020 r. kontynuowano proces podnoszenia i doskonalenia kompetencji osobistych, zespołowych oraz kierowniczych pracowników, a także projekt bezpłatnych praktyk studenckich. Nadal podejmowano działania wspierające rodzicielstwo i rodzinę, w tym poprzez stosowanie elastycznych form zatrudnienia i pracę zdalną, dbając o umożliwienie pracownikom zachowania równowagi pomiędzy obszarem zawodowym i rodzinnym.

W celu dbania o efektywną i skuteczną komunikację z pracownikami Narodowego Funduszu, prowadzony i ustawicznie rozwijany był *Portal HR*, zawierający bieżące informacje i komunikaty HR, poradniki i dane kadrowe. Kontynuowano proces adaptacji i wspierania nowych pracowników obejmujący oswojenie z nowym otoczeniem i umożliwienie nawiązania kontaktów w jak najbardziej przyjaznej atmosferze, w szczególności poprzez realizowanie funkcji opiekuna, a także wyposażania nowozatrudnionych w tzw. pakiet powitalny.

XII.1.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników

Proces ponoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników realizowany był zgodnie z uchwalonym przez Zarząd Narodowego Funduszu Planem szkoleń na rok 2020. Odzwierciedlał on potrzeby szkoleniowe Narodowego Funduszu, w szczególności uwzględniał szkolenia wspomagające realizację zadań Narodowego Funduszu, w tym finansowanych ze środków zagranicznych.

Na podstawie uchwalonego planu, każdy kierujący daną komórką organizacyjną zobowiązany był do opracowania dla podwładnych pracowników formularza „Indywidualnych Rekomendacji Rozwojowych” (IRR). IRR powiązane były m.in. z poziomem refundowania przez pracodawcę kosztów szkoleń, na które kierowano pracowników, zgodnie z obowiązującym Regulaminem szkoleń. Służyły niwelowaniu luk kompetencyjnych pracowników, a także budowaniu rezerwy kadrowej.

Zrealizowane w 2020 roku, w wielu formach, szkolenia miały na celu przede wszystkim:

- podniesienie i doskonalenie kompetencji merytorycznych, zawodowych pracowników;
- podniesienie i doskonalenie kompetencji miękkich pracowników, w tym kompetencji kierowniczych kadry menedżerskiej;
- wsparcie pracowników w realizacji powierzonych im zadań.

Działalność szkoleniowa w 2020 r. odpowiadała zdefiniowanym w badaniu i odzwierciedlonym w rocznym planie szkoleń potrzebom szkoleniowym. W szkoleniach w 2020 r. uczestniczyło 179 osób. Łącznie pracownicy Narodowego Funduszu podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe wykorzystując 240 miejsc szkoleniowych. Najwięcej miejsc szkoleniowych wykorzystano w zakresie tematów w ramach grupy: „Szkolenia wspierające rozwijanie kompetencji zawodowych pracowników w celu efektywnego wdrażania i realizowania przez Narodowy Fundusz programów priorytetowych (111).

XII.1.4. Działania wprowadzone w Narodowym Funduszu w związku z zapobieganiem rozprzestrzeniania się pandemii COVID-19

Narodowy Fundusz, biorąc pod uwagę sytuację wystąpienia pandemii COVID-19, dbając o bezpieczeństwo pracowników, wprowadził możliwość świadczenia pracy w trybie pracy zdalnej, wdrażając Regulamin pracy zdalnej w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Dokument ten określił zasady wykonywania pracy zdalnej oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy oraz pracowników, zasady polecenia pracy zdalnej, jej wykonywania i raportowania.

Pracownicy, których charakter wykonywanych zadań pozwalał na ich wykonywanie w formie zdalnej, świadczyli pracę zdalnie przez okres wskazany w poleceniach pracy, z wyłączeniem dni, ustalonych przez kierujących samodzielnymi komórkami organizacyjnymi, jako dni pracy w Biurze Narodowego Funduszu. W ramach pracy w Biurze wprowadzono i przestrzegano zasad dystansu pomiędzy pracownikami oraz ograniczono wzajemne kontakty wdrażając w tym celu szereg rozwiązań elektronicznych.

Opracowane zostały regulacje dot. postępowania w przypadku wystąpienia COVID-19 wśród pracowników. Oprócz tego szczególne rozwiązania objęły:

- zawieszenie zagranicznych podróży służbowych pracowników;
- wprowadzenie horyzontalnych zasad prowadzących do ograniczenia bezpośrednich kontaktów pomiędzy pracownikami;
- wprowadzenie zasad organizacji spotkań odbywających się w budynkach Narodowego Funduszu oraz zasad postępowania w miejscach potencjalnej możliwości powstawania skupisk ludzi;
- dokonanie analizy działań poszczególnych komórek organizacyjnych oraz badania utrzymania ciągłości działania w czasie objętych przepisami związanymi z COVID-19;
- zidentyfikowanie krytycznych obszarów działalności Narodowego Funduszu, które muszą być obsługiwane w pierwszej kolejności w sytuacji kryzysowej.

W zakresie działań związanych ze wsparciem informatycznym i infrastrukturalnym wykonywania pracy w trybie zdalnym:

- umożliwiono pracę zdalną na prywatnych komputerach w sieci Narodowego Funduszu przy wykorzystaniu pulpitu zdalnego VDI;
- zainstalowano na komputerach pracowników oprogramowanie umożliwiające weryfikację podpisu elektronicznego;
- zapewniono narzędzia do prowadzenia spotkań on-line;
- zwiększono liczbę udostępnionych pracownikom telefonów komórkowych;
- wprowadzane są narzędzia elektronicznej platformy samoobsługi pracowniczej (urlopy, delegacje, szkolenia, wnioski);
- zapewniony został zdalny dostęp do niezbędnych systemów i zasobów informatycznych.

Podjęto również szereg działań związanych z bezpieczeństwem osobistym pracowników, w tym m.in.:

- wprowadzono obowiązkowy pomiaru temperatury osób wchodzących do siedziby Narodowego Funduszu;
- zapewniony został dostęp do płynów dezynfekujących oraz maseczek i rękawiczek;
- przeprowadzone zostały testy przesiewowe wśród pracowników na obecność przeciwciał wirusa.

XIII. Informacja dotycząca realizacji umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU), zawieranych na podstawie ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji

Rozdział niniejszy przedstawia krótkie podsumowanie realizacji przedsięwzięć ze środków uzyskanych z umów sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU) w ujęciu finansowym i ekologicznym (dane te prezentowane były już w ujęciu dziedzinowym w poprzednich rozdziałach, niniejsze podsumowanie grupuje je jedynie, biorąc po uwagę efekty wykorzystania środków uzyskanych ze sprzedaży AAU).

W ramach handlu emisjami i obrotu przewidzianymi w Protokole z Kioto jednostkami przyznanej emisji podpisano łącznie 11 umów sprzedaży jednostek AAU pomiędzy Skarbem Państwa Rzeczypospolitej Polskiej, reprezentowanym przez ministra ds. środowiska jako Sprzedawcą, a kontrahentami zagranicznymi.

Z tytułu zawartych umów AAU na Rachunek klimatyczny (wyodrębniony rachunek bankowy Narodowego Funduszu) w latach 2009-2020 wpłynęło **796.492** tys. zł. Wpływy te, lokowane na rachunkach bankowych i powiększone o naliczone odsetki, przeznaczone są na dofinansowanie przedsięwzięć w zakresie: efektywności energetycznej w budownictwie (termomodernizacja), odnawialnych źródeł energii (biogazownie rolnicze, elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę, przyłącza do źródeł wytwórczych energetyki wiatrowej) oraz energooszczędnego oświetlenia ulicznego i niskoemisyjnego transportu miejskiego.

Po opracowaniu przez Narodowy Fundusz programów priorytetowych i ogłoszeniu w ich ramach konkursów, w latach 2011-2020 zawarto 467 umów o dofinansowanie przedsięwzięć w formie dotacji ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym w łącznej kwocie **848.782** tys. zł. Planowana do osiągnięcia wartość ograniczenia lub uniknięcia emisji CO₂ dla powyższych umów wynosi 1.271 tys. Mg/rok. łącznie we wskazanym okresie wydatkowano na rzecz beneficjentów **848.782** tys. zł, w tym w 2020 r. na realizację przedsięwzięć kwotę **2.917** tys. zł oraz refinansowanie kosztów poniesionych przez Narodowy Fundusz na realizację przedsięwzięć na kwotę **93.125** tys. zł.

W celu terminowego wywiązania się ze zobowiązań wynikających z umów AAU, w latach poprzednich strona polska podjęła działania skutkujące wydłużeniem okresu realizacji dla 5. umów oraz wprowadzeniem planu naprawczego wynikającego z uzgodnień z kontrahentami zagranicznymi dla 3. umów.

W okresie funkcjonowania programów priorytetowych System zielonych inwestycji do Narodowego Funduszu wpłynęło 868 wniosków dotacyjnych o dofinansowanie ze środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym i 519 wniosków na współfinansowanie pożyczkowe ze środków własnych Narodowego Funduszu.

Wg stanu na koniec 2020 r. w ramach pięciu programów priorytetowych System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme):

- część 1) Zarządzanie energią w budynkach użyteczności publicznej;
- część 2) Biogazownie rolnicze;
- część 3) Elektrociepłownie i ciepłownie na biomasę;
- część 6) SOWA – Energooszczędne oświetlenie uliczne;
- GEPARD – bezemisyjny transport publiczny;

podpisanych zostało łącznie 240 umów pożyczek o kwocie dofinansowania **530.005** tys. zł, dla przedsięwzięć o wartości kosztorysowej **1.298.114** tys. zł. Pożyczki finansowane są głównie ze środków pochodzących z wpływów wynikających z ustawy Prawo energetyczne.

Do końca 2020 r. dla wszystkich spośród 11. zawartych Umów AAU, zakończono realizację przedsięwzięć i wypłacono beneficjentom środki pieniężne. Dla 10. umów zakończono również okres sprawozdawczy wynikający z ich zapisów, natomiast dla 1. umowy okres sprawozdawczy zakończy się w 2021 r.

Umowy zakończone w latach 2013-2020

- 1) Umowa zawarta z partnerem Japonia 1, z dnia 03.03.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, zakończony okres sprawozdawczy.
- 2) Umowa zawarta z Organizacją Rozwoju Nowych Energii i Technologii Przemysłowych (NEDO), z dnia 09.12.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, zakończony okres sprawozdawczy.
- 3) Umowa zawarta z partnerem Japonia 2, z dnia 20.04.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 4) Umowa zawarta z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy, z dnia 03.10.2011 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 5) Umowa zawarta z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy, z dnia 16.11.2012 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 6) Umowa zawarta z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego z dnia 03.10.2011 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 7) Umowa zawarta z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym na rzecz Irlandii, z dnia 05.05.2010 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 8) Umowa zawarta z Międzynarodowym Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego z dnia 16.11.2012 r. – zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 9) Umowa zawarta z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju działającym na rzecz Rządu Hiszpanii, z dnia 09.11.2009 r. – zakończona realizacji przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 10) Umowa zawarta z Ministrem Środowiska, Łądu i Morza reprezentującym Rząd Włoch, z dnia 16.09.2015 r. – zakończona realizacji przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, okres sprawozdawczy zakończony.
- 11) Umowa zawarta z Ministerstwem Rolnictwa, Żywności i Środowiska Hiszpanii reprezentujące Rząd Hiszpanii, z dnia 04.10.2012 r. - zakończona realizacja przedsięwzięć i wypłata środków dla beneficjentów, umowa w okresie sprawozdawczym do dnia 31.12.2021 r.

Umowy realizowane w 2020 r.:

- 1) **Umowa zawarta z Rządem Hiszpanii, z dnia 04.10.2012 r. – umowny termin zakończenia dla PP: System zielonych inwestycji (GIS) SOWA Energooszczędne oświetlenie uliczne – 30.06.2016 r.; System zielonych inwestycji (GIS) GAZELA Niskoemisyjny transport miejski – 31.12.2017 r.; System zielonych inwestycji (GIS) GEPARD Bezemisyjny transport publiczny – 31.12.2020 r.; System zielonych inwestycji (GIS) KANGUR – Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły – 31.12.2020 r.**

Uzyskane w ramach Umowy środki w kwocie **168.852** tys. zł przeznaczone zostały na dofinansowanie przedsięwzięć w ramach programów priorytetowych: System zielonych inwestycji (GIS) Część 6) SOWA, Część 7) GAZELA, GEPARD i KANGUR. Na koniec 2020 r. kwota wpływów łącznie z odsetkami wynosiła **182.829** tys. zł.

Z uwagi na istniejące ryzyko niezakończenia w terminie przedsięwzięć w ramach programów GEPARD (4 przedsięwzięcia) oraz KANGUR (4 przedsięwzięcia) oraz brak zawartej umowy z beneficjentem programu GAZELA zostały podjęte działania zmierzające do uzgodnienia z Kupującym wdrożenia rozwiązania polegającego na refinansowaniu (zamianie źródeł finansowania) dla projektów inwestycyjnych (GAZELA, KANGUR, GEPARD) oraz środków w ramach niewydatkowanego limitu pomocy technicznej (KOSZI). W dniu 25.05.2020 r. Kupujący zaakceptował zmianę umowy AAU w tym zakresie.

W związku z powyższym, w dniu 24.08.2020 r. Narodowy Fundusz wykonał pierwszy etap uzgodnionego procesu refinansowania. Projekty niezakończone oraz rozwiązana umowa z beneficjentem programu GAZELA zostały wyłączone z finansowania ze środków z subkonta rachunku klimatycznego i w to miejsce dokonano refinansowania 46 projektów zakończonych w ramach programu priorytetowego GIS Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

W IV kwartale 2020 r. Narodowy Fundusz wykonał drugi etap uzgodnionego procesu refinansowania polegający na:

- przelaniu środków z rachunku klimatycznego na rachunek Narodowego Funduszu, celem pokrycia przyszłych kosztów KOSZI;
- dokonaniu dwóch refundacji w ramach limitu kosztów KOSZI na rachunki Narodowego Funduszu na projekty w ramach programu priorytetowego GEPARD II – transport niskoemisyjny Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności oraz projekty w ramach programu priorytetowego GIS – Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

W wyniku powyższych działań, w ramach Umowy AAU zrealizowano 80 umów o dofinansowanie w formie dotacji: 31. przedsięwzięć wyłonionych w I konkursie PP SOWA, 3. przedsięwzięcia wyłonione w I konkursie PP GEPARD i 46. przedsięwzięć w wyniku refinansowania w łącznej kwocie dofinansowania wynoszącej **174.200** tys. zł. (dla programu priorytetowego SOWA **74.369** tys. zł, dla programu priorytetowego GEPARD **6.706** tys. zł i dla procesu refinansowania **93.125** tys. zł).

W ramach umowy AAU, łącznie na koniec 2020 r. wypłacono na rzecz beneficjentów kwotę **174.200** tys. zł. (w tym w 2020 r. na realizację przedsięwzięć **2.917** tys. zł oraz refinansowanie kosztów poniesionych przez Narodowy Fundusz na realizację przedsięwzięć w kwocie **93.125** tys. zł). W wyniku realizacji przedsięwzięć planuje się uzyskanie efektów ekologicznych w postaci redukcji zużycia energii elektrycznej w wysokości 33 tys. MWh/rok oraz redukcji emisji CO₂ w wysokości 46,7 tys. Mg/rok.

W poniższej tabeli 48 przedstawiono informacje dotyczące dofinansowanie przedsięwzięć z wykorzystaniem środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU).

Tabela 48 Dofinansowanie przedsięwzięć z wykorzystaniem środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU) – stan na koniec 2020 r.

Poz.	Kontrahent zagraniczny	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) działający na rzecz Rządu Hiszpanii	Prywatny podmiot japoński nr 1	Prywatny podmiot japoński nr 2	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR) działający na rzecz Rządu Irlandii	Organizacja Rozwoju Nowych Energii i Technologii Przemysłowych (NEDO)	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy	Ministerstwo Rolnictwa, Żywności i Środowiska Hiszpanii reprezentujące Rząd Hiszpanii	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika Window 2 Funduszu Węglowego dla Europy	Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju działający w charakterze powiernika drugiej transzy Hiszpańskiego Funduszu Węglowego	Minister Środowiska, Łądu i Morza reprezentujący Rząd Włoch	Razem	
	Data podpisania umowy sprzedaży	9 listopada 2009 r.	3 marca 2010 r.	20 kwietnia 2010 r.	5 maja 2010 r.	9 grudnia 2010 r.	3 października 2011 r.	3 października 2011 r.	4 października 2012 r.	16 listopada 2012 r.	16 listopada 2012 r.	16 września 2015 r.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	15	
Środki pochodzące ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji gazów cieplarnianych i innych substancji (AAU)														
I.1	Środki pochodzące ze sprzedaży AAU (wydatkowane i będące do dyspozycji - stan na 31.12.2020 r. - łącznie z przychodami z oprocentowania)	tys. zł	113 017	120 885	57 514	65 226	140 843	54 339	19 271	182 829	4 157	85 258	19 274	862 613
I.2	Środki wydatkowane do 31.12.2020 r. - łącznie (w tym finansowanie kosztów Krajowego Operatora Systemu Zielonych Inwestycji)	tys. zł	113 017	120 885	57 514	65 226	140 843	54 339	19 271	182 829	4 157	85 258	19 274	862 613
I.2.1	w tym w 2020 r.	tys. zł								36 325				36 325
I.3	Pozostało do rozdysponowania	tys. zł												
I.4	Liczba naborów konkursowych wniosków - łącznie	szt.	(3) (Sieci II, Biomasa I, Biogaz I)	(2) (Termo II, Termo III)	(2) (Termo I, Termo III)	(6) (Termo I, Termo III, Termo IV, Biomasa I, Biogaz I, Biogaz II)	(2) (PANPIK, Termo III)	(3) Termo III, IV, V	(3) Termo III, IV, V	(4) SOWA, GAZELA, GEPARD I, II, Refinansowanie (PAN/PIK)	(2) Termo III, IV	(5) Termo II, III, IV, V, VI	(1) Termo VI	16
I.4.1	w tym w 2020r.	szt.												
I.5	Liczba podpisanych umów - łącznie	szt.	32	64	16	18	76	63	20	80	6	69	23	467
I.5.1	w tym w 2020 r.	szt.												
I.6	Kwota podpisanych umów - łącznie	tys. zł	110 820	119 501	57 305	63 925	139 657	53 860	18 934	174 199	3 948	84 939	21 694	848 782
I.6.1	w tym w 2020 r.	tys. zł												
I.7	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć - łącznie	tys. zł	253 084	397 850	185 446	250 782	300 814	220 882	73 850	296 182	16 559	323 644	98 358	2 417 451
I.7.1	w tym z umów podpisanych w 2020 r.	tys. zł												
I.8	Liczba przedsięwzięć zakończonych do 31.12.2020 r. - łącznie	szt.	32	64	16	18	76	63	20	80	6	69	23	467
I.8.1	w tym zakończonych w 2020 r.	szt.								1				1

XIV. Załączniki

Załącznik 1

Wyciąg z Bilansu Narodowego Funduszu wg stanu na koniec 2020 r. (kwoty w tys. zł)

AKTYWA		2019	2020
Aktywa trwałe		5 362 764	5 617 865
1	Wartości niematerialne i prawne	1 013	608
2	Rzeczowe aktywa trwałe	43 088	41 545
3	Należności długoterminowe	4 168 229	4 556 142
4	Inwestycje długoterminowe	1 150 434	1 019 570
Aktywa obrotowe		10 006 791	9 049 398
2	Należności krótkoterminowe	829 995	776 586
	Należności od pozostałych jednostek	829 995	776 586
3	Inwestycje krótkoterminowe	9 176 796	8 272 812
	Krótkoterminowe aktywa finansowe	9 176 796	8 272 812
	środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	9 176 796	8 272 812
AKTYWA RAZEM		15 369 555	14 667 263

PASywa		2019	2020
Kapitał (fundusz) własny		15 331 569	14 624 473
1	Kapitał (fundusz) podstawowy	13 457 468	15 250 579
2	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	80 990	80 990
3	Zysk (strata) netto	1 793 111	-707 096
Zobowiązania i rezerwy zobowiązania		37 986	42 790
1	Rezerwy na zobowiązania	17 464	17 555
2	Zobowiązania	11 763	14 771
3	Rozliczenia międzyokresowe	8 759	10 464
PASywa RAZEM		15 369 555	14 667 263

Wyciąg z Rachunku zysków i strat Narodowego Funduszu za rok 2020 r. (kwoty w tys. zł)

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	2019	2020
A. Przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi	4 518 112	2 840 410
A.1 Opłaty i kary za korzystanie ze środowiska	184 889	187 652
A.2 Opłaty eksploatacyjne i koncesyjne	283 280	271 157
A.3 Opłaty produktowe	24 717	25 283
A.4 Opłaty rejestracyjne za wydanie pozwolenia zintegrowanego	1 185	1 019
A.5 Opłaty z ustawy - Prawo wodne	266 835	6 716
A.6 Opłaty i kary z ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych oraz opłaty za NO _x i SO ₂	18 008	15 712
A.7 Opłaty wynikające z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	1 004	451
A.8 Opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy Prawo energetyczne	707 836	3 235
A.9 Opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o efektywności energetycznej	-4 846	-3 213
A.10 Opłaty zastępcze i kary wynikające z ustawy o odnawialnych źródłach energii	194 109	22 780
A.11 Opłaty i kary wynikające z ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	650	420
A.12 Kary wynikające z ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	1	0
A.13 Kary wynikające z ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów	393	240
A.14 Kary wynikające z ustawy o odpadach	2 445	3 301
A.15 Wpływy z kar pieniężnych wymierzanych na podstawie art. 315a ustawy Prawo ochrony środowiska	260	480
A.16 Opłaty emisyjne, o których mowa w art. 321a ustawy- Prawo ochrony środowiska	1 625 771	1 594 951
A.17 Środki pochodzące ze sprzedaży na aukcji uprawnień do emisji gazów cieplarnianych	1 164 381	8 000
A.18 Wpływy z nawiązek wymierzanych na podstawie kodeksu karnego	120	249
A.19 Dotacje z budżetu państwa na Pomoc Techniczną	35 366	36 664
A.20 Środki z likwidacji Funduszu Niskoemisyjnego Transportu	0	653 588
A.21 Dotacja celowa - FinEERGo-Dom	0	76
A.22 Dotacja celowa - Projekt PDE	9 976	10 229
A.23 Środki od innych jednostek sektora finansów publicznych	600	210
A.24 Pozostałe przychody	1 132	1 210
B. Koszty działalności operacyjnej	2 880 447	3 577 205
B.1 Wydatki związane z dofinansowaniem ochrony środowiska	2 772 853	3 464 870
Dofinansowanie zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe	161 418	100 872
Dotacja celowa - Projekt PDE	9 977	10 229
Dotacje	2 599 240	3 345 776
Częściowe umorzenia pożyczek	2 218	7 993
B.2 Koszty funkcjonowania organów i biura	107 594	112 335
C. Zysk/strata ze sprzedaży (A-B)	1 637 666	-736 795
D. Pozostałe przychody operacyjne	335	645
D.1 Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	46	23
D.2 Inne przychody operacyjne	289	622
E. Pozostałe koszty operacyjne	93	12
E.1 Inne koszty operacyjne	93	12
F. Zysk/strata na działalności operacyjnej (C+D-E)	1 637 908	-736 163
G. Przychody finansowe	256 384	198 274
G.1 Odsetki	251 332	193 901
G.2 Zysk ze zbycia inwestycji	726	0
G.3 Aktualizacja wartości aktywów finansowych	4 053	4 275
G.4 Inne	272	98
H. Koszty finansowe	101 181	169 207
H.1 Odsetki	0	16
H.2 Aktualizacja wartości aktywów finansowych	101 116	169 172
H.3 Inne	65	19
I. Zysk/strata brutto = netto (F+G-H)	1 793 111	-707 096

Wyciąg z Rachunku przepływów pieniężnych Narodowego Funduszu za rok 2020 r. (kwoty w tys. zł)

RACHUNEK PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH	2019	2020
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk / strata netto	1 793 111	-707 096
Korekty razem	224 419	-171 270
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	2 017 530	-878 366
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy	4 139	3 811
Wydatki	52 435	29 429
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-48 296	-25 618
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A+/-B+/-C)	1 969 234	-903 983
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych	1 969 234	-903 983
F. Środki pieniężne na początek okresu	7 207 562	9 176 796
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-D)	9 176 796	8 272 812

Wyciąg z Zestawienia zmian w Funduszu własnym Narodowego Funduszu za rok 2020 r. (kwoty w tys. zł)

ZESTAWIENIE ZMIAN w FUNDUSZU WŁASNYM	2019	2020
I Fundusz własny na początek okresu (BO)	13 538 458	15 331 569
Ia. Fundusz własny na początek okresu (BO), po korektach	13 538 458	15 331 569
Fundusz statutowy na początek okresu	12 834 013	13 457 468
Fundusz statutowy na koniec okresu	13 457 468	15 250 579
Fundusz rezerwowy na koniec okresu	80 990	80 990
Zysk (strata) z lat ubiegłych na koniec okresu		
Wynik netto	1 793 111	-707 096
II. Fundusz własny na koniec okresu (BZ)	15 331 569	14 624 473

Załącznik 2

Wydatkowanie środków Narodowego Funduszu w układzie programów priorytetowych w 2020 r.

Poz.	Cele i kierunki wydatkowania środków	Wydatki środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (tys. zł)						
		Środki własne Narodowego Funduszu					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM wydatki środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego	Pożyczki	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	75 824	13 874	23 339	601 614	714 651	1 738 497	2 453 148
I.1	Ochrona wód		13 874		600 697	614 571	1 738 497	2 353 068
I.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych		3 451		46 152	49 603		49 603
I.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko		8 581		487 194	495 775		495 775
I.1.3	Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych				67 351	67 351		67 351
I.1.4	Pozostałe wydatki w dziedzinie - umowy poza programami priorytetowymi		1 842			1 842		1 842
I.1.5	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach						1 738 497	1 738 497
I.2	Górnictwo	339		20 736	917	21 992		21 992
I.2.1	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin	339		20 736	917	21 992		21 992
I.3	Wspieranie ekologicznych form transportu oraz ochrona środowiska w żegludze śródlądowej			1 500		1 500		1 500
I.4	Monitoring Środowiska	75 485		1 103		76 588		76 588
I.4.1	Wspieranie działalności monitoringu środowiska.	75 485		1 103		76 588		76 588
II	Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	3 569		303 948	61 492	369 009	305 955	674 964
II.1	Ochrona przyrody i krajobrazu	1 908		15 621		17 529	14 668	32 197
II.1.1	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo	1 908		12 103		14 011		14 011
II.1.2	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko			3 518		3 518		3 518
II.1.3	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna						14 668	14 668
II.2	LIFE-program działań na rzecz środowiska i klimatu	905		7 222		8 127		8 127
II.2.1	Współfinansowanie programu LIFE	905		7 222		8 127		8 127
II.3	Geologia			177 345		177 345		177 345
II.3.1	Poznanie budowy geologicznej na rzecz kraju			177 345		177 345		177 345
II.4	Gekon – Generator Koncepcji Ekologicznych			1 063		1 063		1 063

Załącznik 2 cd.

Poz.	Cele i kierunki wydatkowania środków	Wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (tys. zł)						
		Środki własne Narodowego Funduszu					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego	Pożyczki	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
II.5	Ochrona powierzchni ziemi	756		99 754	58 549	159 059	291 287	450 346
II.5.1	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów			16 870		16 870		16 870
II.5.2	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 2) Instalacje gospodarowania odpadami				2 280	2 280		2 280
II.5.3	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 3) Międzynarodowe przemieszczanie odpadów							
II.5.4	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 4) Baza danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami	756		8 831		9 587		9 587
II.5.5	Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach działań 2.2 i 2.5 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko				52 262	52 262		52 262
II.5.6	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej			9 180		9 180		9 180
II.5.7	Usuwanie porzuconych odpadów			9 026	3 326	12 352		12 352
II.5.8	Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie			36 992		36 992		36 992
II.5.9	Ochrona powierzchni ziemi. Część 1) Rekultywacja terenów zdegradowanych *			2 177		2 177		2 177
II.5.10	Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest *			16 165		16 165		16 165
II.5.11	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 3) Modernizacja stacji demontażu pojazdów - część programu rozliczana				681	681		681
II.5.12	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 9) Gospodarowanie substancjami zubożającymi warstwę ozonową i niektórymi fluorowanymi gazami cieplarnianymi - część programu rozliczana			513		513		513
II.5.13	PO IiS 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi						155 763	155 763
II.5.14	PO IiS 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego						135 524	135 524
II.7	Gospodarka o obiegu zamkniętym			2 943	2 943	5 886		5 886
III	Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	7 000	10	2 992 943	513 475	3 513 428	1 337 689	4 851 117
III.1	Gospodarka wodna			18 218		18 218	435 696	453 914
III.1.1	Budowa, przebudowa i odbudowa obiektów hydrotechnicznych - program rozliczany			10 260		10 260		10 260
III.1.2	Moja Woda *			7 958		7 958		7 958
III.1.3	PO IiS 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska						435 696	435 696

Załącznik 2 cd.

Poz.	Cele i kierunki wydatkowania środków	Wyплаты środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (tys. zł)						
		Środki własne Narodowego Funduszu					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego	Pożyczki	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
III.2	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	7 000		95 925	69 804	172 729	290 160	462 889
III.2.1	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska. Część 1) Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska	7 000		3 137	69 804	79 941		79 941
III.2.2	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska. Część 2) Miasto z Klimatem – „zielono-niebieska infrastruktura”			261		261		261
III.2.3	Ogólnopolski System Finansowania Służb Ratowniczych. Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych			83 768		83 768		83 768
III.2.4	Ogólnopolski System Finansowania Służb Ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych			8 759		8 759		8 759
III.2.5	PO IiS 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska						290 160	290 160
III.3	Ochrona atmosfery i klimatu		10	2 868 571	443 671	3 312 252	611 833	3 924 085
III.3.1	Czyste powietrze *			674 743	6 000	680 743		680 743
III.3.2	Zadania wskazane przez ustawodawcę. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg *			1 400 000		1 400 000		1 400 000
III.3.3	GEPARD II – transport niskoemisyjny. Część 2) Strategia rozwoju elektromobilności - program rozliczany *			5 625		5 625		5 625
III.3.4	System Zielonych Inwestycji (GIS) - Kangur - Bezpieczna i ekologiczna droga do szkoły *			4 291	244	4 535		4 535
III.3.5	System Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme). Gepard - Bezemisyjny transport publiczny - program rozliczany *			15 734	4 080	19 814		19 814
III.3.6	SOWA - oświetlenie zewnętrzne				18 897	18 897		18 897
III.3.7	Budownictwo Energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie			223 474	3 803	227 277		227 277
III.3.8	Zielony samochód - dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego (M1)			262		262		262
III.3.9	Mój Prąd			489 646		489 646		489 646
III.3.10	Ciepłownictwo Powiatowe - pilotaż				662	662		662
III.3.11	Energia Plus				265 476	265 476		265 476
III.3.12	Wsparcie projektów realizowanych w ramach podziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020				98 639	98 639		98 639
III.3.13	Zadania wskazane przez ustawodawcę. Porozumienie pomiędzy Ministrem Środowiska, Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej określające zasady finansowania zadań Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami.			20 628		20 628		20 628
III.3.14	Współfinansowanie IV osi priorytetowej PO IiS 2007-2013- przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska - program rozliczany.		10			10		10
III.3.15	Agroenergia			89		89		89
III.3.16	SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 3) Prosument - linia dofinansowania z przeznaczeniem na zakup i montaż mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii - część programu rozliczana			1	65	66		66
III.3.17	Poprawa jakości powietrza. Część 4) LEMUR – Energooszczędne Budynki Użyteczności Publicznej - część programu rozliczana			106	1 228	1 334		1 334
III.3.18	Poprawa jakości powietrza. Część 5) Budynki użyteczności publicznej o podwyższonym standardzie energooszczędności - część programu rozliczana			27 122	41 001	68 123		68 123

Załącznik 2 cd.

Poz.	Cele i kierunki wydatkowania środków	Wyплаты środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (tys. zł)						
		Środki własne Narodowego Funduszu					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego	Pożyczki	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
III.3.19	E-Etap - Energy Efficiency Training and Auditing Project			1 073		1 073		1 073
III.3.20	Polska Geotermia Plus			4 039	1 769	5 808		5 808
III.3.21	Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce. Część 2) Popularyzacja technologii zweryfikowanych w ramach Systemu Weryfikacji Technologii Środowiskowych ETV **			83		83		83
III.3.22	Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce. Część 1) Sokół - wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych - program rozliczany **			1 655	1 807	3 462		3 462
III.3.23	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Podziałanie 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł wraz z podłączeniem tych źródeł do sieci dystrybucyjnej/przesyłowej						74 787	74 787
III.3.24	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Podziałanie 1.2 Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach - forma zwrotna						44 841	44 841
III.3.25	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Podziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach publicznych						110 603	110 603
III.3.26	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Podziałanie 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym - forma zwrotna						54 037	54 037
III.3.27	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Działanie 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu						200 147	200 147
III.3.28	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Podziałanie 1.6.1 Źródła wysokosprawnej kogeneracji						86 753	86 753
III.3.29	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa I Zmniejszenie emisyjności gospodarki. Podziałanie 1.6.2 Sieci ciepłownicze i chłodnicze dla źródeł wysokosprawnej kogeneracji						40 665	40 665
III.4	Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE			10 229		10 229		10 229
IV	Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności, postaw) ekologicznych społeczeństwa	9 160		23 151		32 311	22 990	55 301
IV.1	Edukacja ekologiczna	9 160		23 151		32 311	22 990	55 301
IV.1.1	Edukacja ekologiczna	9 160		23 139		32 299		32 299
IV.1.2	Wzmocnienie działań społeczności lokalnych dla zrównoważonego rozwoju			12		12		12
IV.1.3	PO liś 2014-2020 oś priorytetowa II Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu. Działanie 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna						22 990	22 990

Załącznik 2 cd.

Poz.	Cele i kierunki wydatkowania środków	Wyплаты środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (tys. zł)						
		Środki własne Narodowego Funduszu					Wydatkowanie środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM wypłaty środków własnych Narodowego Funduszu i obsługiwanych środków europejskich (7+8)
		Środki przekazane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych i ceny wykupu obligacji	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego	Pożyczki	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5+6)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
V	Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska	5 319		6 733	92 199	104 251	124	104 375
V.1	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	5 319		-1 260		4 059		4 059
V.1.1	Wsparcie Ministra Środowiska w zakresie realizacji polityki ochrony środowiska. Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych	5 319		6 775		12 094		12 094
V.1.2	Zadania wskazane przez ustawodawcę. Przygotowanie i obsługa 24. sesji Konferencji Stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 24) - program rozliczany			-8 035		-8 035		-8 035
V.2	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) REGION				64 692	64 692		64 692
V.3	Ekologiczny Fundusz Partnerski SIDA						124	124
V.4	Kapitałowe finansowanie ochrony środowiska				27 507	27 507		27 507
V.5	Umorzenia			7 993		7 993		7 993
	RAZEM	100 872	13 884	3 350 114	1 268 780	4 733 650	3 405 255	8 138 905

* - realizacja pozycji była planowana w celu z poz. I.

** - realizacja pozycji była planowana w celu z poz. II.

Załącznik 3

Podpisane w 2020 r. w Narodowym Funduszu umowy w układzie programów priorytetowych

Poz.	Cele i kierunki alokowania środków	Podpisane w 2020 r. umowy w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW i środków europejskich (tys. zł)					
		Środki własne Narodowego Funduszu				Kwota podpisanych umów ze środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM kwota podpisanych umów (6+7)
		Finansowanie dotacyjne		Finansowanie pożyczkowe i kapitałowe	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5)		
		Środki przekazywane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego				
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego	1 999	11 896	1 331 903	1 345 798	5 533	1 351 331
I.1	Ochrona wód			1 330 944	1 330 944		1 330 944
I.1.1	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 1) Gospodarka ściekowa w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych			41 495	41 495		41 495
I.1.2	Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko			987 668	987 668		987 668
I.1.3	Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych			301 781	301 781		301 781
I.2	Górnictwo	1 999	10 396	959	13 354		13 354
I.2.1	Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobywania kopalin	1 999	10 396	959	13 354		13 354
I.3	Zadania wskazane przez ustawodawcę. Wspieranie ekologicznych form transportu oraz ochrona środowiska w żegludze śródlądowej		1 500		1 500		1 500
I.4	Monitoring Środowiska					5 533	5 533
I.4.1	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa II "Ochrona Środowiska" działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska - środki europejskie					5 533	5 533
II	Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska	865	438 272	495 902	935 039	306 101	1 241 140
II.1	Ochrona przyrody i krajobrazu		7 741		7 741	3 354	11 095
II.1.1	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Część 1) Ochrona obszarów i gatunków cennych przyrodniczo		6 017		6 017		6 017
II.1.2	Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Część 2) Współfinansowanie projektów Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko		1 724		1 724		1 724
II.1.3	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa II "Ochrona Środowiska" działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska - środki europejskie					3 354	3 354
II.2	LIFE-program działań na rzecz środowiska i klimatu		80 017		80 017		80 017
II.2.1	Współfinansowanie programu LIFE		80 017		80 017		80 017
II.3	Geologia		60 290		60 290		60 290
II.3.1	Poznanie budowy geologicznej na rzecz kraju		60 290		60 290		60 290

Załącznik 3 cd.

Poz.	Cele i kierunki alokowania środków	Podpisane w 2020 r. umowy w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW i środków europejskich (tys. zł)					
		Środki własne Narodowego Funduszu				Kwota podpisanych umów ze środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM kwota podpisanych umów (6+7)
		Finansowanie dotacyjne		Finansowanie pożyczkowe i kapitałowe	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5)		
		Środki przekazywane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa jednostkom budżetowym	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego				
1	2	3	4	5	6	7	8
II.4	Ochrona powierzchni ziemi	865	281 736	487 654	770 255	302 747	1 073 002
II.4.1	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawaniu odpadów		48 655		48 655		48 655
II.4.2	Racjonalna gospodarka odpadami. Część 2) Instalacje gospodarowania odpadami		20 000	145 478	165 478		165 478
II.4.3	Współfinansowanie projektów realizowanych w ramach działań 2.2 i 2.5 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko			337 294	337 294		337 294
II.4.4	Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej		38 967		38 967		38 967
II.4.5	Usuwanie porzuconych odpadów		74 114	4 882	78 996		78 996
II.4.6	Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie		100 000		100 000		100 000
II.4.7	Ochrona powierzchni ziemi. Część 2) Remediacja powierzchni ziemi objętej szkodą w środowisku albo zanieczyszczeniem historycznym	865			865		865
II.4.8	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa II "Ochrona Środowiska" działanie 2.2 Gospodarka odpadami komunalnymi - środki europejskie					259 339	259 339
II.4.9	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa II "Ochrona Środowiska" działanie 2.5 Poprawa jakości środowiska miejskiego - środki europejskie					43 408	43 408
II.5	Gospodarka o obiegu zamkniętym		8 488	8 248	16 736		16 736
III	Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych	3 979	2 358 782	1 059 530	3 422 291	659 164	4 081 455
III.1	Gospodarka wodna		108 130		108 130		108 130
III.1.1	Moja Woda		108 130		108 130		108 130
III.2	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	3 979	155 540	210 335	369 854	52 849	422 703
III.2.1	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska. Część 1) Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie skutków zagrożeń środowiska	3 979		210 335	214 314		214 314
III.2.2	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska. Część 2) Miasto z Klimatem – „zielono-niebieska infrastruktura”		5 222		5 222		5 222
III.2.3	Ogólnopolski System Finansowania Służb Ratowniczych. Część 1) Dofinansowanie zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego w akcjach ratowniczych		126 320		126 320		126 320
III.2.4	Ogólnopolski System Finansowania Służb Ratowniczych. Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych		23 998		23 998		23 998
III.2.5	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa II "Ochrona Środowiska" działanie 2.1 Adaptacja do zmian klimatu wraz z zabezpieczeniem i zwiększeniem odporności na klęski żywiołowe, w szczególności katastrofy naturalne oraz monitoring środowiska - środki europejskie					52 849	52 849

Załącznik 3 cd.

Poz.	Cele i kierunki alokowania środków	Podpisane w 2020 r. umowy w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW i środków europejskich (tys. zł)					
		Środki własne Narodowego Funduszu				Kwota podpisanych umów ze środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM kwota podpisanych umów (6+7)
		Finansowanie dotacyjne		Finansowanie pożyczkowe i kapitałowe	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5)		
		Środki przekazywane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa jednostkom budżetowym	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego				
1	2	3	4	5	6	7	8
III.3	Ochrona atmosfery i klimatu		2 095 112	849 195	2 944 307	606 315	3 550 622
III.3.1	Czyste powietrze		38 124		38 124		38 124
III.3.2	Zadania wskazane przez ustawodawcę. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg.		1 400 000		1 400 000		1 400 000
III.3.3	SOWA - oświetlenie zewnętrzne			83 064	83 064		83 064
III.3.4	Budownictwo Energooszczędne. Część 1) Zmniejszenie zużycia energii w budownictwie		108 220	5 933	114 153		114 153
III.3.5	Zielony samochód - dofinansowanie zakupu elektrycznego samochodu osobowego (M1)		3 221		3 221		3 221
III.3.6	Mój prąd		489 646		489 646		489 646
III.3.7	Ciepłownictwo Powiatowe		2 095	4 887	6 982		6 982
III.3.8	Energia Plus			492 457	492 457		492 457
III.3.9	Wsparcie projektów realizowanych w ramach podziałania 1.1.1., działań 1.2, 1.5 i 1.6 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020			178 979	178 979		178 979
III.3.10	Agroenergia		4 682		4 682		4 682
III.3.11	Poprawa jakości powietrza. Część 5) Budynki Użyteczności Publicznej o podwyższonym standardzie		35 238	45 196	80 434		80 434
III.3.12	Polska Geotermia Plus		13 886	20 829	34 715		34 715
III.3.13	Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce. Część 1) Sokół - wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych			17 850	17 850		17 850
III.3.14	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 program "Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu"					20 093	20 093
III.3.15	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa I " Zmniejszenie emisyjności gospodarki" podziałanie 1.1.1 Wspieranie inwestycji dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł - środki europejskie					143 503	143 503
III.3.16	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa I " Zmniejszenie emisyjności gospodarki" podziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach użyteczności publicznej - środki europejskie					78 902	78 902
III.3.17	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa I " Zmniejszenie emisyjności gospodarki" podziałanie 1.3.2 Wspieranie efektywności energetycznej w sektorze mieszkaniowym - środki europejskie					771	771
III.3.18	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa I " Zmniejszenie emisyjności gospodarki" działanie 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu - środki europejskie					168 641	168 641
III.3.19	PO IiŚ 2014-2020 oś priorytetowa I " Zmniejszenie emisyjności gospodarki" działanie 1.6.1 Źródła wysokosprawnej kogeneracji - środki europejskie					194 405	194 405

Załącznik 3 cd.

Poz.	Cele i kierunki alokowania środków	Podpisane w 2020 r. umowy w układzie programów priorytetowych NFOŚiGW i środków europejskich (tys. zł)					
		Środki własne Narodowego Funduszu				Kwota podpisanych umów ze środków europejskich obsługiwanych lub będących w dyspozycji Narodowego Funduszu	RAZEM kwota podpisanych umów (6+7)
		Finansowanie dotacyjne		Finansowanie pożyczkowe i kapitałowe	RAZEM ze środków własnych Narodowego Funduszu (3+4+5)		
		Środki przekazywane za pośrednictwem rezerwy celowej budżetu państwa państwowym jednostkom budżetowym	Pozostałe formy finansowania dotacyjnego				
1	2	3	4	5	6	7	8
IV	Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji (wiedzy, umiejętności, postaw) ekologicznych społeczeństwa		47 544		47 544		47 544
IV.1	Edukacja ekologiczna		47 544		47 544		47 544
IV.1.1	Edukacja ekologiczna		47 544		47 544		47 544
V	Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska	9 124	19 316	187 707	216 147	124	216 271
V.1	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	9 124	10 928		20 052		20 052
IV.2.1	Wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej. Część 1) Ekspertyzy, opracowania, realizacja zobowiązań międzynarodowych	9 124	10 928		20 052		20 052
V.2	Wsparcie Ministra Klimatu i Środowiska w zakresie realizacji polityki klimatycznej i środowiskowej. Część 2) Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny rządu Królestwa Szwecji					124	124
V.1	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) REGION			160 200	160 200		160 200
V.1	Kapitałowe finansowanie ochrony środowiska			27 507	27 507		27 507
V.2	Umorzenia		8 388		8 388		8 388
	RAZEM	15 967	2 875 810	3 075 042	5 966 819	970 922	6 937 741

Załącznik 4

Złożone wnioski o dofinansowanie i zawarte umowy w 2020 r.

Wnioski złożone w Narodowym Funduszu w 2020 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Wnioski złożone w 2020 r.		
		Liczba wniosków	Wnioskowane dofinansowanie (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)
1	2	3	4	5
1	Ochrona wód	27	327 745	1 132 226
	w tym:			
1.1	Oś priorytetowa II PO LiŚ 2014-2020 - współfinansowanie	13	122 539	844 132
1.2	Środki do udostępnienia wojewódzkim funduszom na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska	1	30 000	30 000
2	Gospodarka wodna	24	91 878	161 431
	w tym:			
2.1	Środki do udostępnienia wojewódzkim funduszom na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska	16	64 000	82 650
2.2	LIFE - współfinansowanie	1	25 095	73 962
3	Ochrona klimatu i atmosfery	236 799	6 273 383	15 976 254
	w tym:			
3.1	Oś priorytetowa I PO LiŚ 2014-2020 - środki UE	9	222 295	296 112
3.2	Mechanizm Finansowy EOG - środki europejskie	600	2 715 467	5 603 402
3.3	Oś priorytetowa I PO LiŚ 2014-2020 - współfinansowanie	27	430 361	1 516 208
3.4	Umorzenia pożyczek i kredytów	2	3 521 *	39 051
3.5	LIFE - współfinansowanie	1	529	529
3.6	Program "Mój Prąd"	235 628	1 178 140	5 014 164
4	Ochrona powierzchni ziemi	130	1 061 742	2 471 051
	w tym:			
4.1	Oś priorytetowa II PO LiŚ 2014-2020 - środki UE	2	19 181	22 567
4.2	Oś priorytetowa II PO LiŚ 2014-2020 - współfinansowanie	14	404 317	1 167 214
4.3	Umorzenia pożyczek i kredytów	8	18 179 *	62 425
4.4	Środki do udostępnienia wojewódzkim funduszom na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska	16	124 410	131 689
4.5	LIFE - współfinansowanie	1	50	50
5	Ochrona przyrody i krajobrazu	59	95 066	211 996
	w tym:			
5.1	Oś priorytetowa II PO LiŚ 2014-2020 - współfinansowanie	2	437	2 911
5.2	LIFE - współfinansowanie	6	69 807	183 983
6	Górnictwo	17	209 584	229 891
7	Geologia	61	755 587	799 258
8	Zapobieganie klęskom żywiołowym i poważnym awariom oraz usuwanie ich skutków	123	360 336	488 370
9	Edukacja ekologiczna	43	41 550	53 678
	w tym:			
9.1	LIFE - współfinansowanie	2	55	5 874
10	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze	30	86 805	197 118
11	Wnioski różne	221	1 532 707	3 791 700
	w tym:			
11.1	Oś priorytetowa II PO LiŚ 2014-2020 (działanie 2.1) - środki UE	26	177 909	269 425
11.2	LIFE - współfinansowanie	34	210 534	848 568
11.3	Środki do udostępnienia wojewódzkim funduszom na realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska	23	266 217	274 277
12	Razem NFOŚiGW - środki własne	236 897	7 701 531	19 321 467
13	Razem NFOŚiGW - środki europejskie	637	3 134 852	6 191 506
14	Razem NFOŚiGW - środki własne i europejskie (12+13)	237 534	10 836 383	25 512 973

* - dla umorzeń w kolumnie 4 wykazano maksymalną kwotę możliwego umorzenia

Umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2020 r.

Poz.	Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Wskaźnik 4/5 (%)
1	Ochrona wód	35	1 330 944	4 415 410	30,1%
	z tego:				
1.1	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - współfinansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	17	987 668	4 009 513	24,6%
1.2	Pozostałe finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	18	343 276	405 897	84,6%
2	Gospodarka wodna - finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	16	108 130	112 549	96,1%
3	Ochrona klimatu i atmosfery	98 623	3 550 622	7 513 307	47,3%
	z tego:				
3.1	Oś priorytetowa I PO IiŚ 2014-2020 - finansowanie dotacyjne UE	63	577 144	1 674 513	34,5%
3.2	Oś priorytetowa I PO IiŚ 2014-2020 - finansowanie pożyczkowe UE	2	9 079	16 198	56,1%
3.3	Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2014-2021 program "Środowisko, Energia i Zmiany Klimatu" - finansowanie dotacyjne EOG	3	20 092	20 092	100,0%
3.3	Pozostałe finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	98 482	2 095 111	5 802 504	50,7%
	w tym:				
3.3.1	Program priorytetowy "Mój prąd"	98 124	489 646		
3.4	Pozostałe finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	73	849 196		
4	Ochrona powierzchni ziemi	1 026	1 073 002	1 922 930	55,8%
	z tego:				
4.1	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - finansowanie dotacyjne UE	23	302 747	524 438	57,7%
4.2	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - współfinansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	7	337 294	907 847	37,2%
4.3	Pozostałe finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	3	150 360	490 645	88,2%
4.4	Pozostałe finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	993	282 601		
5	Ochrona przyrody i krajobrazu	44	11 095	19 220	57,7%
	z tego:				
5.1	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - finansowanie dotacyjne UE	3	3 354	12 796	39,7%
5.2	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - współfinansowanie dotacyjne NFOŚiGW	3	1 724		
5.3	Pozostałe finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	38	6 017	6 424	93,7%
6	Górnictwo	7	13 354	13 651	97,8%
	z tego:				
6.1	Finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	1	959	959	100,0%
6.2	Finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	6	12 395	12 692	97,7%
7	Geologia - finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	8	60 290	68 453	88,1%
8	Monitoring Środowiska - finansowanie dotacyjne UE - II oś priorytetowa PO IiŚ 2014-2020	2	5 533	6 509	85,0%
9	Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczenie skutków zagrożeń środowiska	106	422 703	590 567	71,6%
	z tego:				
9.1	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - finansowanie dotacyjne UE	4	52 849	81 438	64,9%
9.2	Oś priorytetowa II PO IiŚ 2014-2020 - współfinansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	1	8 430	68 824	12,2%
9.3	Pozostałe finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	55	201 905	253 533	79,6%
9.4	Finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	46	159 519	186 772	85,4%
10	Edukacja ekologiczna - finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	28	47 544	56 343	84,4%
11	Ekspertyzy i prace naukowo-badawcze - finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	14	20 052	20 052	100,0%
12	Realizacja przedsięwzięć finansowanych ze środków pochodzących z darowizny rządu Królestwa Szwecji - finansowanie dotacyjne ze środków powierzonych NFOŚiGW	1	124	124	100,0%

Umowy zawarte w Narodowym Funduszu w 2020 r. cd.

Poz.	Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Wskaźnik 4/5 (%)
1	2	3	4	5	6
13	Gospodarka o obiegu zamkniętym	16	16 736	16 737	100,0%
	z tego:				
13.1	Finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	8	8 248	16 737	100,0%
13.2	Finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	8	8 488		
14	SYSTEM – Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez partnerów zewnętrznych. Część 2) REGION - finansowanie pożyczkowe NFOŚiGW	3	160 200	160 200	100,0%
15	LIFE - współfinansowanie dotacyjne NFOŚiGW	18	80 017	334 423	23,9%
16	Ekologiczne formy transportu - żegluga śródlądowa - finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	1	1 500	1 500	100,0%
17	Umorzenia pożyczek - finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	7	8 388	8 388	100,0%
17	Inwestycje kapitałowe - finansowanie kapitałowe NFOŚiGW	1	27 507	27 507	100,0%
18	Razem NFOŚiGW - środki własne	99 855	5 966 819	12 963 257	45,4%
	z tego:				
18.1	finansowanie pożyczkowe i kapitałowe NFOŚiGW	187	3 075 043		
18.2	finansowanie dotacyjne NFOŚiGW	99 668	2 891 776		
19	Razem NFOŚiGW - środki europejskie	101	970 922	2 324 615	
	z tego:				
19.1	finansowanie pożyczkowe UE	2	9 079	16 198	
19.2	finansowanie dotacyjne UE i MF EOG	98	961 719	2 308 293	
19.3	finansowanie dotacyjne ze środków powierzonych NFOŚiGW	1	124	124	
20	Razem NFOŚiGW - środki własne i europejskie (19+20)	99 956	6 937 741	15 287 872	

XV. Spis rysunków

Rysunek 1	Zawieranie umów w ramach PO liŚ 2014-2020 narastająco w 2020 r.	7
Rysunek 2	Struktura dziedziczenia finansowania ochrony środowiska dla umów zawieranych przez Narodowy Fundusz w 2020 r.	9
Rysunek 3	Struktura przychodów Narodowego Funduszu w 2020 r.	20
Rysunek 4	Złożone w 2020 r wnioski o dofinansowanie w ramach PO liŚ 2014-2020 w układzie działań lub poddziałań programu.	38

XVI. Spis tabel

Tabela 1	Liczba i kwoty zawartych w latach 2018-2020 umów na finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej – zestawienie syntetyczne (tys. zł)	8
Tabela 2	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w Narodowym Funduszu w 2020 r. w porównaniu do 2019 r.	10
Tabela 3	Plan finansowy Narodowego Funduszu na 2020 r. i jego wykonanie (dane w zaokrągleniu do tys. zł).....	13
Tabela 4	Środki pieniężne Narodowego Funduszu w 2020 r. – układ źródeł finansowania (dane w zaokrągleniu do tys. zł).....	16
Tabela 5	Wpływy i wydatki środków finansowych w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. (dane w zaokrągleniu do tys. zł).....	17
Tabela 6	Wykonanie planu kosztów w układzie zadaniowym w 2020 r.	24
Tabela 7	Wyплаты środków do wojewódzkich funduszy i z wojewódzkich funduszy do beneficjentów końcowych programu priorytetowego „Czyste Powietrze”	28
Tabela 8	Złożone przez beneficjentów końcowych wnioski o dofinansowanie w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”	29
Tabela 9	Zawarte umowy z beneficjentami końcowymi w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”	30
Tabela 10	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w ramach programu priorytetowego „Czyste Powietrze”	31
Tabela 11	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie programu priorytetowego „Mój Prąd”	32
Tabela 12	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w programie priorytetowym „Moja woda”	36
Tabela 13	Środki europejskie –finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2020 r. (tys. zł).....	37
Tabela 14	Umowy zawarte w ramach PO liŚ 2014-2020 dotyczące środków obsługiwanych przez Narodowy Fundusz (stan na 31.12.2020 r.).....	39
Tabela 15	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.1.1 PO liŚ 2014-2020	41
Tabela 16	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 1.2 PO liŚ 2014-2020.....	42
Tabela 17	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.3.1 PO liŚ 2014-2020	43
Tabela 18	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.3.2 PO liŚ 2014-2020.....	44
Tabela 19	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 1.5 PO liŚ 2014-2020.....	46
Tabela 20	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych oraz zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.6.1 PO liŚ 2014-2020	47

Tabela 21	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych oraz zakończonych w 2020 r. w zakresie poddziałania 1.6.2 PO liŚ 2014-2020	48
Tabela 22	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.1 PO liŚ 2014-2020.....	49
Tabela 23	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.2 PO liŚ 2014-2020.....	50
Tabela 24	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.3 PO liŚ 2014-2020.....	51
Tabela 25	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.4 PO liŚ 2014-2020.....	52
Tabela 26	Efekty ekologiczne lub rzeczowe z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r. w zakresie działania 2.5 PO liŚ 2014-2020.....	53
Tabela 27	Efekty ekologiczne lub rzeczowe w zakresie MF EOG i NMF z umów podpisanych i zakończonych w 2020 r.....	54
Tabela 28	Zwrotne finansowanie ochrony środowiska przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich i współfinansowanie przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2020 r. (tys. zł)	63
Tabela 29	Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach w 2020 r. – zestawienie zbiorcze (tys. zł).....	64
Tabela 30	Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł).....	65
Tabela 31	Dotacyjne finansowanie przedsięwzięć realizowanych bez udziału środków europejskich – finansowanie w dziedzinach dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł).....	66
Tabela 32	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań realizowanych bez udziału środków europejskich przez państwowe jednostki budżetowe w 2020 r. – finansowanie w dziedzinach (tys. zł).....	67
Tabela 33	Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich w 2020 r. – zestawienie zbiorcze (tys. zł).....	68
Tabela 34	Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł)	69
Tabela 35	Środki przekazane do budżetu państwa na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych w 2020 r. – współfinansowanie środków europejskich (tys. zł).....	69
Tabela 36	Współfinansowanie przez Narodowy Fundusz, w formie dotacji, przedsięwzięć realizowanych z udziałem środków europejskich dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych w 2020 r. (tys. zł)	70
Tabela 37	Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony wód	71
Tabela 38	Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie gospodarki wodnej	72
Tabela 39	Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery	74
Tabela 40	Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony powierzchni ziemi	75
Tabela 41	Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ochrony przyrody i krajobrazu	77
Tabela 42	Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinach górnictwa i geologii.....	78

Tabela 43	Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie monitoringu środowiska	79
Tabela 44	Efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie zapobiegania klęskom żywiołowym i awariom oraz usuwania ich skutków	80
Tabela 45	Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie edukacji ekologicznej	81
Tabela 46	Efekty rzeczowe z umów zawartych i zakończonych w 2020 r. w dziedzinie ekspertyz i prac naukowo-badawczych	83
Tabela 47	Zatrudnienie w Narodowym Funduszu w 2020 r.....	84
Tabela 48	Dofinansowanie przedsięwzięć z wykorzystaniem środków pochodzących ze sprzedaży jednostek przyznanej emisji (AAU) – stan na koniec 2020 r.....	90